

FAKTORİNG SEKTÖRÜ

Ekim 2012

TÜRKİYE'DE FAKTORİNG SEKTÖRÜ

Ekim 2012

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	1
1. YÖNETİCİ ÖZETİ	3
FAKTORİNG ALACAKLARININ NİTELİĞİ	6
FAKTORİNG'DE VADE	7
CİRO	7
SEKTÖREL CİRO DAĞILIMI	9
YP - TL ALACAKLAR	9
SEKTÖREL RİSK DAĞILIMI	10
SEKTÖRE YENİ KATILANLAR VE KAPATILANLAR	13
3. FAKTORİNG HİZMETLERİ	14
FAKTORİNG NEDİR	14
TÜRKİYE'DE KOBİ GERÇEĞİ	14
TÜRKİYE'DE ÇEK İŞLEMLERİ	15
4. FAKTORİNG ŞİRKETLERİ	16
ŞİRKETLER VE PAZAR PAYLARI	16
FAKTORİNG ALACAKLARINA GÖRE PAZAR PAYLARI	21
FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN ÇALIŞMA MODELLERİ VE STRATEJİLERİ	26
ŞUBE VE TEMSİLCİLİKLER	27
İSTİHDAM	27
VERİMLİLİK VE ETKİNLİK	29
FAKTORİNG DERNEĞİ	30
5. FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN FİNANSAL ANALİZİ	32
BİLANÇO YAPILARI VE BÜYÜME ORANLARI	32
NAZİM HESAPLAR	35
KÂRLILIK	36
AKTİF KALİTESİ	43
FON KAYNAKLARI	44
A. Özkaynaklar	44
B. Krediler	45
C. Bankalardan Yurtiçi Kredi Kullanımları	46
D. Tahvil İhraçları	47
E. Borçluluk Oranları	48
F. Kur Riski	49
6. YURTDIŞI FAKTORİNG	50
DİĞER ÜLKELERDE FAKTORİNG ŞİRKETLERİ	51
7. YASAL ÇERÇEVE	54
HALEN YÜRÜRLÜKTE OLAN MEVZUAT VE GEÇMİŞ UYGULAMALAR	54
YENİ FİNANSAL KİRALAMA, FAKTORİNG VE FİNANSMAN ŞİRKETLERİ KANUN TASARISI	55
8. 2011 YILINDA EKONOMİK ORTAM	57
EKONOMİK DARALMA	57
ENFLASYON	58
DÖVİZ KURLARININ DEĞİŞİMİ	58
REEL KESİMİN KÂRLILIK PERFORMANSI - ISO 500 ŞİRKETLERİ – MALİ YAPILARINDA ZAYIFLAMA	58
HÜKÜMETİN KREDİ HACMİNİ DARALTMA POLİTİKASI	59
HANE HALKLARININ BORÇLULUKLARINDA ARTIŞ	61
BANKACILIK SEKTÖRÜNDE GELİŞMELER	61
9. 2012 YILI GELİŞMELERİ	64
FAKTORİNG SEKTÖRÜ İLK ÇEYREKTE YAVAŞLADI – İKİNCİ ÇEYREKTE HIZLANDI	64
MERKEZ BANKASI GÖSTERGELERİ	65
EKONOMİDE GELİŞMELER	66

BORÇLAR KANUNU	68
BASEL 2 UYGULAMASI	68
KARŞILIKSIZ ÇEKLERİN ARTIŞI.....	68
10. SEKTÖRÜN SORUNLARI VE BEKLENTİLERİ.....	71
KARŞILIKLARIN GİDER GÖSTERİLEMESİ	71
DİĞER VERGİSEL FARKLILIKLAR	71
BANKA SİGORTA MUAMELE VERGİSİ (BSMV) UYGULAMASI	72
KAYNAKLAR.....	74
EK 1 - BDDK FAKTORİNG VERİLERİ	75
EK 2 - ŞUBELER VE TEMSİLCİLİKLER	80
EK 3 – LİSANSI İPTAL EDİLEN ŞİRKETLER.....	82
EK 4 – ÜLKELER İTİBARIYLA FAKTORİNG VERİLERİ.....	83

GRAFİKLERİN LİSTESİ

Şekil 1 - Yıllık Ciro (Milyon ABD Doları).....	8
Şekil 2 – Enerji dahil ve Enerji Hariç Faktoring Alacaklarının Büyüme Trendi	12
Şekil 3 - 2011 Yılı Faktoring Alacakları Sektörel Dağılım	12
Şekil 4 - Pazar Paylarına Göre Dağılım	20
Şekil 5 - Toplam Faktoring Alacakları/Çalışan Sayısı (1000 TL).....	30
Şekil 6 - Aktiflerin Dağılımı (2011) Şekil 7 - Pasiflerin Dağılımı (2011)	33
Şekil 8 - Fonlama Maliyeti ve Aktiflerin Getirisi	42
Şekil 9 - Net Faktoring Faiz Marjı	42
Şekil 10 – Tahsili Gecikmiş Alacaklar	43
Şekil 11 - TGA/Faktoring Alacakları (3 aylık).....	43
Şekil 12 - Özel Karşılıklar/TGA.....	44
Şekil 13 - Faktoring Alacakları ve Kredi Kullanımı (Milyon TL)	45
Şekil 14 - Faktoring Şirketlerinin Mevduat Bankalarından Kredi Kullanımı	47
Şekil 15 - Özel sektör tahvilleri/Toplam Tahvil Stoku (%).....	47
Şekil 16 - Cironun Dağılımı (2011).....	50
Şekil 17 - Yurtdışı Cironun Toplam Ciro İçindeki Payı (%)	50
Şekil 18 - Yurt içi ve Yurt dışı Faktoring.....	51
Şekil 19 - Üç Aylık GSYH Artışı (%).....	57
Şekil 20 - Kur Hadleri (1 Dolar = TL).....	58
Şekil 21 - Toplam Kredilerin Yıllık Artış Hızı (%).....	59
Şekil 22 - Kurumsal Kredilere Uygulanan Faiz Oranları (%)	59
Şekil 23 - Hazine Müsteşarlığı 2011 Yılı Sabit Faizli Ortalama Borçlanma Maliyeti (%)	60
Şekil 24 - Hazine Borçlanmasında Maliyet Şekil 25– Merkez Bankası O/N Faiz Oranları	60
Şekil 26- Bankaların Maliyetleri ve Gelirleri Grafikler.....	60
Şekil 27- Hanehalkı Yükümlülükler/Varlıklar (%) Şekil 28 - Hanehalkı Yükümlülükler/GSYH (%).....	61
Şekil 29 - Banka Kredileri ve Faktoring Alacakları Yıllık Artış Hızı (%).....	62
Şekil 30- 2007-2011 Bankacılık Sektörü Kredi Hacmi (Milyon TL)	63
Şekil 31 - 2007-2011 Faktoring Sektörü Kredi Hacmi (Milyon TL).....	63
Şekil 32 - Bankacılık Sektörü TGA'lar (Milyon TL) ve TGA Oranları (%).....	63
Şekil 33 - Faktoring Alacaklarında Sektör Payları (%) (Haziran 2012 dahil)	65
Şekil 34 - Faktoring Sektörü - Toplam Nakdi Krediler (1000 TL).....	65
Şekil 35 - Toplam Faktoring Tahsili Gecikmiş Alacaklar (1000 TL).....	66
Şekil 36 - TGA/Toplam Faktoring Alacakları (%).....	66
Şekil 37 – Sermaye Mallar, Ara Mallar ve Tüketim Malları İthalatının Yıllık Artış Hızı	67
Şekil 38 – Bir yıl öncesi aynı döneme göre sanayi üretimi artışı (%)	67
Şekil 39- Hazine Müsteşarlığı Borçlanma Oranları (%)	68
Şekil 40 - Karşılıksız Çeklerin Değeri (Milyon TL).....	69
Şekil 41 - Karşılıksız Çek Hacminin Değer Olarak Toplam Çeklere Oranı (%)	69
Şekil 42 - Karşılıksız Çeklerin Sayı ve Değer olarak Oranları	70
Şekil 43 - Protestolu Senetler	70

TABLoların LİSTESİ

Tablo 1 - Banka İştiraki ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Karşılaştırılması (%)	4
Tablo 2 - Banka İştiraki ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Karlılık Karşılaştırması (%).....	4
Tablo 3 - Faktöring Şirketleri - Finansal Göstergeler (Milyon TL).....	6
Tablo 4 - Faktöring Şirketleri – Bilanço Yapısında Gelişmeler (%)	6
Tablo 5 - Faktoring Alacaklarının Dağılımı (1000 TL).....	6
Tablo 6 - Yurt İçi – Yurt Dışı Faktoring Dağılımı (1000 TL)	6
Tablo 7 - Yıllık Ciro (1000 TL)	7
Tablo 8 - 3-Aylık Dönemler itibariyle Ciro (1000 TL) ve % Değişim	7
Tablo 9 - Yıllık Yurtiçi ve Yurtdışı Faktoring Ciro (Milyon ABD Doları)	8
Tablo 10 - Yıllık Ciroların Sektörel Dağılımı (Milyon TL).....	9
Tablo 11 - Net Faktoring Alacaklarının TL/YP Dağılımı (1000 TL).....	9
Tablo 12 - Faktoring Alacaklarının Sektörlere göre Dağılımı (1000 TL)	10
Tablo 13 - Toplam Faktoring Alacakları	11
Tablo 14 - Üç Enerji Sektörü Hariç Faktoring Alacakları Sektör Payları (%)	11
Tablo 15 - Enerji Sektörleri Dahil Faktoring Alacakları Sektör Payları (%).....	12
Tablo 16 - Türkiye’de KOBİ’lerin Dağılımı	15
Tablo 17 - Türkiye’de Çek İşlem Hacmi	15
Tablo 18 - Takasa Konu Çek Adetlerinin Tutar Dilimlerine Göre Dağılımı (%)	15
Tablo 19 - 31.12.2011 itibariyle Türkiye’ de faaliyette bulunan Faktoring Şirketleri (1000 TL).....	16
Tablo 20 - Faktoring Şirketlerinin Ölçeklere göre Sayıları (BDDK)	18
Tablo 21 - Aktiflerin Yoğunlaşması (%).....	18
Tablo 22 - Faktoring Şirketlerinin Ölçeklere göre Sayıları ve Payları (Turkrating).....	18
Tablo 23 - Faktoring Şirketleri Toplam Aktifleri ve Pazar Paylarına Göre Sıralama	19
Tablo 24 - Faktoring Alacaklarına Göre Pazar Payları	21
Tablo 25 – 2011 Yılı En Çok Risk Üstlenilen Faktoring İşlemleri (Garanti) Yapan Şirketler.....	23
Tablo 26 – 2011 Yılı En Çok Risk Üstlenilmeyen Faktoring İşlemleri (Tahsilat Faktoringi) Yapan Şirketler	23
Tablo 27 - Banka İştiraki Faktoring Şirketlerinin Toplam Varlıkları (1000 TL).....	24
Tablo 28 - En Büyük Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Aktif Büyüklüğü (1000 TL)	25
Tablo 29 - Banka İştirakleri ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Sektördeki Payları (%).....	25
Tablo 30 - Banka İştiraki ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Finansal Rasyolarının Karşılaştırılması	26
Tablo 31 - Çalışan sayısı ve Personel Giderleri	27
Tablo 32 - Şirketlerde Çalışan Sayısı (2011).....	28
Tablo 33 - Verimlilik Rasyoları.....	29
Tablo 34 - Toplam Sektör Bilançosu (Milyon TL).....	32
Tablo 35 - Aktiflerin ve Pasiflerin Kompozisyonu	32
Tablo 36 - Yıllık Büyüme Oranları (%).....	33
Tablo 37 - Faktoring Sektörü Özet Bilanço (1000 TL)	34
Tablo 38 - Nazım Hesaplar (Milyon TL).....	35
Tablo 39 - Kar/Zarar Tablosu (1000 TL)	36
Tablo 40 - Faktoring Şirketleri Ana Gelir Kalemleri (Milyon TL)	37
Tablo 41 - Faktoring Gelirleri (Milyon TL)	37
Tablo 42 - Kârlılık Rasyoları	37
Tablo 43 – 2010-2011 Yıllarında Faktoring Şirketlerinin Karlılık Performansları.....	38
Tablo 44 – Kârlılık Rasyoları	39

Tablo 45 - Net Faaliyet Karına Göre Karlılık Rasyoları	40
Tablo 46 - Faktoring Şirketlerinin 2011 Yılında Gruplarına Göre Karlılık Rasyoları	41
Tablo 47 - Aktif Kalitesi	43
Tablo 48 - Faktoring Şirket Gruplarının TGA Rasyoları (%)	43
Tablo 49 - Özkaynakların Kompozisyonu (Milyon TL)	44
Tablo 50 - Faktoring Sektörü Kredi Kullanımı (Milyon TL)	45
Tablo 51 - Krediler (Milyon TL)	45
Tablo 52 - Türkiye'de Bankacılık Sektörü Kredi Dağılımı (Merkez Bankası)	46
Tablo 53 - Faktoring Sektörünün Mevduat ve Yatırım Bankalarından Kullandıkları Krediler (1000 TL)	46
Tablo 54 - 2008-2011 Yıllarında Faktoring Sektörünün İhraç Etmiş Olduğu Tahviller (Milyon TL)	47
Tablo 55 - Finansal Rasyolar - Sektör	49
Tablo 56 - Finansal Rasyolar – Faktoring Şirketleri Grupları	49
Tablo 57 - Alınan Krediler TL/YP Dağılımı (Milyon TL)	49
Tablo 58 - GSMH ve Faktoring Penetrasyon Oranı	50
Tablo 59 - Faktoring Sektörü Ciro Hacmi (Milyon TL)	51
Tablo 60 - Dünyada En Yüksek Faktoring Ciroları Olan Ülkeler (Milyon Dolar)	51
Tablo 61 - Factors Chain International Verilerine Göre Dünya Faktoring Sektörü Ciro Dağılımı (Milyon Dolar)	52
Tablo 62 - Faktoring Sektörü Ciro Dağılımı (Milyon Dolar)	52
Tablo 63 - 2011 Yılında Yurtdışı İşlemler Yapan Şirketler ve İşlem Hacimleri (Milyon)	53
Tablo 64 - 2010 Yılında Yurtdışı İşlemler Yapan Şirketler ve İşlem Hacimleri (Milyon)	53
Tablo 65 - Harcamalar Yönü ile GSYH artışı (%)	57
Tablo 66 - Yıllık Tüketici Fiyat Endeksi	58
Tablo 67 - Yıllık Kredi Artış Hızı (%)	59
Tablo 68 - Hanehalkı Borçlanma Oranları	61
Tablo 69 - Bankacılık ve Leasing Sektörü ile Kârlılık Rasyolarının Karşılaştırılması	62
Tablo 70 - Bankaların Finansal Göstergeleri	62
Tablo 71 - 3-Aylık Temel Göstergeler (Milyon TL)	64
Tablo 72 - Toplam Aktif / Pasif İçindeki Payları (%)	64
Tablo 73 - 3-Aylık Dönemler itibarıyla Ciro (1000 TL)	64
Tablo 74 - Harcamalar Yönü ile GSMH artışı (%)	67
Tablo 75 - Karşılıksız Çeklerin Hacmi (Milyon TL)	68
Tablo 76 - Yıllar itibarıyla Karşılıksız Çek Oranları	69
Tablo 77 - Protestolu Senetler (Adet ve Miktar)	70

Önsöz

Bu rapor, geçen yıl faktoring şirketlerimizin daha iyi tanınması ve anlaşılması amacı ile yazılan Türkiye'de Faktoring Sektörü raporundaki analizleri güncelleştiriyor. Yine özellikle kreditorler ve yatırımcılara hitaben hazırlandığı gibi faktoring şirketleri için de yararlı olabilecek bilgiler içeriyor. Sektörün bugünkü görünümü irdelenerek, mevcut trendler çerçevesinde ne tür riskler ve fırsatlar barındırdığı tartışılırken faktoring sektöründeki oyuncuların güçlü ve zayıf yönlerine dikkat çekiliyor. Bu rapor, bir bakıma faktoring şirketlerini anlama kılavuzu oluşturuyor.

Sektörde kimi şirket ekonomik ortamın zorluklarından dolayı sıkıntı yaşıyor olsa da hâlâ pek çok sermaye grubu faktoring sektörüne girmeye özeniyor. Son bir yıl içinde katılan gruplar bunu kanıtlıyorlar. Faktoring şirketlerinin, yetmiş bin civarında küçük ve orta ölçekli şirketin alacaklarının garanti ve takip edilmesi, ticari risklerinin üstlenilmesi ile finansman sağlanması suretiyle çok değerli bir destek sağladıkları tartışılmaz. Bankalara kıyasla daha hızlı ve pratik çözümler getirebildikleri için de bu şirketler KOBİ'lerin kısa vadeli finansman ihtiyaçlarını karşılayarak düzenli nakit akışlarına olanak sağlıyorlar.

Çok sayıda şirket modellerinin varlığı bu sektörün önemli bir özelliğidir. Geçen yıl ilk bakışta, sektörün aslında içinde pek çok alt sektörü barındıran bir yapıda olduğu dikkatimizi çekmişti. Bu raporda faktoring şirketlerini ayırtıran faktörlere daha yakından baktık. Gerçekten de her bir faktoring şirketinin, kısmen kendi hissedar yapısının yönlendirdiği, daha çok yönetiminin belirlediği hizmetler ve müşteri hedefi çerçevesinde, farklı bir kurumsal kimlik oluşturduğunu gördük. Bu itibarla, her faktoring şirketinin kendi iş modeli ve kurumsal özellikleri çerçevesinde değerlendirilmesinin önemi ortaya çıktı.

Raporun en temel tespiti, faktoring sektörü ile ilgili genel kanaatlerin ve sayısal ortalamaların oldukça yanıltıcı olabildiğidir. Ortada 75 faktoring şirketi ve en az bir düzine farklı hizmet yapısı bulunmaktadır. Bu farklı yapılarının sonucu olarak, kârlılık oranları, fonlama maliyetleri ve kredilendirme fiyatları arasında çok büyük farklar oluşmuş, risk alma eğilimlerinin yansıması olarak faktoring alacaklarının tahsili gecikmiş alacaklara dönüşme oranları geniş bir yelpazeye yayılmıştır.

Raporun hazırlanmasında veri ve bilgi temini konusunda değerli katkılarda bulunan Faktoring Derneği mensuplarına ve bizlerle faktoring sektörünü tartışan pek çok sektör temsilcisine teşekkür ederiz.

Gölnur Üçok
Turkrating Genel Müdürü

1. YÖNETİCİ ÖZETİ

Türkiye’de işletmelerin çoğunluğunu oluşturan küçük ve orta ölçekli firmalara finansman sağlayan Faktoring Sektörü 2011 yılında büyüme trendini sürdürmüş ve oldukça kârlı bir yıl geçirmiştir. Ancak değişen ekonomik koşullara ayak uydurmak çok kolay olmamış, pek çoğu için faaliyetlerini kısmak anlamına gelmiştir. Yılın ikinci yarısında faizlerin artışı kimi faktoring şirketini olumsuz etkilerken diğerlerine daha yüksek kâr marjları ile çalışma imkânı sağlamıştır.

2011 sonunda 75 faktoring şirketinin toplam aktifleri 15,6 milyar TL ile toplam aktifleri 1200 milyar TL’lik bankacılık sektörü yanında hâlâ oldukça küçük bir sektördür. Toplam faktoring alacakları 2011 yılında % 14,7 artış göstererek 14,2 milyar TL’ye ulaşmış, özkaynakları %14,2 artarak 4,0 milyar TL’yi bulmuştur. 2011 yılında kredi kullanımında artış çok sınırlı kalmış buna mukabil likit değerlerde düşme olmuştur. Faktoring şirketleri fonlamalarının %20’sini özkaynakları ile %73’ünü banka kredilerinden sağlamaktadırlar. 2008 yılından itibaren bazı şirketler tahvil ihraç etme yoluyla da fon sağlama imkânı bulmuşlardır. Tahvil ihraçları 2011 yılında ivme kazanarak, 2012 yılının ilk altı ayında 8 şirketin tahvil ihracına imkân vermiştir.

2011 yılının sonunda her ne kadar toplam faktoring alacakları 14,2 milyar TL olarak görülüyorsa da iskontolu faktoring hizmetlerine ilâveten nazım hesaplarda görülen tahsilât ve garanti işlemlerinden oluşan 5,7 milyar TL’lik hizmetler de dikkate alındığında reel sektöre sağlanan nakdi ve gayri nakdi işlemlerin hacmi 20 milyar TL’yi bulmaktadır. BDDK’nın sektörel faktoring alacakları tablolarında ortaya çıkan dağılım, faktoring alacaklarının %67 kabili rücu, %33 gayrikabili rücu nitelikte olduğunu göstermektedir. 2010 yılında ise bu oranlar %57 ve %43 olmuştur Kabili rücu işlemler %30 artarken gayrikabili rücu işlemler %15 azalmıştır.

2010 yılının sonunda faaliyette bulunan 75 faktoring şirketinin 16 ilde 28 şubesi ve toplam 175 temsilciliği bulunuyordu. 2011 yılı içinde 43 adet yeni temsilcilik açılmış ve personel sayısı 262 kişi artmıştır. Bu yeni temsilciliklerle müşteriye ulaşımın artırılması sonucunda müşteri sayısında %15,8, işlem sayısında %35,7 büyüme sağlanmıştır.

Faktoring sektörü yatırımcıları çok özendiren bir sektör haline gelmiştir. BDDK son 18 ayda 8 faktoring şirketine kuruluş izni vermiş, 4 yeni şirket faaliyete geçmiştir. Kuruluş izni alanlar arasında Halk Bankası ve Zorlu Grubu gibi güçlü sermaye getirebilecek yatırımcılar da bulunmaktadır

Türkiye için oldukça büyük bir sayı gibi görünen bu şirketler, aslında birbirinden oldukça farklı yapıda alt gruplar oluşturmaktadırlar. Organizasyonları, müşteri tabanları, sundukları hizmetler ve iş stratejileri açısından birkaç alt sektörden oluşan bu sektörde, her hangi bir şirketin güçlü ve zayıf yönlerini, içinde bulunduğu özel rekabet alanı belirlemektedir.

Banka iştiraki veya banka ilişkili konumundaki faktoring şirketlerinin birçok konuda ayrıcalık taşımakta oldukları ve diğer orta ve küçük boy faktoring şirketleri ile eşit koşullarda rekabet etmedikleri gözlenmektedir. Bu gruptaki şirketler, fonlamalarını sadece ana hissedarları bankalardan yapmamakta ve istisna teşkil eden bir iki faktoring şirketi bulunmakla birlikte, ana hissedar bankanın (veya mensup oldukları şirketler grubundaki bankanın) hem şube ağından yararlanmakta hem ihtiyaçları kadar kredi sağlayabilmektedirler. Diğer şirketlerde ise uygun koşullu kredilere erişim genelde temel sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Factoring şirketlerinin bankalardan kullandıkları kredilerde TGA oranı son derece düşüktür çünkü bankalardan kredi kullanırken karşılığında ellerindeki çekleri teminat olarak vermektedirler. Herhangi bir aksama olduğunda bu çeklerin daha güvenilir çeklerle değiştirilme imkânı bulunmaktadır.

Yoğunlaşma bakımından 2011 sonunda aktif büyüklüğü itibariyle ilk beş şirket toplam sektörün %37'sini (2010 %44) oluşturmaktadır. Orta ölçekli şirketler büyümekte ve daha büyük pay kazanmaktadır. 2008 yılında %52 olan ilk beş büyük şirketin payı 2011 yılında %37'e düşmüş, orta ölçekli şirketlerin payı %24'ten %40'a çıkmıştır. 2011 yılında sadece ilk 3 şirketin ortalama aktif büyüklüğü 1 milyar TL'nin üzerindedir. İlk 8 şirketin aktif toplamı 8,7 milyar TL, geri kalan bütün şirketlerin toplam aktifleri 7,0 milyar TL'dir. Şirketlerin aktif büyüklükleri benzer olmakla birlikte ekonomik gelişmelere tepkileri çok farklı olmaktadır. Hiçbir grupta büyüme veya küçülme politikalarında ortak hareket görülmemektedir. Ciro itibariyle de ilk iki şirket toplam ciroda %25 paya sahiptirler.

2011 yılında factoring şirketleri hissedar yapıları, iş stratejileri ve büyüklükleri itibariyle çok farklı finansal göstergelere sahiptirler. Özellikle Ağustos 2011'den sonra pek çok şirket küçülme politikası izlerken kimi şirket de büyümeyi tercih etmiştir. Banka iştiraki olan 13 factoring şirketi, toplam aktifleri itibariyle sektörün %54,3'ünü oluşturmakta ancak toplam net kâr içinde %36,2 paya sahiptir. Banka iştiraki olmayan en büyük 24 bağımsız şirket ise, toplam aktifler içinde %36,4 paya sahip, toplam net kâr içinde %58,3 pay almıştır. En büyük iki şirketin toplam özkaynakları, sektörün toplam özkaynaklarının %7,8'ini temsil ederken, bu oran 24 bağımsız şirkette %50,3'dür. Sektörün toplam banka kredisi kullanımı 11,5 milyar TL'dir. Bu tutarın %25'i en büyük iki şirket tarafından kullanılmış, %29,2'si ise 24 bağımsız şirket tarafından kullanılmıştır.

Factoring şirketleri alt gruplar üzerinde yapılan çalışmanın sonuçlarını aşağıdaki iki tablo çok güzel özetlemektedir. Basite indirmek gerekirse, factoring işlemlerinde %55,5 paya sahip olan banka iştiraki olan 13 factoring şirketinin (Halk Factoring'ın katılması ile 14 olacaklar) daha az özkaynak, çok daha fazla kredi kullanımı ile çalışıyorlar ama daha risksiz müşterilerle çalıştıkları için diğerlerine kıyasla daha az kâr ediyorlar. Bağımsızlar arasından en büyük 24 şirkete baktığınızda göstergeler tam tersi; NPL oranı iki katı, factoring faiz marjı yüksek, daha çok özkaynak daha az kredi kullanımı var, ama sektörün toplam karının %58,3'ü onlarda.

Tablo 1 - Banka İştiraki ve Bağımsız Factoring Şirketlerinin Karşılaştırılması (%)

	Toplam Aktifler	Top. Factoring	Net Kar	Özkaynaklar	Krediler
	İçindeki Payı	Alacaklarında Payı	İçinde Payı	İçinde Payı	İçinde Payı
2 Büyük Banka İştiraki Şirket	20,0	21,4	16,9	7,8	25,0
13 Banka İştiraki şirket	54,3	55,5	36,2	35,9	63,2
Bağımsız en büyük 6 şirket	17,2	17,2	35,0	23,3	13,2
Bağımsız en büyük 14 şirket	28,4	27,2	49,4	41,1	22,2
Bağımsız en büyük 24	36,4	35,6	58,3	50,3	29,2

Tablo 2 - Banka İştiraki ve Bağımsız Factoring Şirketlerinin Karlılık Karşılaştırması (%)

	NPL Oranı	ROAA	ROAE	Fak. Faiz Marjı
2 Büyük Banka İştiraki Şirket	1,2	2,4	52,5	1,9
13 Banka İştiraki şirket	3,6	1,7	21,5	3,7
Bağımsız en büyük 6 şirket	4,4	7,1	30,3	10,8
Bağımsız en büyük 14 şirket	5,9	5,5	24,8	8,8
Bağımsız en büyük 24	5,9	4,7	23,4	9,0

Yurt içi ciro 46,9 milyar dolardan 36,4 milyar dolara düşerken, yurt dışı ciro 4,7 milyar dolardan 7,3 milyar dolara yükselmiştir. Cirodaki gelişme ABD doları bazında incelendiğinde ise 2010 yılında 51,6 milyar dolar olan toplam ciro hacmi 2011'de 43,7 milyar dolara inmiştir.

2011 yılında faktoring işlemlerinin yoğunlaştığı ilk beş sektör arasında tekstil, inşaat, toptan ve perakende ticaret, metal ana sanayi ve enerji sektörleri bulunmaktadır. Geleneksel olarak da tekstil ve metal sanayi faktoringin faal olduğu sektörlerdir. Ekonomik yavaşlama sonucunda küçük şirketlerde ödeme sıkıntılarının baş göstermesi ile sektörde aktif kalitesinin bozulduğu görülmekte, tahsili gecikmiş alacaklar oranı yükselmektedir. Haziran 2011'de 3,9 olan bu oran Haziran 2012'de %4,7'ye çıkmıştır.

Faktoring şirketlerinin kısa vadeli bilanço yapısı çok hızlı bir şekilde bilançoyu küçültme veya büyültme imkânı vermektedir. Müşterileri ile çok yakın temasta olan ve senetlerin akışından dolayı müşterinin işlerinin nasıl gittiğini yakından izleyen faktoring şirketlerinin ekonomik konjonktürlere çok hızlı adapte olma kabiliyeti bulunmaktadır.

2012 yılında faktoring şirketleri pek çok alanda yeni düzenlemelerle de karşılaşmışlardır. Temmuz başında yürürlüğe giren Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu bazı alanlarda işlemleri etkilemiştir. Hem karşılıksız çeklerin hem de protestolu senetlerin hacminde önemli ölçüde artış olması birçok faktoring şirketini etkilemiştir.

2012 yılında ekonomik büyümenin ivme kaybetmesi ile 2011 yılı %6,5 GSYH artışının %3'ler seviyesine inmiş, mal ve hizmet üretiminin azaldığı ve satışların düştüğü görülmüştür. Aynı zamanda özel sektör yatırımlarının kısıldığı bir dönem olmuştur. Böyle bir ortam faktoring şirketlerinin tahsili gecikmiş alacaklarında yükselişe neden olmuştur.

2. FAKTORİNG SEKTÖRÜNE GENEL BAKIŞ

2011 sonunda aktiflerinin toplamı 15,6 milyar TL'ye ulaşan faktoring sektörü ağırlıklı olarak KOBİ olan müşterilerine 14,2 milyar TL finansman sağlamıştır. 2011 yılında özkaynaklar %14,2 artarak 3,4 milyara ulaşmış ve sektörün reel sektöre sağladığı krediler özkaynaklarının 4,2 katını bulmuştur. Tablo 4'te dikkati çeken gelişme 2010 yılından sonra kredi kullanımların payının azalmakta olduğudur. Sektör, Haziran 2012 itibarıyla 75 şirket 32 şube ve 197 temsilcilik ile tahminen 69,000'nin üzerinde şirkete hizmet vermektedir.

Tablo 3 - Faktoring Şirketleri - Finansal Göstergeler (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011	6/2012
Toplam Aktifler	7.763,82	10.407,04	14.466,71	15.644,09	16.826,62
Faktoring Alacakları	5.591,17	8.350,82	12.370,17	14.223,21	15.372,44
Tahsili Gec. Alacaklar	510,13	522,34	525,00	561,13	738,22
Özkaynaklar	2.340,50	2.493,33	2.941,30	3.393,71	3.471,62
Kullanılan Krediler	4.945,99	7.501,91	11.098,77	11.465,80	12.278,56
Net Kar/Zarar	427,00	330,20	407,83	504,35	318,23

Kaynak: BDDK

Tablo 4 - Faktoring Şirketleri – Bilanço Yapısında Gelişmeler (%)

	2008	2009	2010	2011	6/2012
Özkaynaklar/Toplam Aktifler	30,45	24,96	20,33	21,61	20,63
Kredi Kullanımı/Toplam Aktifler	63,68	72,06	75,79	73,22	72,97
Faktoring Alacakları/Toplam Aktifler	72,02	80,24	85,53	91,01	91,35

Faktoring Alacaklarının Niteliği

BDDK'nın sektörel faktoring alacakları tablolarında ortaya çıkan dağılım, faktoring alacaklarının %67 kabili rücu, %33 gayrikabili rücu nitelikte olduğunu göstermektedir. 2010 yılında bu oranlar %57 ve %43 idi. Kabili rücu işlemler %30 artarken gayrikabili rücu işlemler %15 azalmıştır.

Tablo 5 - Faktoring Alacaklarının Dağılımı (1000 TL)

	2008	2009	2010	2011
Kabili Rücu	5.852.370	9.621.717	8.739.120	11.353.024
Gayrikabili Rücu	1.512.415	1.674.643	6.660.114	5.690.038
Toplam	7.364.785	11.296.360	15.399.234	17.043.062

Yurtiçi faktoring/yurt dışı faktoring dağılımında ise yurtdışı faktoring %67 artış göstererek, payı %11 den %17'ye yükselmiştir.

Tablo 6 - Yurt İçi – Yurt Dışı Faktoring Dağılımı (1000 TL)

	2008	2009	2010	2011
Yurt İçi	6.061.912	10.442.048	13.806.423	14.107.574
Yurt Dışı	1.302.873	854.312	1.754.991	2.935.488
Toplam	7.364.785	11.296.360	15.399.234	17.043.062

Faktoring'de Vade

Faktoring şirketlerinin büyük bir kısmı 90 ila 120 gün vade ile çalışmaktadır. Ağırlıklı olarak 3 aydan kısa süreli vadeler için iskonto yapılmaktadır. Vadelerin kısalığı faktoring şirketlerine çok önemli bir avantaj sağlamaktadır. Ekonomik koşullardaki değişimlere göre yöneticilerin çok hızlı bir şekilde faktoring alacaklarını büyütebilme ve küçültebilme kabiliyetleri vardır. Diğer banka dışı finans kuruluşlarında olmayan bir avantaj böyle bir esnekliğe sahip olmalarıdır.

2012 yılının ilk yarısında pek çok faktoring şirketinin çok farklı stratejiler izledikleri görülmektedir. Kimi şirketin 6 ayda %50'den fazla büyüdüğü dönemde kimisi de aynı ölçüde bilanço küçülmüştür. Bazılarının artan tahsili gecikmiş alacaklar karşısında büyümeyi frenlediği görülmektedir ancak bu kararlarının altında belirgin bir ortak neden görülmemektedir. Böyle bir ortamda şirketlerin pazar payı sıralamaları da sürekli değişecektir.

Ciro

Uluslararası platformlarda yıllık performans ciro hacmi ile rapor edildiği için Faktoring Derneği her üç ayda bir üyelerinden ciro istatistiklerini derlemektedir. Yıllık ciro hacimleri ayrıca BDDK tarafından da yayınlanmaktadır. Ciro ölçümü belirli bir işlem faaliyeti büyüklüğünün göstergesi olmakla birlikte bir şirketin mali gücünü ve karlılığını yansıtmadığı için şirket analizlerinde kullanılmamaktadır. Her ne kadar sektörde ciro hacimleri bir prestij unsuru gibi kullanılmakta ise de kârlı olmadığı hallerde ciro büyütmenin çok büyük bir başarı olmadığı düşünülmektedir. 2011 yılında toplam ciro 75,7 milyar TL den 70,7 milyar TL'ye düşmüştür. TL bazında bakıldığında yurt dışı ciro 6,8 milyar TL'den 11,8 milyar TL'ye (%73) yükselmiştir.

Tablo 7 - Yıllık Ciro (1000 TL)

	2010	2011
Toplam Ciro	75.735.561	70.713.528
-Yurtdışı	6.777.000	11.789.000

Kaynak: BDDK

Üç aylık dönemler itibariyle bakıldığında (Tablo 8) yurtdışı ciro Eylül 2011'e kadar artış gösterirken Mart ayından itibaren yurt içi ciroda düşme olmuştur.

Tablo 8 - 3-Aylık Dönemler itibariyle Ciro (1000 TL) ve % Değişim

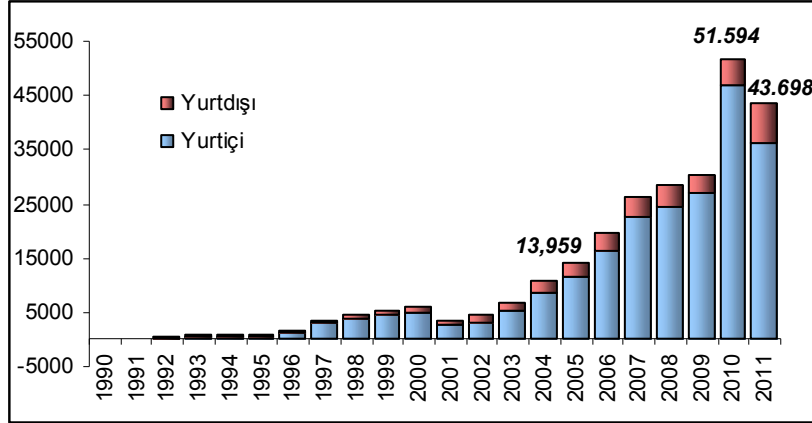
	1. Ç. 2010	2. Ç. 2010	3. Ç. 2010	4. Ç. 2010	1. Ç. 2011	2. Ç. 2011	3. Ç. 2011	4. Ç. 2011	1. Ç. 2011	2. Ç. 2011	3. Ç. 2011	4. Ç. 2011
Yurtdışı Ciro	1.132	2.722	4.526	6.868	2.710	5.405	8.534	11.789	%139	%99	%89	%-10
Yurtiçi Ciro	15.014	32.841	48.821	68.993	15.322	29.868	44.452	58.991	%2	%-9	%-9	%-1
Toplam Ciro	16.146	35.563	53.347	75.861	18.031	35.273	52.986	70.780	%12	%-1	%-1	%-17

Kaynak: Faktoring Derneği

Cirodaki gelişme ABD doları bazında incelendiğinde ise 2010 yılında 51,6 milyar dolar olan toplam ciro hacmi 2011'de 43,7 milyar dolara indiği görülmektedir. Yurt içi ciro 46,9 milyar dolardan 36,4 milyar dolara düşerken, yurt dışı ciro 4,7 milyar dolardan 7,3 milyar dolara yükselmiştir. Tablo 9 Türk faktoring sektörünün yıllık cirolarını 1990 yılından itibaren vermektedir.

Factoring Derneğinin Tablo 9 da görünen 2011 ciro rakamları ile Factors Chain International'de yayınlanan verilerin farklı olmalarının nedeni bu kuruluşa üye olan şirketlerin yılın ilk aylarında tahmini veriler göndermelerinden kaynaklanmaktadır. Factoring Derneği toplam ciroyu kesin veriler ortaya çıktıktan sonra yayınlamaktadır. Buna ilaveten Factoring Derneğine üye olmayan ve factoring işlemleri yapan bankaların FCI'na bildirdikleri verilerde bilinmemektedir.

Şekil 1 - Yıllık Ciro (Milyon ABD Doları)

Kaynak: Factoring Derneği

Tablo 9 - Yıllık Yurtiçi ve Yurtdışı Factoring Ciro (Milyon ABD Doları)

	Yurtiçi	Yurtdışı	Toplam
1990	10	90	100
1991	55	128	183
1992	286	168	454
1993	700	270	970
1994	650	220	870
1995	658	300	958
1996	1.319	450	1.769
1997	3.032	550	3.582
1998	4.000	750	4.750
1999	4.518	748	5.266
2000	5.022	921	5.943
2001	2.562	990	3.552
2002	3.216	1.260	4.476
2003	5.250	1.413	6.663
2004	8.640	2.093	10.773
2005	11.607	2.352	13.959
2006	16.216	3.485	19.701
2007	22.470	3.935	26.405
2008	24.447	4.230	28.677
2009	27.110	3.260	30.370
2010	46.919	4.675	51.594
2011	36.350	7.348	43.698

Kaynak: Factoring Derneği

Sektörel Ciro Dağılımı

Ancak 2010 ve 2011 yıllarına ait veri bulunan sektörel ciro dağılımı (Tablo 10) oldukça çok sektörde faktoring hizmetlerinin kullanıldığını göstermektedir. 2011 yılında tekstil ve inşaat sektörleri (%10'nun üzerinde payla) ön plana çıkmıştır. İlk beş sektör arasında ayrıca toptan ve perakende ticaret, metal ana sanayii ve enerji bulunmaktadır. Enerji sektörlerinden biri olan "Nükleer Yakıt, Petrol Ürünleri ve Kömür Sanayi" 15 milyar TL'den 5 milyar TL'ye düşmüş olmakla birlikte, %7 pay ile hâlâ ilk beş sektör arasında yer almaktadır. Hatta 2012 yılının ilk yarısında yine payının %12'ye çıktığı görülmektedir. Bu sektör gerilerken, otomotiv yan sanayi ve toptan ve perakende ticaret sektörlerinde ciro büyük artış göstermiştir.

Tablo 10 - Yıllık Ciroların Sektörel Dağılımı (Milyon TL)

SEKTÖR	2010	% PAY	2011	% PAY	6/2012	% PAY
Tekstil ve Tekstil Ürünleri Sanayi	5.356	7,07	7.147	10,11	3.670	12,51
İnşaat	5.872	7,75	7.099	10,04	3.249	11,07
Toptan ve Pera. Tic. Mot. Ar. Servis Hizmetleri	2.874	3,80	6.509	9,20	3.571	12,18
Metal Ana Sanayii ve İşlenmiş Madde Üretimi	3.554	4,69	5.169	7,31	2.403	8,19
Nükleer Yakıt, Petrol Ür., Kömür Ürünleri Sanayi	14.966	19,76	4.955	7,01	3.531	12,04
Ulaşım Araçları Sanayi	2.537	3,35	4.524	6,40	2.023	6,90
Diğer Toplumsal Sosyal ve Kişisel Hizmetler	1.704	2,25	3.214	4,55	1.818	6,20
Makine ve Teçhizat Sanayi	2.456	3,24	3.129	4,43	1.644	5,61
Elektrikli Gaz ve Su Kaynakları	2.016	2,66	2.856	4,04	538	1,84
Gıda, Meşrubat ve Tütün Sanayi	1.940	2,56	2.586	3,66	1.366	4,66
Başka Yerlerde Sınıflandırılmamış İmalat Sanayi	1.467	1,94	2.505	3,54	1.411	4,81
Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme	2.413	3,19	2.300	3,25	1.307	4,46
Diğer Metal Dışı Madenler Sanayi	2.041	2,69	2.256	3,19	989	3,37
Enerji Üretmeyen Madenlerin Çıkarılması	9.490	12,53	2.109	2,98	522	1,78
Enerji Üreten Madenlerin Çıkarılması	4.677	6,18	401	0,57	971	3,31
Diğer	12.373	16,34	13.957	19,74	319	1,09
Genel Toplam	75.736	100,00	70.714	100,00	29.333	100,00

Kaynak: BDDK

YP - TL Alacaklar

Birkaç şirketin dışında sektörde ağırlıklı olarak Türk parası işlem yapılmaktadır. Kur riski almak istemeyen pek çok şirket de sadece TL borçlanmaktadır. 2011 yılında yabancı para işlemler ilk kez %10'a ulaşmıştır.

Tablo 11 - Net Faktoring Alacaklarının TL/YP Dağılımı (1000 TL)

	2008	2009	2010	2011	6/2012
TL	5.050	7.838	11.219	12.719	13.871
YP	541	513	1.151	1.510	1.530
Toplam	5.591	8.351	12.370	14.223	15.372

Kaynak: BDDK

Sektörel Risk Dağılımı

Faktoring sektörünün ağırlıklı olarak hizmet verdiği sektörler, geleneksel olarak tekstil, inşaat ve metal ana sanayii sektörleri olmuştur. 2011 yılında toplam alacakların %65'i imalat sanayiine, %32'si hizmet sektörüne ve geri kalanı tarım ve diğer sektörlerdedir. İnşaat ve ticaret sektörleriyle olan işlemler arttıkça hizmet sektörünün payı yükselmiştir. Toplam faktoring alacakları %9,5 artmış olmakla birlikte her sektördeki değişim çok farklı olmuştur.

Tablo 12 - Faktoring Alacaklarının Sektörlere göre Dağılımı (1000 TL)

	2008	2009	2010	2011	% Değ.	Haz 2012
Tarım Toplamı	95.805	195.82	221.199	344.915	55,93	379.961
İmalat Sanayi Toplamı	5.397.604	7.694.552	11.414.858	11.114.506	-2,63	11.770.188
Enerji Üreten Madenlerin Çıkarılması	85.296	169.527	1.451.132	85.327	-94,12	404.631
Enerji Üretmeyen Madenlerin Çıkarılması	23.885	796.184	274.738	227.397	-17,23	709.744
Gıda, Meşrubat ve Tütün Sanayi	304.366	340.307	508.976	665.278	30,71	728.907
Tekstil ve Tekstil Ürünleri Sanayi	1.050.976	1.259.521	1.419.056	1.581.795	11,47	1.669.362
Metal Ana Sanayii ve İşlenmiş Madde Üretimi	699.905	736.775	947.031	1.237.190	30,64	1.129.791
Makine ve Techizat Sanayi	282.447	608.554	978.392	1.108.525	13,30	1.084.244
Ulaşım Araçları Sanayi	597.754	1.425.553	895.277	1.302.630	45,50	1.037.767
Başka Yerlerde Sınıflandırılmamış İmalat Sanayi	205.748	171.951	359.845	1.398.475	288,63	712.608
Nükleer Yakıt, Petrol Ür.. Kömür Ürünleri Sanayi	238.226	171.374	1.762.662	975.584	-44,65	1.802.976
Elektrikli Gaz ve Su Kaynakları	26.472	300.514	612.944	462.729	-24,51	454.490
Kimya ve Kimya Ürünleri ile Sentetik Lif. Sanayi	396.651	265.633	338.499	453.882	34,09	418.575
Diğer	1.485.878	1.448.659	1.866.306	1.615.694	-13,43	1.617.093
Hizmet Toplamı	1.802.147	3.148.127	3.873.545	5.397.558	39,34	5.552.640
İnşaat	713.873	988.360	1.366.581	1.350.052	-1,21	1.446.523
Toptan ve Perakende Ticaret Mot. Ar. Servis Hiz.	477.373	337.592	984.913	1.778.088	80,53	1.885.814
Diğer Toplumsal Sosyal ve Kişisel Hizmetler	167.752	507.566	367.774	644.018	75,11	672.886
Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme	190.471	367.204	432.454	521.326	20,55	589.475
Emlak Komisyon, Kiralama ve İşlet. Faaliyetleri	33.056	89.566	108.695	349.948	221,95	267.398
Diğer	3.068.403	6.887.074	3.760.142	3.130.986	-34,23	690.544
DiĞER	69.229	228.835	51.812	186.083	259,15	115.311
GENEL TOPLAM	7.364.785	11.267.334	15.561.414	17.043.062	9,52	17.818.100

Kaynak: BDDK

2010 yılında bir enerji şirketinin faktoring piyasasına girmiş olması sonucunda istatistiksel olarak geleneksel olarak önde olan sektörlerin payı düşmüştür. 2010 yılında bu üç sektörde (Enerji üreten maddelerin çıkarılması, enerji üretmeyen madenlerin çıkarılması ve nükleer yakıt, petrol ürünleri ve kömür ürünleri sanayi) toplam

faktoring hacmi 1,1 milyar TL'den 3,5 milyar TL'ye yükselmiştir. Üç sektör birlikte ele alındığında, enerjinin toplam faktoring alacakları içindeki payının %22,4'e çıktığı görülmektedir. Oysa aynı grubun 2008'de payı %4,7, 2009'da %10,1'dir. Bu şirketin de katkısıyla enerji sektörünün ağırlığı, geleneksel sektörel dağılımı alt üst etmiştir.

2011 yılında bu 3 sektörde azalış olması toplamın artışını oldukça aşağıya çekmiştir. Tablo 13 de görüleceği üzere bu üç enerji sektörü hiç olmasa idi 2010 yılında toplam alacaklar 11,9 milyar TL olacaktı ve 2011 de yıllık artış %32,3 görünecekti. Dolayısıyla, enerji sektörü şirketlerinin faktoring piyasasına girip çıkmaları yanıltıcı sonuçlar doğurabilmektedir. Sektör 2012 yılına kadar lineer bir çizgide büyümesini sürdürmüş, 2012 ilk yarısında ise enerji hariç tutulduğunda %6,3 küçülme göstermiştir.

Tablo 13 - Toplam Faktoring Alacakları

	2008	2009	2010	2011	Yıllık artış	Haz 2012	Haz 2012/ Aralık 2011
Enerji Sektörü Dahil	7.364.785	11.267.334	15.399.234	17.043.062	10,67	17.818.100	%4,5
Enerji Sektörü Hariç	7.017.378	10.130.249	11.911.273	15.754.754	32,27	14.900.749	%-6,3

Kaynak: BDDK

Halen faaliyette bulunan 76 faktoring şirketi arasında bu enerji şirketi ile çalışan şirket sayısının kısıtlı olduğu düşünülmektedir. Bu itibarla, orta ve küçük boy faktoring şirketlerinin yoğunlaştıkları sektörleri görmek için Tablo 14'de en yüksek paya sahip sektörler bu üç sektör hariç tutularak belirlenmiştir. Ağırlıklı olarak altı sektör ön plana çıkmaktadır; tekstil, inşaat, toptan ve perakende ticaret, makina ve teçhizat ve ulaşım araçları sektörleri ön plandadır. Elektrikli gaz ve su kaynakları sektörünün payı da %5'e yükselmiştir.

Ulaşım araçları sanayiine yapılan faktoring hacminin %50 den fazla düşmesi bu sektörün finansmanının yeni kurulan finansman şirketlerine kaymış olmasından kaynaklanabilir. Bu sektörlerin dışında "Taşımacılık, depolama ve haberleşme" sektöründe %150 artış dikkati çekmekte, ancak bu artışın lojistikten mi, filo kiralama şirketlerinden mi, yoksa telekomünikasyondan mı kaynaklandığı ayırt edilememektedir.

Tablo 14 - Üç Enerji Sektörü Hariç Faktoring Alacakları Sektör Payları (%)

	2008	2009	2010	2011	6/2012
Tekstil ve Tekstil Ürünleri Sanayi	14,98	12,54	11,75	10,04	11,20
İnşaat	10,17	9,73	11,32	8,57	9,71
Toptan ve Perakende Ticaret Mot. Ar. Servis Hizmet.	6,80	3,32	8,16	11,29	12,66
Makine ve Teçhizat Sanayi	4,02	5,99	8,10	7,04	7,28
Metal Ana Sanayi ve İşlenmiş Madde Üretimi	9,97	7,26	7,84	7,85	7,58
Ulaşım Araçları Sanayi	8,52	14,03	7,42	8,27	6,96
Elektrikli Gaz ve Su Kaynakları	0,38	2,96	5,08	2,94	3,05

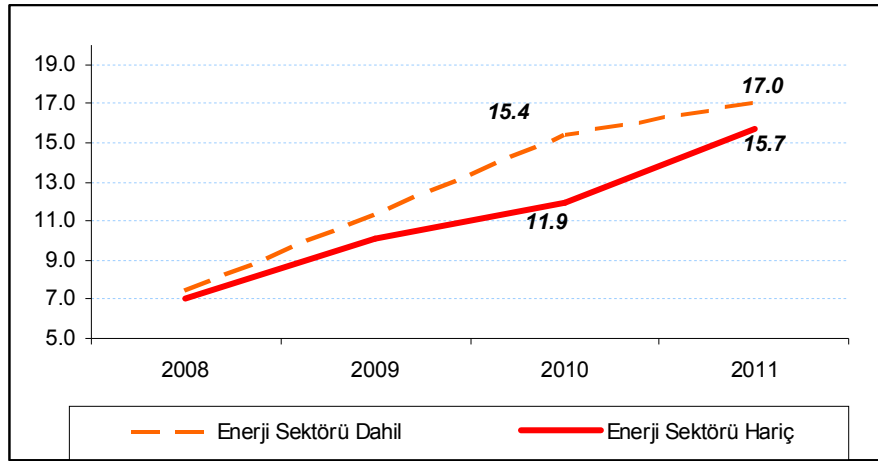
Kaynak: BDDK

Tablo 15 - Enerji Sektörleri Dahil Faktoring Alacakları Sektör Payları (%)

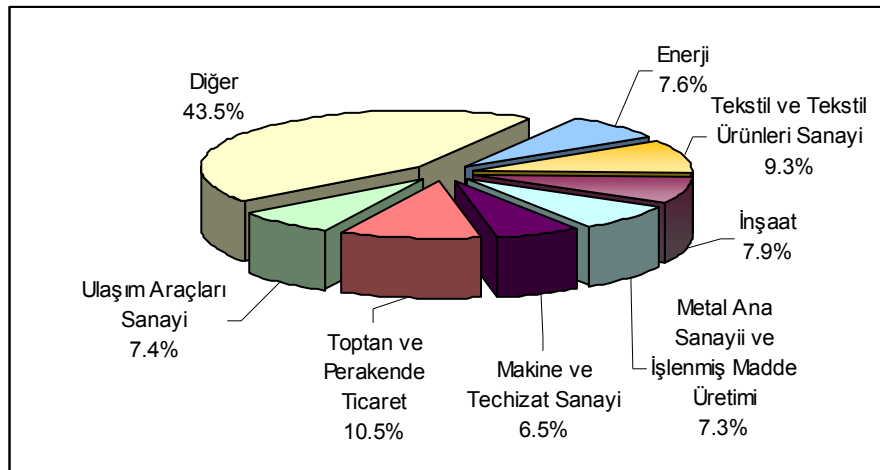
	2008	2009	2010	2011	6/2012
Enerji	4,71	10,07	22,43	7,55	16,37
Nükleer Yakıt, Petrol Ür., Kömür Ürünleri Sanayi	3,23	1,52	11,33	5,72	10,12
Enerji Üreten Madenlerin Çıkarılması	1,16	1,50	9,33	0,50	2,27
Enerji Üretmeyen Madenlerin Çıkarılması	0,32	7,05	1,77	1,33	3,98
Tekstil ve Tekstil Ürünleri Sanayi	14,27	11,28	9,12	9,28	9,37
İnşaat	9,69	8,75	8,78	7,92	8,12
Metal Ana Sanayii ve İşlenmiş Madde Üretimi	9,50	6,53	6,09	7,26	6,34
Makine ve Techizat Sanayi	3,84	5,39	6,29	6,50	6,09
Toptan ve Perakende Ticaret Mot. Ar. Servis Hizmetleri	6,48	2,99	6,33	10,43	10,58
Ulaşım Araçları Sanayi	8,12	12,62	5,75	7,64	5,82
Toplam	56,61	57,63	64,79	56,58	62,69

Kaynak: BDDK

Şekil 2 – Enerji dahil ve Enerji Hariç Faktoring Alacaklarının Büyüme Trendi

Şekil 3 - 2011 Yılı Faktoring Alacakları Sektörel Dağılım

Kaynak: BDDK

Sektöre Yeni Katılanlar ve Kapatılanlar

- 2011 yılında kuruluş izni alanlar: 1) Ce-Sa Fak.Hiz. A.Ş. (11.03.2011), 2) LBT Faktoring Hiz. A.Ş. (13.07.2011), 3) Credit Alta Fak. A.Ş. (27.10.2011)
- 2012 yılında kuruluş izni alanlar: 1) Halk Faktoring A.Ş. (05.04.2012), 2) İvme Faktoring Hizmetleri A.Ş. (05.04.2012), 3) Berg Faktoring Hizmetleri A.Ş. (10.05.2012), 4) Kıbrıs İktisat Faktoring A.Ş. (26.07.2012) 5) De Lage Landen Faktoring A.Ş. (12.09.2012)
- 2011 yılında faaliyet izni alanlar: 1) As Faktoring Hiz. A.Ş. (27.07.2011), 2) Sardes Faktoring A.Ş. (25.08.2011)
- 2012 yılında faaliyet izni alanlar: 1) Tam Faktoring A.Ş. (LBT)(10.05.2012), 2) İvme Faktoring Hizmetleri A.Ş. (26.07.2012)
- Faaliyet İzni İptal Edilenler: Hedef Finans Fak. A.Ş. (05.05.2011), EDF Finans Fak. A.Ş. (29.12.2011), Güven Finans Fak. A.Ş. (10.02.2012)
- Süzer Faktoring A.Ş.'nin Kent Faktoring A.Ş.'ye devri suretiyle adı geçen şirketler birleşmiştir. (07/04/2011)

3. FAKTORİNG HİZMETLERİ

Faktoring Nedir

Faktoring faaliyetleri çerçevesinde sunulan temel hizmetler, firmaların yurtiçi ve yurtdışına mal satışı ve/veya hizmet arzından doğan veya doğacak vadeli alacaklarının faktoring şirketine temlik edilmesi suretiyle “garanti”, “finansman” ve “tahsilât” hizmetleridir. Faktoring işlemlerinde alıcı (borçlu), satıcı (müşteri) ve faktoring şirketi olmak üzere üç taraf vardır;

- Müşteri (satıcı) - Faktoring hizmetlerinden yararlanan taraf, mal veya hizmeti vadeli olarak satan ve bu satıştan doğan alacakları devreden kişi veya kuruluş
- Faktoring Şirketi (factor) - Faktoring hizmeti veren kuruluş,
- Borçlu (alıcı) – Mal veya hizmeti vadeli olarak satın alan - Temlik konusu alacağın borçlusudur

Finansman, faktoring firmasına temlik edilen alacak tutarının vadesinden önce belli bir miktarının satıcı firmaya ödenmesi ve nakit ihtiyacının karşılanmasıdır. Garanti, borçlu firmanın ödeme güçlüğü içine girmesi ya da iflası durumunda alacağın garanti edilmesidir. Tahsilât ise faktoring firmasının garantisi altında olan ya da olmayan tüm alacakların vadesinin takibi, tahsili ve ilgili raporlamanın müşteriye sağlanmasıdır.

KOBİ'lerin nakit akışını kolaylaştıran faktoring sistemi işletme sermayesi ve likidite sağlamaktadır. KOBİ'ler açısından bakıldığında, faktoringin en büyük avantajı işlemlerin hızı ve belge ibrazı bakımından sağlanan kolaylıklardır. Müracaat ile temlikin kabulü ve ödeme süreci herhangi bir bankadan kredi alma süreci ile kıyaslanamayacak kadar kısa sürelidir.

Faktoring şirketlerinin sunduğu temel hizmetlerden biri de tahsilâttır. Faktoring şirketleri tahsilâtın zamanında yapılmasını ve tahsilat masraflarının azaltılmasını sağlarlar. Bu itibarla, çeklerin idari takibi ve tahsilatı, hatta vadesi geçmiş alacakların hukuki takibi outsource edilebilmektedir. Birkaç faktoring şirketinin finansman sağlamaktan çok tahsilât işlemlerine odaklandığı, bir çoğunun da hiç yapmadığı tespit edilmiştir.

Küçük işletmelerle yakın ilişkide bulunmaları faktoring şirketlerine istihbarat konusunda bir donanım kazandırdığından, müşterilerini çalıştıkları şirketlerin kredibilitesi ve ödeme gücü hakkında bilgilendirebilmektedirler. İhracat faktoringi yapan şirketler, ihracatçılara daha geniş pazarlarda iş yapma imkânını tanımakta, buna ilâve olarak yurtdışındaki alıcılar hakkında istihbarat sağlamaktadır.

Ülkemizde üretimin ağırlıklı olarak çok küçük işletmeler tarafından gerçekleştirilmesi faktoring hizmetlerine olan talebin oluşmasında önemli bir etkidir. Faktoring işlemlerinin fatura üzerinden yapılıyor olması da bu küçük işletmeler arasında ödemelerin kayıt altına alınmasını sağlamaktadır.

Türkiye’de KOBİ Gerçeği

Sosyal Güvenlik Kurumu’nun istatistiklerine göre Türkiye’de 1,5 milyon işyeri bulunmaktadır. Tablo 16’de görüleceği üzere Mart 2012 itibariyle bu işyerlerinin %63’ü 3 kişiden az, %85’i 10 kişiden az kişi çalıştırmaktadır. Türkiye’de üretimin böyle bir yapıda olması kuşkusuz faktoring talebine çok geniş bir zemin oluşturmaktadır.

Tablo 16 - Türkiye'de KOBİ'lerin Dağılımı

İşyeri Büyüklüğü	İşyeri Sayısı	% Pay
1-3 kişi	922.701	62,92
4-9 kişi	328.778	22,42
10-49 kişi	186.868	12,74
50-99 kişi	15.705	1,07
100-249	9.168	0,63
250-499	2.370	0,16
500-999	744	0,05
1000+	237	0,02
Toplam	1.466.571	100,00

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu Aylık İstatistik Bülteni Mart 2012

Türkiye'de Çek İşlemleri

Faktoringe olan talebin oluşmasında diğer bir faktör ülkemizde vadeli çek kullanımının yaygınlığıdır. Bankalararası Takas Odaları Merkezi'nin (BTOM) açıkladığı verilere göre geçen yıl Türkiye'de çekle yapılan ödemelerde işlem hacmi 275 milyar TL'yi aşmıştır. Ülkemizde çok yaygın olarak kullanılan çekle ödemelerin %32,6'sının 2.000 TL ila 5.000 TL arasında olduğu, %15,8'inin ise 2.000 TL den de küçük değerde olduğu görülmektedir. Bu olgu bazı faktoring şirketlerini çok sayıda müşteri ve küçük montanlı çeklerin iskonto edildiği bir iş modeline yönlendirmiştir.

Tablo 17 - Türkiye'de Çek İşlem Hacmi

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
İşlem Hacmi (Milyar TL)	188,3	220,5	234,3	200,8	228,0	275,4

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

Tablo 18 - Takasa Konu Çek Adetlerinin Tutar Dilimlerine Göre Dağılımı (%)

	≤ 2.000 TL	2.000-5.000 TL	5.000-10.000 TL	10.000 – 50.000 TL	50.000 ≥TL
2007	35,71	31,51	16,63	14,30	1,85
2008	30,33	32,62	18,24	16,42	2,38
2009	27,70	34,07	19,10	16,73	2,40
2010	22,81	34,47	20,70	18,94	3,08
2011	15,83	32,62	22,89	24,24	4,43

Kaynak: T.C. Merkez Bankası ve BTOM

4. FAKTORİNG ŞİRKETLERİ

Şirketler ve Pazar Payları

Aşağıda 31.12.2011 tarihi itibarıyla 74 faktoring şirketin toplam aktiflerinin büyüklüğüne göre sıralanmıştır.

Tablo 19 - 31.12.2011 itibarıyla Türkiye’de faaliyette bulunan Faktoring Şirketleri (1000 TL)

	Kuruluş Yılı	Aktifler	Faktoring Alacakları	Özkaynaklar	Ödenmiş Sermaye	Krediler	Net Kâr
Yapı Kredi Fac. A.Ş.	1992	1.881.264	1.794.353	183.263	16.802	1.661.224	46.044
Garanti Fac. Hizm. A.Ş.	1990	1.275.030	1.247.324	84.522	21.000	1.180.105	34.534
Deniz Fac. A.Ş.	1998	1.013.675	979.837	180.532	25.600	824.161	35.418
TEB Fac. A.Ş.	1997	868.679	817.847	38.462	19.000	811.851	10.247
Fiba Fac. Hizm. A.Ş.	1992	752.044	623.670	216.260	14.000	512.639	19.029
Kapital Fac. Hizm. A.Ş.	1992	714.479	703.473	316.347	10.000	281.459	52.249
Vakıf Finans Fac. Hizm. A.Ş.	1998	624.130	617.804	84.763	22.400	537.052	13.243
Girişim Fac. A.Ş.	1997	520.237	288.265	229.473	17.500	270.624	-10.045
Lider Fac. Hizm. A.Ş.	1992	500.821	466.061	69.035	30.000	379.162	9.450
Creditwest Fac. Hizm. A.Ş.	1994	487.504	460.922	107.386	40.000	215.186	24.873
İş Fac. Finansman Hizm. A.Ş.	1993	432.413	404.653	52.973	16.000	377.751	8.236
Destek Finans Fac. Hizm. A.Ş.	1996	370.425	336.954	112.294	40.000	235.546	23.535
ING Fac. A.Ş.	2010	312.760	285.342	41.597	40.000	267.950	2.925
Yaşar Fac. Hizm.A.Ş.	1993	293.621	280.860	87.405	13.000	196.081	10.381
Finans Fac. Hizm. A.Ş.	2009	279.570	251.719	23.380	20.000	253.475	1.460
Şirinoğlu Fac. Fins.Hizm.T.A.Ş.	1992	268.001	189.639	97.709	50.000	162.935	32.320
Eko Fac. A.Ş.	1994	260.456	241.944	70.843	21.026	187.960	9.168
Fortis Fac. A.Ş.	1992	247.440	245.172	22.304	14.500	223.241	1.860
Ekspo Fac. A.Ş.	2000	240.787	236.425	66.669	40.000	151.393	10.559
C Fac. A.Ş.	2002	235.960	88.072	150.116	67.800	85.354	-2.129
MNG Fac. Hizm. A.Ş.	1999	226.149	211.885	44.222	36.000	180.438	4.018
Pamuk Fac. A.Ş.	1992	193.958	119.253	119.834	50.000	46.115	65.877
Ulusal Fac. A.Ş.	1999	189.824	174.242	46.693	18.616	57.863	2.653
Şeker Fac. Hizm. A.Ş.	2000	185.659	179.599	19.833	16.000	163.902	2.305
Tekstil Fac. Hizm. A.Ş.	1994	182.191	180.705	33.482	8.100	145.848	3.974
Kent Fac. A.Ş.	1997	181.938	176.664	35.774	26.502	144.650	9.462
Bayramoğlu Finans Fac. Hizm. A.Ş.	1997	159.697	150.349	91.305	60.000	37.444	7.209
Akın Fac. Hizm. A.Ş.	2000	132.842	131.763	33.699	10.000	97.857	6.800
Strateji Fac. Hizm. A.Ş.	1997	130.167	123.855	13.994	11.000	114.444	1.650
Çağdaş Finans Fac. Hizm. A.Ş.	1994	129.277	123.467	45.343	20.000	39.658	5.817
Optima Fac. Hizm. A.Ş.	1996	128.480	112.913	24.988	16.000	73.508	5.455
Anadolu Fac. Hizm. A.Ş.	2007	120.946	119.129	45.843	27.210	74.488	5.267
Akdeniz Fac. Hizm. A.Ş.	1993	120.745	119.111	11.774	10.000	108.306	1.247
Atılım Fac. A.Ş.	1993	118.810	112.216	28.637	12.000	77.699	5.621

Başer Fac. A.Ş.	1995	116.377	110.064	27.278	15.000	84.928	3.511
Para Finans Fac. Hizm.A.Ş.	1997	115.636	104.062	19.943	16.000	71.872	2.838
Doğan Fac. Hizm.A.Ş.	1999	114.140	110.214	17.960	13.000	91.290	1.821
Tek Fac. Hizm. A.Ş.	1998	108.816	99.998	12.162	11.500	46.747	1.369
Huzur Fac. Finansal Hizm.A.Ş.	2008	93.085	88.868	13.672	10.000	78.357	2.282
Demir Fac. A.Ş.	1993	84.804	73.028	23.715	11.000	59.312	-718
VDF Fac. Hizm. A.Ş.	2009	80.939	66.858	8.272	10.000	34.418	662
Yeditepe Fac. Hizm.A.Ş.	1997	80.249	78.211	26.734	20.000	52.940	4.258
Ar Fac. Finansal Hizm. A.Ş.	2010	74.719	71.995	8.448	7.500	65.884	1.605
Devir Fac. Hizm. A.Ş.	1991	65.920	60.331	11.873	9.000	53.176	1.389
Hepkon Finans Fac. Hizm. A.Ş.	1992	62.193	23.814	60.401	19.400	-	2.171
Tuna Fac. Hizm.A.Ş.	1997	58.219	55.588	21.540	7.500	35.838	1.976
Erişim Finans Fac. Hizm.A.Ş.	2000	55.260	48.054	7.428	7.500	47.253	737
Analiz Fac. A.Ş.	2009	50.281	48.162	10.228	8.000	34.835	1.664
Arena Fac. Hizm.A.Ş.	2009	50.245	47.815	13.412	10.000	36.178	1.835
Çözüm Finans Fac. Hizm. A.Ş.	1997	49.773	38.093	29.552	22.000	19.289	2.995
First Fac. A.Ş.	2007	47.460	43.367	7.308	15.450	39.984	-8.375
Kredi Finans Fac. Hizm. A.Ş.	1998	43.181	40.819	8.778	10.000	20.763	-756
Doğa Fac. Hizm. A.Ş.	1998	42.379	34.916	16.505	13.100	24.789	2.477
Turkish Fac. Hizm. A.Ş.	2007	40.634	39.176	8.230	7.500	32.034	575
Trend Finans Fac. Hizm.A.Ş.	2000	35.323	33.926	10.445	7.500	24.041	1.119
Merkez Fac. Hizm. A.Ş.	1997	30.464	28.844	8.701	7.500	21.457	827
ACL Finans Fac. A.Ş.	1994	30.241	24.804	11.848	9.000	17.232	16
Artı Finans Fac. Hizm. A.Ş.	2000	29.272	24.280	8.247	8.000	20.664	-1.555
Makro Fac. A.Ş.	1999	29.242	27.627	8.348	7.500	20.156	-145
Global Fac. Hizm. A.Ş.	2000	28.274	21.840	10.632	10.000	16.864	3.670
Sümer Fac. Hizm.A.Ş.	1996	27.881	25.289	7.213	8.000	20.024	29
Eren Finans Fac. Hizm. A.Ş.	2010	27.138	24.809	7.718	8.500	18.887	-440
Katar Fac. Finans Hizm. A.Ş.	1993	25.340	19.252	13.100	8.000	11.699	1.660
Değer Fac. A.Ş.	2010	24.070	22.538	7.503	7.500	16.376	120
Saray Fac. A.Ş.	2008	21.836	11.025	21.563	7.500	4	3.546
Met-ay Fac. Finans Hizm. A.Ş.	1997	19.547	10.485	8.414	12.000	10.596	3
Sardes Fac. A.Ş.	2011	18.693	18.250	7.581	7.500	10.820	-169
Acar Fac. A.Ş.	1993	16.735	10.959	16.363	12.000	-	2.131
Mert Finans Fac. Hizm. A.Ş.	2009	14.552	13.977	7.810	7.500	6.533	171
Batı Fac. Hizm. A.Ş.	1997	8.763	3.810	8.458	7.500	45	315
Atak Fac. Hizm. A.Ş.	1998	8.354	5.739	8.239	7.500	0	416
As Fak. Hizm. A.Ş.	2011	8.114	6.727	7.116	7.500	196	-384
Ak Fac. Hizm. A.Ş.	1993	8.093	0	8.061	8.500	0	-688
Prime Fac. Hizm. A.Ş.	1997	5.294	0	5.285	5.000	0	289
TOPLAM		15.631.515	14.213.101	3.376.837	1.267.506	11.322.852	495.961
BDDK TOPLAMI		16.644.090	14.223.220	3.393.70	1.279.630	11.463.640	520.200

Şirketlerin bilanço büyüklükleri arasında çok büyük farklar bulunduğu gibi en büyük faktoring şirketinin aktifleri en küçük 38 şirketin toplam aktiflerine eşit büyüklüktedir. Küçük şirketlerin sadece yeni kurulan şirketler olmadığının görülebilmesi için bu tabloya özellikle kuruluş yılları ilâve edilmiştir.

BDDK son raporunda faktoring şirketlerini aşağıdaki şekilde 3 gruba ayırmıştır¹. Büyük ölçekli şirketlerin payları düşmekte, buna mukabil orta ölçekli şirketlerin payları büyümektedir (Tablo 20 ve 21). Bu trendin devam edeceği düşünülmektedir.

Tablo 20 - Faktoring Şirketlerinin Ölçeklere göre Sayıları (BDDK)

	Büyük Ölçekli	Orta Ölçekli	Küçük Ölçekli
2010	6	17	53
2011	4	23	47

Kaynak: BDDK

Tablo 21 - Aktiflerin Yoğunlaşması (%)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
İlk 5 Şirket	42	40	52	46	44	37
İlk 10 Şirket	60	57	66	65	63	55
Ölçeğe Göre Dağılım						
Büyük Ölçekli*	44	35	55	52	50	54
Orta Ölçekli**	36	46	24	32	33	40
Küçük Ölçekli***	20	19	21	16	17	16
Toplam	100	100	100	100	100	100

Kaynak: BDDK ve Faktoring Derneği

Not – 2011 yılı için yapılan hesaplarda

*Büyük Ölçekli Şirketler: Toplam varlıkları 800 milyon TL'nin üzerinde olanlar (2010 da 700 milyon TL)

** Orta Ölçekli Şirketler: Toplam varlıkları 150 milyon TL ile 800 milyon TL arasında olanlar (2010 da 700 milyon TL)

*** Küçük Ölçekli Şirketler: Toplam varlıkları 150 milyon TL 'nin altında olanlar

Bu raporda, daha ayrıntılı karşılaştırmalar yapılabilmesi amacı ile şirketler toplam aktiflerinin büyüklüğüne göre 5 gruba ayrılmış ve daha sonra bu grupların ortak özelliklerinin olup olmadığı araştırılmıştır. Sonuçta, bu gruplarda ortak özellikler bulunmakla birlikte, hemen hemen her grupta grubun özelliklerine uymayan en az bir şirket olduğu görülmüştür.

Tablo 22 - Faktoring Şirketlerinin Ölçeklere göre Sayıları ve Payları (Turkrating)

Gruplar	Tanım	Şirket Adedi	Pay %	Kümüle Pay %
A	1 - 2 Pazar payı %8 ve +	2	20,18	20,18
B	3 - 13 Pazar payı %2 - %8	11	42,66	62,84
C	14 - 27 Pazar payı %1 - %2	14	20,42	83,25
D	28 - 38 Pazar payı %0.7 - %1.0	11	8,54	91,80
E	Pazar payları %1'in altında	13	8,20	100,00

Tablo 23'da görülen 74 faktoring şirketinin yanısıra birkaç bankanın da faktoring işlemleri yaptığı bilinmektedir. BDDK tarafından yayınlanmış bir liste bulunmadığından elimizde hangi bankaların faktoring yaptığına dair bir kaynak yoktur. Sadece HSBC ve Euro Tekfen Bank Faktoring Derneğine üye olmuşlar ve veri göndermektedirler.

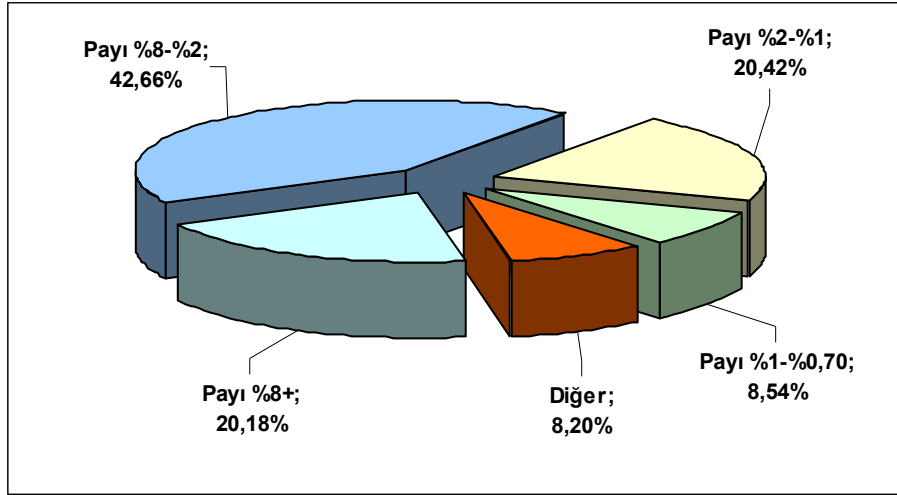
¹ BDDK, Bankacılıkta Yapısal Gelişmeler, Aralık 2011, sayfa 114

Tablo 23 - Faktoring Şirketleri Toplam Aktifleri ve Pazar Paylarına Göre Sıralama

		T. Aktifler 2010	T. Aktifler 2011	% Değ.	2010 Pay (%)	2011 Pay (%)
1	Yapı Kredi Fak. A.Ş.	2.023.857	1.881.264	-7,05	13,99	12,03
2	Garanti Fak. Hizm. A.Ş.	1.565.565	1.275.030	-18,56	10,82	8,15
3	Deniz Fac. A.Ş.	924.484	1.013.675	9,65	6,39	6,48
4	TEB Fac. A.Ş.	781.569	868.679	11,15	5,40	5,55
5	Fiba Fac. Hizm. A.Ş.	808.610	752.044	-7,00	5,59	4,81
6	Kapital Fak. Hizm. A.Ş.	532.434	714.479	34,19	3,68	4,57
7	Vakıf Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	819.925	624.130	-23,88	5,67	3,99
8	Girişim Fak. A.Ş.	627.922	520.237	-17,15	4,34	3,33
9	Lider Fak. Hizm. A.Ş.	368.403	500.821	35,94	2,55	3,20
10	Creditwest Fak. Hizm. A.Ş.	337.531	487.504	44,43	2,33	3,12
11	İş Fac. Finansman Hizm.A.Ş.	477.505	432.413	-9,44	3,30	2,76
12	Destek Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	251.450	370.425	47,32	1,74	2,37
13	ING Fak. A.Ş.	150.682	312.760	107,56	1,04	2,00
14	Yaşar Fac. Hizm. A.Ş.	167.355	293.621	75,45	1,16	1,88
15	Finans Fak. Hizm. A.Ş.	264.652	279.570	5,64	1,83	1,79
16	Şirinoğlu Fac. Fins. Hizm.T.A.Ş.	252.535	268.001	6,12	1,75	1,71
17	Eko Fac. Hizm. A.Ş.	201.247	260.456	29,42	1,39	1,66
18	Fortis Fak. A.Ş.	119.103	247.440	107,75	0,82	1,58
19	Ekspo Fak. A.Ş.	223.966	240.787	7,51	1,55	1,54
20	C Fak. A.Ş.	219.302	235.960	7,60	1,52	1,51
21	MNG Fac. Hizm. A.Ş.	158.375	226.149	42,79	1,09	1,45
22	Pamuk Fac. A.Ş.	178.189	193.958	8,85	1,23	1,24
23	Ulusal Fak. A.Ş.	125.164	189.824	51,66	0,87	1,21
24	Şeker Fak. Hizm. A.Ş.	167.059	185.659	11,13	1,15	1,19
25	Tekstil Fac. Hizm. A.Ş.	124.677	182.191	46,13	0,86	1,16
26	Kent Fac. A.Ş.	79.397	181.938	129,15	0,55	1,16
27	Bayramoğlu Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	127.339	159.697	25,41	0,88	1,02
28	Akın Fak. Hizm. A.Ş.	100.960	132.842	31,58	0,70	0,85
29	Strateji Fac. Hizm. A.Ş.	127.947	130.167	1,74	0,88	0,83
30	Çağdaş Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	92.421	129.277	39,88	0,64	0,83
31	Optima Fak. Hizm. A.Ş.	121.507	128.480	5,74	0,84	0,82
32	Anadolu Fak.	149.881	120.946	-19,31	1,04	0,77
33	Akdeniz Fac. Hizm. A.Ş.	99.963	120.745	20,79	0,69	0,77
34	Atılım Fak. A.Ş.	103.355	118.810	14,95	0,71	0,76
35	Başer Fak. A.Ş.	93.307	116.377	24,72	0,64	0,74
36	Para Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	86.946	115.636	33,00	0,60	0,74
37	Doğan Fac. Hizm. A.Ş.	19.585	114.140	482,79	0,14	0,73
38	Tek Fak. Hizm. A.Ş.	101.400	108.816	7,31	0,70	0,70
39	Huzur Fak. Fin. Hizm. A.Ş.	67.137	93.085	38,65	0,46	0,60
40	Demir Fac. A.Ş.	66.690	84.804	27,16	0,46	0,54
41	VDF Fak. Hizm. A.Ş.	12.643	80.939	540,18	0,09	0,52
42	Yeditepe Fak. Hizm. A.Ş.	63.440	80.249	26,50	0,44	0,51
43	Ar Fak. Fin. Hizm. A.Ş.	56.687	74.719	31,81	0,39	0,48
44	Devir Fac. Hizm. A.Ş.	49.522	65.920	33,11	0,34	0,42
45	Hepkon Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	70.589	62.193	-11,89	0,49	0,40
46	Tuna Fak. Hizm. A.Ş.	40.326	58.219	44,37	0,28	0,37
47	Erişim Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	55.969	55.260	-1,27	0,39	0,35
48	Analiz Fak. A.Ş.	47.448	50.281	5,97	0,33	0,32
49	Arena Fak. Hizm. A.Ş.	49.934	50.245	0,62	0,35	0,32
50	Çözüm Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	41.280	49.773	20,57	0,29	0,32
51	First Fac. A.Ş.	46.426	47.460	2,23	0,32	0,30
52	Kredi Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	22.279	43.181	93,82	0,15	0,28
53	Doğa Fak. Hizm. A.Ş.	27.819	42.379	52,34	0,19	0,27
54	Turkish Fak. Hizm. A.Ş.	25.942	40.634	56,63	0,18	0,26

55	Trend Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	32.102	35.323	10,03	0,22	0,23
56	Merkez Fak. Hizm. A.Ş.	29.756	30.464	2,38	0,21	0,19
57	ACL Fin. Fak. A.Ş.	21.877	30.241	38,23	0,15	0,19
58	Artı Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	15.840	29.272	84,80	0,11	0,19
59	Makro Fac. A.Ş.	24.312	29.242	20,28	0,17	0,19
60	Global Fak. Hizm. A.Ş.	24.823	28.274	13,90	0,17	0,18
61	Sümer Fak. Hizm. A.Ş.	24.156	27.881	15,42	0,17	0,18
62	Eren Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	6.153	27.138	341,05	0,04	0,17
63	Katar Fak. Fin. Hizm. A.Ş.	20.570	25.340	23,19	0,14	0,16
64	Değer Fak. A.Ş.	14.422	24.070	66,90	0,10	0,15
65	Saray Fak. A.Ş.	18.667	21.836	16,98	0,13	0,14
66	Met-ay Fak. Fin. Hizm. A.Ş.	13.946	19.547	40,16	0,10	0,12
67	Sardes Fak. A.Ş.	0	18.693			0,12
68	Acar Fac. A.Ş.	16.044	16.735	4,31	0,11	0,11
69	Mert Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	9.023	14.552	61,28	0,06	0,09
70	Batı Fak. Hizm. A.Ş.	6.028	8.763	45,37	0,04	0,06
71	Atak Fak. Hizm. A.Ş.	8.773	8.354	-4,78	0,06	0,05
72	As Fak. Hizm. A.Ş.	0	8.114			0,05
73	Ak Fak. Hizm. Ticaret A.Ş.	5.397	8.093	49,95	0,04	0,05
74	Prime Fak. Hizm. A.Ş.	5.029	5.294	5,27	0,03	0,03
	Toplam	14.216.620	15.631.515	9,95	100,00	100,00
	Sektör	14.466.710	15.644.090			

Şekil 4 - Pazar Paylarına Göre Dağılım

Ortaya çıkan bu tablo sektördeki (%8'in üzerinde payı bulunan) en büyük 2 şirketin %20,2 payı, en büyük 13 (%2'nin üzerinde payı bulunan) şirketin ise %62,8 payı olduğunu göstermektedir. Çok açıktır ki bu dağılım sürdükçe, sektörle ilgili aritmetik ortalamaların gösterge olarak alınması çok yanıltıcı sonuçlar verecektir. Buna örnek olarak ilk iki şirketin kullandıkları kredilerin tamamı yabancı para olsa, bütün sektörün kullandıkları kredilerin %42'si yabancı para olduğu gibi bir sonuç çıkmaktadır.

Faktoring Alacaklarına Göre Pazar Payları

Faktoring alacaklarına göre sıralama biraz farklı bir tablo oluşturmaktadır. Aşağıdaki Tablo 24'nin en ilginç tarafı şirketlerin 2011 yılında izlemiş oldukları büyüme politikalarındaki farklılıklardır. Her hangi bir şirket risk yönetimi ilkeleri çerçevesinde ve/veya karlılık önceliğine göre belirlediği büyüme politikası sonucunda sıralamada birkaç sıra yükselebilmekte veya inebilmektedir. Bu açıdan, bir şirketin sıralamada kaçınıcı olduğunun veya pazar payının ne olduğunun çok önemli olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Özellikle kredibilite açısından değerlendirildiğinde, küçük bir paya sahip bir şirket diğerlerine kıyasla daha güçlü olabilmektedir.

Tablo 24 - Faktoring Alacaklarına Göre Pazar Payları

	2010	2011		2010	2011
	1000 TL	1000 TL	Değişim	Pay	Pay
Yapı Kredi Fak. A.Ş.	1.829.732	1.794.353	-1,93	14,79	12,62
Garanti Fak. Hizm. A.Ş.	1.427.298	1.247.324	-12,61	11,54	8,77
Deniz Fac. A.Ş.	876.194	979.837	11,83	7,08	6,89
TEB Fac. A.Ş.	601.074	817.847	36,06	4,86	5,75
Kapital Fak. Hizm. A.Ş.	522.206	703.473	34,71	4,22	4,95
Fiba Fac. Hizm. A.Ş.	766.292	623.670	-18,61	6,19	4,38
Vakıf Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	465.373	617.804	32,75	3,76	4,34
Lider Fak. Hizm. A.Ş.	355.192	466.061	31,21	2,87	3,28
Creditwest Fak. Hizm. A.Ş.	319.137	460.922	44,43	2,58	3,24
İş Fac. Finansman Hizm.A.Ş.	331.320	404.653	22,13	2,68	2,85
Destek Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	236.662	336.954	42,38	1,91	2,37
Girişim Fak. A.Ş.	403.573	288.265	-28,57	3,26	2,03
ING Fak. A.Ş.	136.178	285.342	109,54	1,10	2,01
Yaşar Fac. Hizm. A.Ş.	161.596	280.860	73,80	1,31	1,97
Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	221.524	251.719	13,63	1,79	1,77
Fortis Fak. A.Ş.	117.583	245.172	108,51	0,95	1,72
Eko Fac. Hizm. A.Ş.	181.055	241.944	33,63	1,46	1,70
Ekspo Fak. A.Ş.	220.994	236.425	6,98	1,79	1,66
MNG Fac. Hizm. A.Ş.	146.970	211.885	44,17	1,19	1,49
Şirinoğlu Fac. Fins. Hizm.T.A.Ş.	192.370	189.639	-1,42	1,56	1,33
Tekstil Fac. Hizm. A.Ş.	124.422	180.705	45,24	1,01	1,27
Şeker Fak. Hizm. A.Ş.	163.221	179.599	10,03	1,32	1,26
Kent Fac. A.Ş.	78.332	176.664	125,53	0,63	1,24
Ulusal Fak. A.Ş.	118.090	174.242	47,55	0,95	1,23
Bayramoğlu Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	114.487	150.349	31,32	0,93	1,06
Akın Fak. Hizm. A.Ş.	100.306	131.763	31,36	0,81	0,93
Strateji Fac. Hizm. A.Ş.	119.885	123.855	3,31	0,97	0,87
Çağdaş Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	86.272	123.467	43,11	0,70	0,87
Pamuk Fac. A.Ş.	107.237	119.253	11,21	0,87	0,84
Anadolu Fak.	148004	119.129	-19,51	1,20	0,84
Akdeniz Fac. Hizm. A.Ş.	98.858	119.111	20,49	0,80	0,84
Optima Fak. Hizm. A.Ş.	110.893	112.913	1,82	0,90	0,79
Atılım Fak. A.Ş.	98.305	112.216	14,15	0,79	0,79
Doğan Fac. Hizm. A.Ş.	16.867	110.214	553,43	0,14	0,77
Başer Fak. A.Ş.	88.698	110.064	24,09	0,72	0,77
Para Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	74.625	104.062	39,45	0,60	0,73
Tek Fak. Hizm. A.Ş.	95.876	99.998	4,30	0,78	0,70
Huzur Fak. Fin. Hizm. A.Ş.	64.082	88.868	38,68	0,52	0,62
C Fak. A.Ş.	71.438	88.072	23,28	0,58	0,62
Yeditepe Fak. Hizm. A.Ş.	61.485	78.211	27,20	0,50	0,55
Demir Fac. A.Ş.	53.004	73.028	37,78	0,43	0,51
Ar Fak. Fin. Hizm. A.Ş.	55.349	71.995	30,07	0,45	0,51
VDF Fak. Hizm. A.Ş.	663.828	66.858	-	0,01	0,47
Devir Fac. Hizm. A.Ş.	45.342	60.331	33,06	0,37	0,42
Tuna Fak. Hizm. A.Ş.	38.449	55.588	44,58	0,31	0,39
Analiz Fak. A.Ş.	46.211	48.162	4,22	0,37	0,34

Erişim Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	49.430	48.054	-2,78	0,40	0,34
Arena Fak. Hizm. A.Ş.	49.057	47.815	-2,53	0,40	0,34
First Fac. A.Ş.	41.536	43.367	4,41	0,34	0,30
Kredi Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	19.191	40.819	112,70	0,16	0,29
Turkish Fak. Hizm. A.Ş.	25.528	39.176	53,46	0,21	0,28
Çözüm Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	35.910	38.093	6,08	0,29	0,27
Doğa Fak. Hizm. A.Ş.	21.434	34.916	62,90	0,17	0,25
Trend Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	28.536	33.926	18,89	0,23	0,24
Merkez Fak. Hizm. A.Ş.	28.729	28.844	0,40	0,23	0,20
Makro Fac. A.Ş.	23.783	27.627	16,16	0,19	0,19
Sümer Fak. Hizm. A.Ş.	21.696	25.289	16,56	0,18	0,18
Eren Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	203	24.809	-	0,00	0,17
ACL Fin. Fak. A.Ş.	16.980	24.804	46,08	0,14	0,17
Artı Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	10.702	24.280	126,87	0,09	0,17
Hepkon Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	16.103	23.814	47,89	0,13	0,17
Değer Fak. A.Ş.	13.951	22.538	61,55	0,11	0,16
Global Fak. Hizm. A.Ş.	21.083	21.840	3,59	0,17	0,15
Katar Fak. Fin. Hizm. A.Ş.	15.900	19.252	21,08	0,13	0,14
Sardes Fak. A.Ş.	-	18.250	0,00	0,00	0,13
Mert Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	8.603	13.977	62,47	0,07	0,10
Saray Fak. A.Ş.	17.344	11.025	-36,43	0,14	0,08
Acar Fac. A.Ş.	7.684	10.959	42,62	0,06	0,08
Met-ay Fak. Fin. Hizm. A.Ş.	7.543	10.485	39,00	0,06	0,07
As Fak. Hizm. A.Ş.	0	6.727	0,00	0,00	0,05
Atak Fak. Hizm. A.Ş.	8.559	5.739	-32,95	0,07	0,04
Batı Fak. Hizm. A.Ş.	1.721	3.810	121,38	0,01	0,03
Ak Fak. Hizm. Ticaret A.Ş.	135	0	0,00	0,00	0,00
Prime Fak. Hizm. A.Ş.	0	0	0,00	0,00	0,00
Toplam	12.184.066	14.213.101	16,65	100,00	100,00
Sektör Toplamı (BDDK)	12.370.170	14.223.220	14,98	100,00	100,00

Not: Yukarıdaki tabloda şirketlerden alınan (BDDK'nın web sayfasındaki Bağımsız Denetim Raporlarından) veriler alınmıştır. Pazar payları BDDK'nın 2010 ve 2011 toplam Faktoring Alacakları tutarına göre hesaplanmıştır. Şirketlerden alınan faktoring alacakları verileri 2010 yılında daha düşük çıktığı için yıllık artış %16,7 çıkmaktadır.

Diğer taraftan sınırlı hacimde iskontolu faktoring işlemleri olmakla birlikte ağırlıklı olarak tahsilat ve garanti hizmetleri veren şirketleri de göz ardı etmemek gerekmektedir. Tablo 25 ve 26, faktoring şirketlerinin nazım hesaplarında görünen "risk üstlenilen işlemler" ve "risk üstlenilmeyen işlemler" alınarak düzenlenmiştir. İlerideki bölümlerde ele alınacağı üzere faktoring şirketlerinin farklı stratejilerle çalışıyor olmaları, farklı alanlarda mukayeseli üstünlükleri bulunabileceğini göstermektedir. Örneğin genel sıralamada küçük paya sahip bir şirket ihracat faktoringinde ilk 10 arasında yer alabilmektedir.

İş modelini ağırlıklı olarak tahsilat işlemleri üzerine kurmuş bulunan bir faktoring şirketi bu pazarda %10'a yakın pazar payı ile 3. cü sırada iken, aynı şirket faktoring alacaklarında %1'in altında pazar payına sahip olabilmektedir.

Tablo 25'de görüleceği üzere tahsilat garantisi veren 14 şirket bu pazarın %98'ini oluşturmaktadır. Risk üstlenilmeyen işlemler olarak nazım hesaplarda muhasebeleştirilen tahsilat işlemlerinde ise 11 şirket pazarın %77 sini oluşturmaktadır.

Tablo 25 – 2011 Yılı En Çok Risk Üstlenilen Faktoring İşlemleri (Garanti) Yapan Şirketler

	Risk üstlenilen Faktoring İşlemleri 2011 Yılı	Risk üstlenilen Faktoring İşlemleri 2011 Yılı
	Bin TL	% Pay
Yapı Kredi Faktoring	523.158	40,14
Garanti Faktoring	196.765	15,10
TEB Faktoring	138.854	10,65
ING Faktoring	91.043	6,99
Deniz Faktoring	47.039	3,61
Strateji Faktoring	46.893	3,60
İş Faktoring Finansman	43.840	3,36
Fiba Faktoring	35.583	2,73
Vakıf Finans Faktoring	35.001	2,69
Fortis Faktoring	32.080	2,46
Ekspo Faktoring	14.969	1,15
Creditwest Faktoring	13.610	1,04
Girişim Faktoring	13.480	1,03
Bu şirketlerin Toplamı	1.232.315	94,55
Sektör Toplamı	1.303.381	100,00

Not: Bu veriler Faktoring Demeği üyesi şirketler arasından derlenmiştir.

Tablo 26 – 2011 Yılı En Çok Risk Üstlenilmeyen Faktoring İşlemleri (Tahsilat Faktoringi) Yapan Şirketler

	Risk üstlenilmeyen Faktoring İşlemleri 2011 Yılı	Risk üstlenilmeyen Faktoring İşlemleri 2011 Yılı
	Bin TL	% Pay
Garanti Faktoring	975.235	23,59
Yapı Kredi Faktoring	528.623	12,78
Doğan Faktoring	390.580	9,45
Fiba Faktoring	286.576	6,93
Creditwest Faktoring	277.972	6,72
Vakıf Finans Faktoring	197.687	4,78
Finans Faktoring	141.433	3,42
Optima Faktoring	118.577	2,87
Girişim Faktoring	99.952	2,42
Ekspo Faktoring A.Ş.	88.050	2,13
MNG Faktoring	85.194	2,06
Bu Şirketlerin Toplamı	3.189.879	77,15
Sektör Toplamı	4.134.870	100,00

Şirketlerde Hissedar Yapısı

2011 yılında banka iştirakleri olan 14 adet faktoring şirketinin toplam varlıkları 8,6 milyar TL dir. Yapı Kredi Faktoring'in bilanço büyüklüğünün 2011 yılında %7 küçülmesi sonucunda banka iştiraklerinin toplam varlıkları 351 milyon TL azalmıştır. Sadece bir faktoring şirketinin ana hissedarı bir kamu bankasıdır. 5 Nisan 2012 tarihinde Halk Faktoring A.Ş. kuruluş izni almıştır. Yılsonuna kadar kamu bankası iştiraki ikiye çıkmaktadır. Garanti Faktoring'in ortaklık yapısında da bir kamu bankası olan Türk Eximbank'ın %9,8 payı bulunmaktadır. Bu 14 şirketin ana ortaklarının çoğunun yabancı ortakları bulunmakta, sadece Fiba Factoring, Vakıf Factoring, İş Faktoring ve Anadolu Faktoring yabancı ortağı olmayan bankaların iştirakleridir. 2012 yılında ilk kez bir KKTC bankası BDDK'dan Türkiye'de faktoring şirketi kurma izni almıştır. Yine EBRD'nin dolaylı olarak hissedar olduğu Tam Faktoring de 2012 yılında faaliyet izni alarak faaliyetlerine başlamıştır.

Tablo 27 - Banka İştiraki Faktoring Şirketlerinin Toplam Varlıkları (1000 TL)

	2009	2010	2011
1. Yapı Kredi Fak. A.Ş.	1.537.409	2.023.857	1.881.264
2. Garanti Fak. A.Ş.	1.138.515	1.565.565	1.275.030
3. Deniz Fak. A.Ş.	602.487	924.484	1.013.675
4. Teb Fak. A.Ş.	437.565	781.569	868.679
5. Fiba Fak. Hiz. A.Ş.	849.649	808.610	752.044
6. Vakıf Fin. Fak. Hiz. A.Ş.	572.781	819.925	624.130
7. Girişim Fak. A.Ş.	673.646	627.922	520.237
8. İş Fak. Fin. Hiz. A.Ş.	276.099	477.505	432.413
9. ING Fak. A.Ş.	--	150.682	312.760
10. Finans Fak. Hiz. A.Ş.	116.214	264.652	279.570
11. Fortis Fak. A.Ş.	43.272	119.103	247.440
12. Şeker Fak. Hiz. A.Ş.	115.936	167.059	185.659
13. Anadolu Fak. A.Ş.	144.906	149.881	120.946
14. Turkish Fak. Hiz. A.Ş.	32.475	25.942	40.634
Toplam	6.540.954	8.906.756	8.554.481

Banka iştiraki olan 14 şirket toplam varlıklar ve toplam alacaklar açısından %50'nin üzerinde pazar payına sahiptir. İkinci önemli grup olan bağımsız faktoring şirketlerinin payı 2011'de henüz %45'tir. Ancak gelişmeler banka iştiraki olan şirketlerin paylarının aşamalı olarak düştüğünü göstermektedir. Banka iştiraki olmayan ve genelde bağımsızlar olarak adlandırılan faktoring şirketleri arasında en büyük 14 şirket Tablo 28'da verilmiştir. Bağımsız görünmekle birlikte ana hissedarın banka sahibi olduğu faktoring şirketleri de bulunmaktadır. Örneğin Tekstil Faktoring'in çoğunluk hisselerinin sahibi GSD Holding'in bir mevduat ve bir yatırım bankası olması, Creditwest Faktoring'in ana hissedarı Altınbaş Holding'in Kuzey Kıbrıs ve Ukrayna'da banka sahibi olması, C Faktoring'in Bank Pozitif'de hisse sahibi olması ve Süzer Faktoring'in sahibi Süzer Holding'in Hırvatistan'da Banka Brod'un sahibi olması gibi örnekler mevcuttur. Bu olgu da şirketlerin mukayeseli üstünlükleri açısından dikkate alınması gereken bir faktördür.

Bu şirketlerin arasında Lider Faktoring, Eko Faktoring, C Faktoring ve Ulusal Faktoring'in hissedar yapılarında yabancı fonlar bulunmaktadır. Son birkaç yıldır pek çok fonun faktoring şirketleri ile ilgilendiği ve halen de bazı şirketlerle ortaklık görüşmeleri bulunduğu bilinmektedir.

- 2007 yılında Eko Faktoring'in ortaklık yapısına Bancroft Group katılmıştır. Halen %28 payı bulunan Coöperative BVS Financial Services U.A.'nin, 1989 yılında kurulmuş Orta ve Doğu

Avrupa'da faaliyet gösteren özel bir sermaye yatırım şirketi, Bancroft Group'a, ait olduğu bildirilmektedir.

- 2008 yılında Lider Faktoring'e Credit Suisse Investments (Netherlands) B.V. %10 payla ortak olmuştur.
- 2011 yılında C Faktoring'in %9,73'ü Hollanda'da kurulu Demirhalk Bank'ın %70'ine sahip HCBG Holding B.V. almıştır. C Faktoring aynı zamanda bir banka iştirakine sahip olan tek faktoring şirkettir. BankPozitif Kredi ve Kalkınma Bankası'nda %30,17 pay sahibidir.
- Son olarak 2011 yılında Ulusal Faktoring'in %47'si PineBridge Eurasia Financial Investments S.a.r.l. fonuna satılmıştır.

Diğer taraftan, ana hissedarın güçlü bir grup olması halinde faktoring şirketi fonlama kolaylığı ve fonlama fiyatı açısından daha güçlü bir konumda olacaktır. Doğal olarak hem bankalar hem derecelendirme şirketleri ana hissedarın mali gücünü önemli bir kredibilite unsuru olarak değerlendireceklerdir.

Tablo 28 - En Büyük Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Aktif Büyüklüğü (1000 TL)

	2009	2010	2011
1. Kapital Fak. Hizm. A.Ş.	394.007	532.434	714.479
2. Lider Fak. Hizm. A.Ş.	306.987	368.403	500.821
3. Creditwest Fak. Hizm. A.Ş.	202.843	337.531	487.504
4. Destek Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	176.658	251.450	370.425
5. Yaşar Fac. Hizm. A.Ş.	141.335	167.355	293.621
6. Şirinoğlu Fac. Fins. Hizm.T.A.Ş.	165.731	252.535	268.001
7. Eko Fac. Hizm. A.Ş.	118.525	201.247	260.456
8. Ekspo Fak. A.Ş.	152.606	223.966	240.787
9. C Fak. A.Ş.	220.051	219.302	235.960
10. MNG Fac. Hizm. A.Ş.	70.489	158.375	226.149
11. Pamuk Fac. A.Ş.	129.613	179.189	193.958
12. Ulusal Fak. A.Ş.	85.631	125.164	189.824
13. Tekstil Fac. Hizm. A.Ş.	158.647	124.677	182.191
14. Kent Fac. A.Ş.	37.164	79.397	181.938
15. Bayramoğlu Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	129.880	127.339	159.697
Toplam	2.373.729	3.347.132	4.454.346

Tablo 29, 14 banka iştiraki olan faktoring şirketi ile 60 bağımsız şirket arasındaki farklılıkları yansıtmaktadır. Bağımsızların toplam aktiflerde payı %45 olmakla birlikte toplam özkaynaklarda payları %79'dır.

Tablo 29 - Banka İştirakleri ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Sektördeki Payları (%)

	Banka İştirakleri (%)			Bağımsızlar (%)		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Toplam Varlıklar	64,30	61,56	54,69	35,70	38,44	45,31
Toplam Fak. Alacakları	60,85	59,58	54,64	39,15	40,42	45,36
TGA	29,12	32,38	32,86	70,88	67,62	67,14
Özkaynaklar	22,23	19,23	21,34	77,77	80,77	78,66
Net Kâr	40,44	33,58	32,53	59,56	66,42	67,47

Toplam TGA'larda bağımsızların payı %67 olmakla beraber bu riskleri taşıdıkları için toplam net kârda da payları %67,5'tir. Tablo 30'de ise banka iştiraki olanlar ile bağımsızlar karşılaştırıldığında finansal rasyoların ne derece farklı olduğu görülmektedir. Örneğin, Tahsili Gecikmiş Alacakların oranı banka iştiraklerinde %2,3 düzeyinde iken bağımsızlarda bu oran %5,6 olmuştur.

Bağımsızlarda bu oran 3 yıldır düzelmekte olduğu halde banka iştiraklerinde aynı düzeyde kalmıştır. Yine tahmin edilebileceği gibi sektörde faktoring alacakları/özkaynaklar katsayısı 4,4 katı olmakla birlikte bağımsızlarda bu katsayı 2,5, banka iştiraklerinde 11,2'dir. Bu nedenle de banka iştiraklerinin özkaynak getirileri daha yüksek, bağımsızların net kâr/ortalama varlıklar oranı çok daha yüksektir.

Tablo 30 - Banka İştiraki ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Finansal Rasyolarının Karşılaştırılması

	Toplamın Ort.			Banka İştirakleri			Bağımsızlar		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
TGA Oranı (%)	5,89	4,07	3,80	2,82	2,21	2,28	10,66	6,81	5,62
Borçlanma Oranı* (x)	3,6	4,4	4,4	9,7	13,6	11,2	1,8	2,2	2,5
Özkaynaklar/Toplam Varlıklar (%)	23,96	20,33	21,69	8,28	6,35	8,47	52,19	42,72	37,66
ROAA (%)	6,30	3,28	3,35	3,99	1,75	1,88	10,59	5,84	5,38
ROAE (%)	26,49	15,00	15,92	48,18	24,44	25,44	20,29	12,54	13,49

Borçlanma = Faktoring Alacakları/Özkaynaklar (x)

Yukarıdaki veriler sektör ortalamalarının ne kadar yanıltıcı olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır. Her faktoring şirketi kendi grubu ve benzer özellikteki şirketlerle karşılaştırılarak değerlendirilmelidir. Bu yaklaşım aşağıda daha ayrıntılı olarak açıklanmaktadır.

Faktoring Şirketlerinin Çalışma Modelleri ve Stratejileri

Türkiye'de faktoring sektörü farklı çalışma modellerine sahip çok sayıda alt sektörden oluşmaktadır. Çalışma modellerini farklılaştıran temel faktörler:

- a) müşteri sayısı (en az 100 ile en çok 8700)
- b) müşterinin bilanço büyüklüğü
- c) işlemlerin asgari/azami büyüklüğü
- d) merkezin lokasyonu (Merkezi Ankara'da ve Antalya'da olanlar var)
- e) şube ve temsilci sayısı
- f) yurt dışı faktoring yapıp yapmadığı
- g) yabancı para kredi kullanma
- h) aile şirketi olması – şirket sahibinin bizzat yönetmesi
- i) şirketin bu piyasada kaç yıldır var olduğu

gibi temel faktörlerdir. Bu faktörlere kurumsallaşma düzeyi, risk yönetimi ve pazarlama yöntemleri gibi pek çok faktör ilave edilebilir. Bu faktörlerin bileşimleri de bir taraftan faktoring şirketini belirli müşterilere yönlendirirken diğer taraftan da fonlama kaynaklarını ve koşullarını belirlemektedir.

Banka iştiraki olan şirketlerin arasında dahi yapılanma ve strateji çok farklı olabilmektedir. TEB faktoring'in 9 şubesi ve 105 personelli modeli ve Deniz Faktoring 11 temsilcilik ve 104 personelle benzer profiller çizmektedir. Buna karşın 46 personel, 142 müşteri ile ING Faktoring (Faktoring Alacakları: 385 milyar TL) ile 56 personel, 3 temsilcilik ve 657 müşterisi olan Finans Faktoring (Faktoring Alacakları: 314 milyar TL) kıyaslandığında farklı stratejiler ortaya çıkmaktadır.

Bağımsızlar arasında iş modellerinin özellikleri daha da önemli. Aynı pazar payı grubunda gördüğümüz bir faktoring şirketi 10.000 müşteri, 39 şube ve 338 personel ile çalışmakta, bir diğeri sadece 900 müşteri ve 80 personel ile çalışmaktadır. Bu çerçevede, pazar payı faktörü şirketin gücünü belirleyici olamıyor, en azından önemi sınırlı kalıyor. Biri hiç tahsilât işlemi yapmazken, bir diğeri sadece tahsilât işlemi yapmaktadır. 2011 ve 2012 yılları faktoring şirketlerinin çok farklı

büyüme politikaları izlediklerini göstermektedir. 2012 yılının ilk yarısında bir şirket %50 büyürken benzer büyüklükteki bir diğeri %50 küçülmüştür. Her birinin hikâyesi, koşulları ve bakış açısı farklı olabilmektedir.

2011 sonunda ortaya çıkan veriler, bir faktoring şirketinin %1 pazar payı olmasına rağmen diğerlerinden daha kârlı olabildiğini ve istikrarlı müşterilerle çalışarak pek çok büyük şirketten daha iyi bir mali yapıya sahip olabileceğini göstermektedir. Faktoring şirketleri arasında farklı üslupların başında “daha az müşteri ile büyük montanlı işlemler yapanlar” ın yanında “çok sayıda mikro ölçekli müşterilerin küçük montanlı senetlerini iskonto edenler” bulunmaktadır. Mikro ölçekteki şirketlerle çalışan kimi faktoring şirketi bir bakıma daha riskli müşterilerle çalışıyor olabiliyor. Bunun bir avantajı bu şirketlerin daha yüksek getiri sağlayabilmeleri. Kimi oldukça yüksek maliyetlerle fon sağlamışlar ama daha yüksek getirilerle rakiplerine göre daha kârlı olabilmeyi başarmışlardır. 2011 yılında fonlama maliyeti yüksek (%16+) olmasına karşın bu fonu yüksek getiri ile (%28+) işletmiş olan pek çok şirket vardır. Yabancı para fonlanmayı tercih ederek fonlama maliyetini %5 lerde tutmayı başarmış şirketler de vardır. Bu şirketlerin de kimi çok düşük kâr marjları ile çalışmışlar kimi de kambiyo zararı nedeni ile sınırlı kârlar açıklamışlardır.

Risklerini iyi yönetenlerin yıl sonunda çok güçlü bir bilanço elde etmeleri mümkün olmaktadır. Ancak, 2011 yılında bu stratejiyi izlemeye kalkarak yeterli ürün farklılığı sağlamamış, risklerini iyi yönetememiş ve tahsili gecikmiş alacakları çok yükselmiş olan pek çok şirket de vardır. Ortada ideal bir iş modeli yoktur. Her şirket yönetimi kendisine uygun olan modeli benimsemiş durumdadır. Önemli olan, modelin planlı ve bilinçli bir şekilde kurulması, nasıl yönetildiği ve yönetimin hedeflerine ne kadar uygun olduğudur.

Şube ve Temsilcilikler

2012 Haziran ayına gelindiğinde sayıları 76'ya çıkan şirketlerin toplam 32 şubesi ve sektörün 16 ilde 197 temsilciliği bulunmaktadır (EK 2 – sayfa 80). 2011 sonunda 74 şirketin 25 şubesi bulunmaktadır. 2011 yılı içinde bazı şirketler şubelerini kaparken diğerleri yeni şubeler açmışlardır. Temsilcilikler ve şubeler vasıtasıyla faktoring şirketleri Anadolu'ya yayılmış durumdur. Merkezi İstanbul dışında olan (Ankara, Adana, İzmir, Antalya gibi) birkaç faktoring şirketi olduğu gibi sadece İstanbul'a odaklanan ve sadece İstanbul'da 30 temsilcilikle çalışan şirketler de bulunmaktadır. İstanbul'da pek çok şirket Genel Merkezi için Maslak-Levent-Şişli eksenini tercih etmiş olmakla birlikte çok farklı semtlere yerleşmiş olanlar da vardır.

İstihdam

Sektörde 3800 kişi çalışmaktadır. Elde edebildiğimiz veriler çerçevesinde düzenlenen Tablo 31 bütün şirketlerde çalışan sayısını yıllar itibarıyla göstermektedir. 2011 yılında 250 civarında personel artışından sonra 2012 yılında artış olmamıştır. İş hacminin artması bir noktadan sonra istihdam artışı yaratmamaktadır. Personel giderleri reel olarak artmaya devam etmektedir.

Tablo 31 - Çalışan sayısı ve Personel Giderleri

	2008	2009	2010	2011	6/2012*
Personel Sayısı	3.009	2.959	3.557	3.819	3.987
Personel Giderleri (1000 TL)	192.280	182.670	233.700	279.070	160.340

Kaynak: BDDK, Haziran 2012 Faktoring Derneği

Faktoring şirketlerindeki iş modellerinin farklılığını göstermek amacı ile eleman sayıları faktoring alacakları ile kıyaslanmıştır. Kimi çok şube ve çok sayıda çalışan ile aynı hacmi elde etmiş, kimi az sayıda çalışanla.

Tablo 32 - Şirketlerde Çalışan Sayısı (2011)

		Faktoring Alacakları	
Şirket*		(1000 TL)	Çalışan Sayısı
1.	Yapı Kredi Fak. A.Ş.	1.794.353	67
2.	Garanti Fak. Hizm. A.Ş.	1.247.324	179
3.	Deniz Fac. A.Ş.	979.837	101
4.	TEB Fac. A.Ş.	817.847	97
6.	Kapital Fak. Hizm. A.Ş.	703.473	56
5.	Fiba Fac. Hizm. A.Ş.	623.670	129
7.	Vakıf Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	617.804	32
10.	Lider Fak. Hizm. A.Ş.	466.061	179
8.	Creditwest Fak. Hizm. A.Ş.	460.922	74
11.	İş Fac. Fin. Hizm. A.Ş.	404.653	36
12.	Destek Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	336.954	36
9.	Girişim Fak. A.Ş.	288.265	40
13.	ING Fak. A.Ş.	285.342	40
14.	Yaşar Fac. Hizm. A.Ş.	280.860	261
15.	Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	251.719	50
19.	Fortis Fak. A.Ş.	245.172	20
18.	Eko Fac. Hizm. A.Ş.	241.944	80
17.	Ekspo Fak. A.Ş.	236.425	35
22.	MNG Fac. Hizm. A.Ş.	211.885	90
16.	Şirinoğlu Fac. Fins. Hizm. T.A.Ş.	189.639	328
25.	Tekstil Fac. Hizm. A.Ş.	180.705	37
24.	Şeker Fak. Hizm. A.Ş.	179.599	48
26.	Kent Fac. A.Ş.	176.664	42
23.	Ulusal Fak. A.Ş.	174.242	41
27.	Bayramoğlu Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	150.349	42
28.	Akın Fak. Hizm. A.Ş.	131.763	24
29.	Strateji Fac. Hizm. A.Ş.	123.855	60
30.	Çağdaş Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	123.467	75
20.	Pamuk Fac. A.Ş.	119.253	21
32.	Anadolu Fak.	119.129	34
33.	Akdeniz Fac. Hizm. A.Ş.	119.111	19
31.	Optima Fak. Hizm. A.Ş.	112.913	77
34.	Atılım Fak. A.Ş.	112.216	65
37.	Doğan Fac. Hizm. A.Ş.	110.214	40
35.	Başer Fak. A.Ş.	110.064	81
36.	Para Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	104.062	89
38.	Tek Fak. Hizm. A.Ş.	99.998	69
39.	Huzur Fak. Fin. Hizm. A.Ş.	88.868	63
21.	C Fak. A.Ş.	88.072	39
42.	Yeditepe Fak. Hizm. A.Ş.	78.211	30
40.	Demir Fac. A.Ş.	73.028	34
43.	Ar Fak. Fin. Hizm. A.Ş.	71.995	24
41.	VDF Fak. Hizm. A.Ş.	66.858	8
44.	Devir Fac. Hizm. A.Ş.	60.331	31
46.	Tuna Fak. Hizm. A.Ş.	55.588	40
48.	Analiz Fak. A.Ş.	48.162	37
47.	Erişim Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	48.054	58

49.	Arena Fak. Hizm. A.Ş.	47.815	35
51.	First Fac. A.Ş.	43.367	23
52.	Kredi Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	40.819	20
54.	Turkish Fak. Hizm. A.Ş.	39.176	29
50.	Çözüm Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	38.093	32
53.	Doğa Fak. Hizm. A.Ş.	34.916	42
55.	Trend Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	33.926	21
56.	Merkez Fak. Hizm. A.Ş.	28.844	26
59.	Makro Fac. A.Ş.	27.627	18
61.	Sümer Fak. Hizm. A.Ş.	25.289	21
62.	Eren Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	24.809	35
57.	ACL Fin. Fak. A.Ş.	24.804	30
58.	Artı Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	24.280	32
45.	Hepkon	23.814	51
64.	Değer Fak. A.Ş.	22.538	17
60.	Global Fak. Hizm. A.Ş.	21.840	24
63.	Katar Fak. Fin. Hizm. A.Ş.	19.252	47
67.	Sardes Fak. A.Ş.	18.250	10
69.	Mert Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	13.977	22
65.	Saray Fak. A.Ş.	11.025	10
68.	Acar Fac. A.Ş.	10.959	22
66.	Met-ay Fak. Fin. Hizm. A.Ş.	10.485	31
72.	As Fak. Hizm. A.Ş.	6.727	31
71.	Atak Fak. Hizm. A.Ş.	5.739	5
70.	Batı Fak. Hizm. A.Ş.	3.810	8
73.	Ak Fak. Hizm. Ticaret A.Ş.	0	7
74.	Prime Fak. Hizm. A.Ş.	0	12
TOPLAM			3819

* Sıralama aktif büyüklüğüne göre.

** Çalışan sayısı firmaların BDDK'ya bildirdikleri özel raporlarından temin edilmiştir.

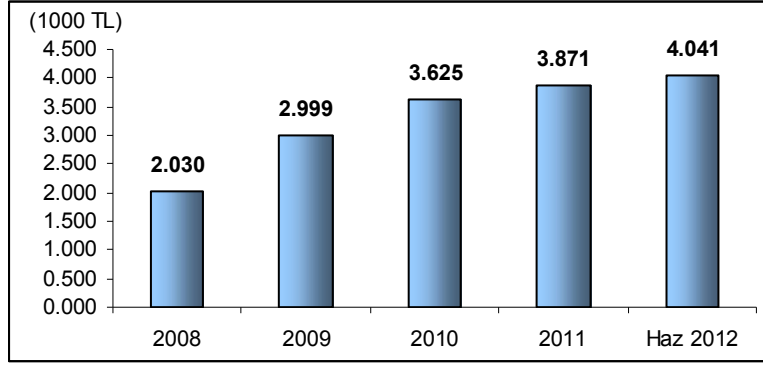
Verimlilik ve Etkinlik

Yıllar itibarıyla çalışan sayısı başına faktoring alacaklarının hacmi artmıştır ve büyük olasılıkla artmaya devam edecektir. Tablo 33 sektörün verimlilik rasyolarını göstermektedir. Sektör bazında verilen bu göstergeler gruplar bazında çok farklıdır.

Tablo 33 - Verimlilik Rasyoları

	2008	2009	2010	2011
Maliyet / Gelir Rasyosu				
(faaliyet giderleri / Faaliyet Geliri) (%)	65,3	73,0	79,5	74,3
Faaliyet Giderleri / Ortalama Aktifler (%)	4,5	3,4	3,1	3,0
Komisyon Geliri / Toplam Faktoring Ciro	0,5	0,3	0,2	0,4
Faaliyet Geliri / Çalışan sayısı (1.000 TL)	167	143	138	161
Faaliyet Giderleri / Çalışan sayısı (1.000 TL)	109	105	110	119
Toplam Aktif / Çalışan sayısı (1.000 TL)	2.580	3.517	4.067	4.096
Brüt Faktoring Alacakları / Çalışan sayısı (1.000 TL)	2.030	32.999	3.625	3.871
Brüt Fakt. Alac./ Şube ve Temsilcilik Sayısı (1.000 TL)	41.229	62.487	63.523	60.841

Şekil 5 - Toplam Faktoring Alacakları/Çalışan Sayısı (1000 TL)

Faktoring Derneği

Sektörde faaliyet gösteren şirketlerin büyük çoğunluğu aynı zamanda Faktoring Derneğinin üyeleridir. Dernek 1995 yılında kurulmuş bir meslek örgütüdür. Halen 65 faktoring şirketi ve 2 banka üyedir.

Kuruluş Amacı

- Faktoring faaliyetlerinin geliştirilmesini desteklemek,
- Faktoring ile ilgili hukuki altyapının oluşmasına katkıda bulunmak,
- Faktoring uygulamalarını standart hale getirip tüm üyelerin kendi kuruluşlarında bu standartları uygulamalarını sağlamak,
- Faktoring ile ilgili araştırma, geliştirme ve incelemeler yaparak bu konudaki faaliyetlerin gelişmesine katkıda bulunacak öneri ve görüşleri ilgililere ve kamuoyuna duyurmak,
- Faktoring ile ilgili uzman personel yetiştirilebilmesi için her türlü eğitim hizmetinin verilmesini sağlamak,
- Üyeler arasında yardımlaşma, işbirliği ve bağlılığı artırmak,
- Faktoring işlemleri ile ilgili ortaya çıkacak sorunların çözümü için girişimlerde bulunmak, bu sorunları ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına iletmek.

Faaliyetleri pek çok eğitim ve konferans programlarını kapsıyor. Esas faaliyeti bütün platformlarda dernek üyeleri temsil etmek ve menfaatlerini savunmaktır. Bu bağlamda, BDDK nezdinde talep edilen değişiklikler konusunda temaslarda bulunulması T.B.M.M. de yasa tasarısı görüşmeleri sırasında dernek görüşlerinin dikkate alınması için gerekli katılımın sağlanması en başta sayılabilir.

Derneğin 2011 yılındaki Faaliyetleri

- 10 Mart 2011 tarihinde düzenlenen Ulusal Faktoring Sempozyumu'na 300 kişi katılmış, Başbakan Yardımcısı ve Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı Sayın Ali Babacan'ın açtığı konferansta Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı Sayın Tevfik Bilgin konuşmacılar arasında yer almıştır.
- 19 Ekim 2011 tarihinde Bankalar Yeminli Murakıpları Vakfı iş birliği ile düzenlenen ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı Sayın Tevfik Bilgin'in de katılımıyla İstanbul Grand Cevahir Hotel & Convention Center'da gerçekleştirilen "Faktoring Sektörünün Gelişmesi ve Ekonomiye Katkıları" konulu panelde özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelere uygun bir

finansman yöntemi olan faktoringin Türkiye ekonomisine sağladığı ve sağlayacağı katkılar, sektörün ilerlemesi için gerekli olan gelişmeler ele alınmıştır.

- MASAK ile ilgili konuların tartışılması için 2 Kasım 2011’de düzenlenen ve 92 kişinin katıldığı çalıştayda “Faktoring şirketlerinin, suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanı ile mücadelede yükümlülükleri, şüpheli işlem bildirim yükümlülükleri ile MASAK yükümlü denetimleri” hakkında bilgi verilmiş ve konular tartışılmıştır.
- 25 Kasım 2011 tarihinde Hukuk Sempozyumu düzenlenmiştir. Yargıtay Birinci Başkanı ve Hukuk Genel Kurulu Başkanı, 3, 11, 19 ve 23. Hukuk Dairesi Başkanları ve Üyeleri, Ticaret Mahkemeleri yüksek hâkimleri, BDDK temsilcileri, akademisyen ve dernek üyelerinden oluşan yaklaşık 160 kişinin katılımı ile gerçekleşen “6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu ve Yargıtay Kararları Işığında Faktoring” konulu toplantıda mevcut kanun ve mevzuat çerçevesinde Yargıtay kararları ve Yeni Borçlar Kanunu’na ilişkin tebliğler sunulmuş, değişikliklerin faktoring sektörü açısından etkileri değerlendirilmiştir.
- TOSYÖV ve KOSGEB ile birlikte “Kobilere Sağlanan Destekler ve Alternatif Finans Olanakları” konusunda bir toplantı dizisi düzenlenmiştir. Bu çerçevede ilk toplantı 7 Aralık 2011’de İzmir Ticaret Odasında, ikinci toplantı 22 Aralık 2011 tarihinde Bursa’da Uludağ İhracatçı Birliğinde gerçekleştirilmiştir.
- 15-16 Aralık 2011 günlerinde ise Faktoring Derneği ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) iş birliği ile bir Faktoring Çalıştayı düzenlenmiş, faktoring işlemlerinde artışı beklenen e-faktoring konusu ele alınmıştır.

Derneğin 2012 yılındaki Faaliyetleri

- 2011 yılında başlatılan TOSYÖV toplantıları devam etmiş ve 8 ilde düzenlenmesi planlanmıştır.
- KOSGEB, TOBB, İTO ve TOSYÖV iş birliğiyle 21-22 Mart 2012’de yapılan VIII. KOBİ Zirvesi’ne katılmış ve KOBİ’lere hizmet veren faktoring sunumu yapılmıştır.
- Factors Chain International ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) işbirliği ile 14 Eylül 2012 tarihinde “Factoring: Bridging the Global Trade” konulu uluslararası bir konferansa ev sahipliği yapmıştır. Coğrafi konumunun yanı sıra factoring geçmişi, yasal mevzuat yapısı, ve mevcut factoring uygulamaları açısından Türkiye’nin, factoring uygulamalarını geliştirmekte olan ülkelere aktarması ve bilgi ve tecrübe paylaşımında rol alması tartışılmıştır.
- Ekim 2012’de Tayvan Bankalar Birliği TABF ve Tayvan İhracatçılar Birliği TAITRA’nın birlikte düzenledikleri konferansa katılmış ve Türk Faktoring sektörü tanıtılmıştır.

5. FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN FİNANSAL ANALİZİ

Bilanço Yapıları ve Büyüme Oranları

Temelde faktoring şirketleri, aktifleri nakit + faktoring alacaklarından, pasifleri ise özsermaye + bankalardan kullanılan kredilerden oluşan, çok kısa ve yalın bilançolara sahipler. Her ne kadar Tekhesap düzeni uzun ve ayrıntılı tablolar gerektiriyorsa da özünde altı satıra indirgenebilecek bilançoları olduğu görülmektedir.

Tablo 34 - Toplam Sektör Bilançosu (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011
Aktiflerin Toplamı	7.763,82	10.407,04	14.466,71	15,644.09
Faktoring Alacakları (Net)	5.591,17	8.350,82	12.370,17	14.223,21
Tahsili Gecikmiş Alacaklar	510,13	522,34	525,00	561,13
Karşılıklar	400,41	437.93	448.46	444.01
Pasiflerin Toplamı	7.763,82	10.407,04	14.466,71	15,644.09
Banka Kredileri	4.943,78	7.499,22	11.095,97	11.463,64
Özsermaye	2.340,50	2.493,33	2.941,31	3,393.71
Fonlama/Toplam Aktifler (%)	63,68	72,06	76,70	73,24
Özsermaye/Toplam Aktifler (%)	30,15	24,96	20,33	21,70

Kaynak: BDDK

2011 yılında faktoring alacaklarında büyüme banka kredilerinden çok özsermaye ile finanse edilmiş, yabancı kaynakların toplam aktiflere oranı %76,7'den %73,2'ye düşmüştür. Buna ilaveten banka ve nakit değerler %60 azalmıştır. Banka kredilerinden kullanım sadece %3,3 artış göstermiştir.

Tablo 35 - Aktiflerin ve Pasiflerin Kompozisyonu

	Milyon TL				% Büyüme		
	2008	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Banka ve Nakit Değerler	1.144	1.074	1.166	461	-6,1	8,6	-60,5
Faktoring Alacakları (Brüt)	6.102	8.873	12.895	14.784	49,8	45,3	14,7
Diğer	518	998	954	399	92,3	-4,4	-58,2
Toplam Aktifler	7.764	10.407	14.466	15.644	34,5	39,0	8,1
Alınan Krediler	4.944	7.499	11.096	11.464	53,6	48,0	3,3
Özkaynaklar	2.340	2.493	2.941	3.394	6,5	18,0	15,4
Diğer	480	360	450	786	-25,0	25,0	74,7
Toplam Pasifler	7.764	10.407	14.466	15,644	34,5	39,0	8,1

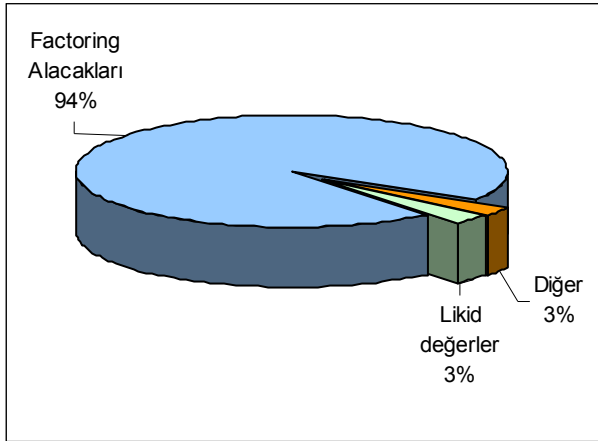
2010 yılında %39 büyüyen sektörün büyüme hızı 2011 yılında %8,1'e düşmüştür. Bu, büyük ölçüde hükümetin ekonomiyi soğutma isteği bağlamında uygulanan politikaların bir sonucudur. 2011 yılında da küçülme Temmuz-Ağustos aylarında başlamış, son üç ayda devam etmiştir. Faktoring şirketlerinin bilançoları hızlı bir şekilde değiştirebilme esneklikleri 2012 yılında da görülmüş, pek çok şirket 3 ay içinde %50 büyüebildiğini (veya küçülebildiğini) kanıtlamıştır.

2010 yılında alınan kredilerin %48 (2009 %54) artmış olmasına karşın, 2011 yılında kredi artışı %3,3 ile sınırlı kalmıştır. Faktoring şirketlerinin özkaynakları %15,4 büyüyerek ilâve kaynak sağlamış olmakla birlikte aynı zamanda şirketlerin nakit değerlerini düşürerek finansman sağlamış oldukları görülmektedir. 2010 sonunda 1.2 milyar TL olan nakit değerler %61 azalarak 461 milyon TL'ye inmiştir.

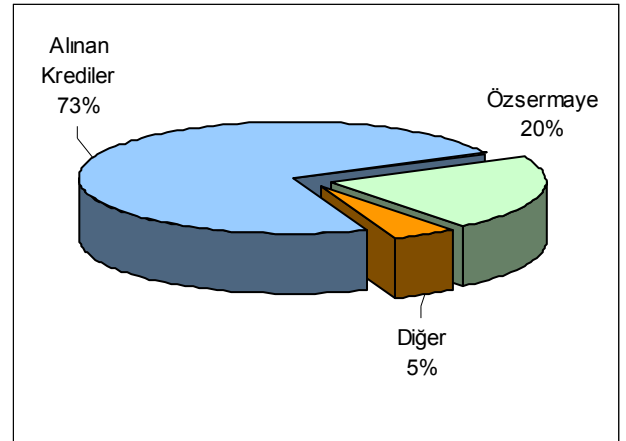
2011 yılında toplam varlıkların %94'ü faktoring alacaklarından oluşmaktadır. Geri kalan %6'lık bölümün %3'si banka ve diğer nakit değerlerden, kalanı ise muhtelif küçük hesaplardan oluşmaktadır. Pek çok şirketin faktoring alacakları toplam aktiflerin %90'ının üzerindedir. Bilançolarında menkul kıymetler son derece düşüktür. Bir iki şirketin finansal veya finansal olmayan iştiraki bulunmaktadır.

Pasif kompozisyonu da benzer bir yalın yapıdadır: %73 alınan krediler, %20 özkaynaklar ve geri kalan %5 karşılıklar gibi muhtelif küçük kalemlerden oluşmaktadır. Son üç yıl içinde özkaynakların payı %30'dan %20'ye düşmüştür. Bu trendin devam edeceği düşünülmektedir.

Şekil 6 - Aktiflerin Dağılımı (2011)

Şekil 7 - Pasiflerin Dağılımı (2011)

2011 yılında toplam varlıklarda artış %39'dan %8'e düşmüş olmakla birlikte, faktoring faaliyet gelirlerinde %33,3 artış sağlanmış, net faktoring faiz gelirleri %20,9 artmış ve bu da vergi öncesi net karın %24,8 artmasını sağlamıştır.

Tablo 36 - Yıllık Büyüme Oranları (%)

	2009	2010	2011
Faktoring Faaliyet Gelirleri	-23,9	13,9	33,3
Net Faktoring Faiz Gelirleri	-12,3	-2,4	20,9
Faktoring Faaliyetleri Marjı	21,6	-3,3	36,6
Faaliyet Giderleri	-5,8	26,2	16,8
Faaliyet Gelirleri	-15,7	15,9	24,9
Vergi Öncesi Gelir	-15,5	16,0	24,8
Takipteki Alacaklara İlişkin Özel Karşılıklar	-28,8	24,5	-36,0
Net Kar	-22,7	23,4	23,8

Kaynak: BDDK

Tablo 37 - Faktoring Sektörü Özet Bilanço (1000 TL)

	2008	2009	2010	2011
Nakit Değerler	10.960	4.610	10.570	9.460
Bankalar	1.132.580	1.069.550	1.155.790	451.070
Menkul Kıymetler (1)	103.110	260.290	299.590	283.310
Türev Finansal varlıklar	27.270	20	0	10
Brüt faktoring Alacakları	6.101.900	8.873.160	12.895.170	14.784.340
Özel Karşılıklar (-)	400.410	437.930	448.460	444.010
Takipteki Faktoring Alacakları	510.130	522.340	525.000	561.130
Net faktoring Alacakları	5.591.770	8.350.820	12.370.170	14.223.210
Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar	531.570	410.770	295.390	258.110
Maddi Duran Varlıklar	107.330	116.080	122.860	136.870
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	7.880	6.860	7.320	10.930
Ertelenmiş Vergi Varlığı	16.010	35.890	56.920	62.380
Diğer Aktifler (2)	125.620	67.740	71.560	91.620
Aktif Toplamı	7.763.820	10.407.040	14.466.710	15.644.090
Türev Finansal Yükümlülükler (3)	8.150	2.870	9.530	48.620
Alınan Krediler (4)	4.945.990	7.501.910	11.098.770	11.465.800
Faktoring Borçları	154.610	111.270	74.970	196.120
İhraç Edilen menkul Kıymetler	92.850	113.950	211.170	346.490
Diğer Pasifler	124.780	53.770	36.090	69.700
Ödenecek vergi ve yükümlülükler (5)	40.550	52.360	40.940	42.890
Borç ve gider karşılıkları	56.390	77.570	53.940	80.760
Sermaye benzeri Krediler	0	0	0	0
Pasif Toplamı	5.423.320	7.913.700	11.525.410	12.250.380
Ödenmiş Sermaye	1.030.030	1.026.350	1.090.500	1.279.630
sermaye Yedekleri	99.140	285.060	262.540	300.670
Geçmiş Yıllar Kar/Zararı ve azınlık Hakları (6)	784.330	851.730	1.180.430	1.309.60
Net dönem Kar/Zararı	427.000	330.200	407.830	504.350
Toplam Özkaynak	2.340.500	2.493.330	2.941.300	3.393.710
Toplam Pasif ve Özkaynak	7.763.820	10.407.040	14.466.710	15.644.090

Kaynak: BDDK

- (1) Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar + Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV + Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar + Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar Net
- (2) Diğer Aktifler = Diğer Aktifler + Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Varlıklar (Net)
- (3) Alım Satım Amaçlı TFY + Riskten Korunma Amaçlı TFY
- (4) Alınan Krediler + Kiralama İşlemlerinden Borçlar
- (5) Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler + Ertelenmiş Vergi Borcu
- (6) Kar Yedekleri + Geçmiş Yıllar Kar veya Zararı

Nazım Hesaplar

Bilanço dışı kalemlerde “Alınan Teminatlar” (18,7 milyar TL) ve tahsile alınan çek ve senetlerden oluşan “Emanet Kıymetler” (12,2 milyar TL) en büyük iki kalemi oluşturmaktadır. 2011 yılında nazım hesaplarda bir artış olmadığı gibi alt kalemlerinde de dikkati çeken artışlar görülmemektedir. “Risk Üstlenilen Faktoring İşlemleri” %44,6 düşerken, “Risk Üstlenilmeyen Faktoring İşlemleri” %12,1 yükselmiştir.

Tablo 38 - Nazım Hesaplar (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011
Risk Üstlenilen Faktoring işlemleri	815,27	588,09	2.449,59	1.355,82
Risk Üstlenilmeyen Faktoring İşlemleri	3.870,03	2.501,66	3.878,74	4.348,40
Alınan Teminatlar	15.561,39	10.548,09	18.899,15	18.719,36
Verilen Teminatlar	758,72	465,79	504,67	465,89
Taahhütler	252,85	360,13	464,41	464,30
A) Cayılamaz Taahhütler	53,69	196,70	271,82	276,00
B) Cayılabilir Taahhütler	199,16	163,43	192,60	188,30
a) Kiralama Taahhütleri	0,00	0,00	0,00	0,00
b) Diğer Cayılabilir Taahhütler	199,16	163,43	192,60	188,30
Türev Finansal Araçlar	1.370,67	1.334,62	2.153,97	2.274,23
A) Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Araçlar	1.010,35	639,93	15,95	198,97
a) Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	600,31	331,37	15,18	198,97
b) Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	410,04	308,56	0,77	0,00
c) Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	0,00	0,00	0,00	0,00
B) Alım Satım Amaçlı İşlemler	360,32	694,68	2.138,02	2.075,26
a) Vadeli Alım-Satım İşlemleri	79,11	1,00	470,76	467,82
b) Swap Alım Satım İşlemleri	234,20	365,97	1.495,57	1.061,79
c) Alım Satım Opsiyon İşlemleri	47,01	277,30	2,05	2,46
d) Futures Alım Satım İşlemleri	0,00	0,00	0,00	0,00
e) Diğer	0,00	50,42	169,65	543,19
Emanet Kıymetler	7.906,75	11.503,53	11.328,43	12.211,72
Nazım Hesaplar Toplamı	30.535,67	27.301,91	39.678,95	39.839,71

Kaynak: BDDK

Kârlılık

2011 yılında sektörün ana gelir kalemleri artış göstermiş, gider kalemlerinde düşme olmuştur (Tablo 40). 2011 yılında 10 şirket (2010'da 14) zarar açıklamıştır. Ancak karlılık açısından bakıldığında sektör ortalaması %3,4 olmakla birlikte 15 şirketin ortalama aktif getirisi %2'nin altında kalmış, 9 şirketin aktif getirisi %6'nın üzerinde olmuştur. Faktoring sektörü kârlıdır veya değildir şeklinde bir sonuç çıkarılması mümkün değildir. Ancak bu 9 şirket, bu sektörde çok kârlı olunabileceğini kanıtlamış bulunmaktadır.

Tablo 39 - Kar/Zarar Tablosu (1000 TL)

	2008	2009	2010	2011
Factoring Faiz Geliri	1.583.970	1.190.900	1.339.860	1781.590
Factoring Komisyon Geliri	172.010	145.590	185.870	254.630
Factoring Komisyon Gideri -	-16.710	-12.550	-18.170	-26.150
Factoring Faaliyet Gelirleri	1739.270	1323.940	1507.560	2.010.070
Finansman Giderleri	-789.400	-496.640	-662.060	-962.080
<i>Kullanılan Kredilere Ödenen Faizler -</i>	<i>-772.340</i>	<i>-467.010</i>	<i>-629.090</i>	<i>-895.370</i>
<i>Diğer Finansman Giderleri</i>	<i>-17.060</i>	<i>-29.630</i>	<i>-32.970</i>	<i>-66.710</i>
Kambiyo İşlemleri Kar/Zararı (net)	-183.270	2.500	-2.840	-27.580
<i>Kambiyo İşlemleri Karı</i>	<i>1.502.430</i>	<i>1.566.850</i>	<i>2.630.650</i>	<i>1.310.970</i>
<i>Kambiyo İşlemleri Zararı</i>	<i>-1.685.700</i>	<i>-1564.350</i>	<i>-2.633.490</i>	<i>-1.338.550</i>
Ticari Gelir (net)	-29.950	-27.050	-0.320	-26.240
Takipteki Alacaklara İlişkin Özel Karşılıklar -	-203.160	-144.710	-180.230	-115.340
Toplam Faktoring Faaliyet Giderleri	-1205.780	-665.900	-845.450	-1.131.240
Factoring Faaliyet Marjı	533.490	658.040	662.110	878.830
Factoring Faaliyetleri Dışı Faiz Gelirleri	50.990	64.100	77.940	34.050
Personel Giderleri -	-192.270	-182.670	-233.700	-279.070
İşletme Giderleri -	-136.270	-126.800	-156.920	-177.090
<i>Genel İşletme Giderleri -</i>	<i>-112.720</i>	<i>-112.780</i>	<i>-141.270</i>	<i>-150.470</i>
<i>Diğer Faaliyet Giderleri-</i>	<i>-19.860</i>	<i>-11.100</i>	<i>-12.410</i>	<i>-23.110</i>
<i>Kıdem Tazminatı Karşılığı Giderleri-</i>	<i>-3.690</i>	<i>-2.920</i>	<i>-3.240</i>	<i>-3.510</i>
Diğer Faaliyet Gelir/Giderleri-	245.630	7.360	132.400	93.340
Toplam Faaliyet Giderleri	-328.540	-309.470	-390.620	-456.160
FAALİYET KARI	502.960	423.920	491.460	613.590
İştirak ve Bağlı Ortaklık Gelir/Giderleri	3.660	10.640	9.860	64.180
Diğer Gelirler	0.380	0.000	0.330	0.000
Diğer Giderler-	-2.310	-6.760	-0.380	-0.700
Net Diğer Gelir/Giderler	1.730	3.880	9.810	63.480
Vergisi Öncesi Kar	503.290	423.920	491.770	613.520
Vergiler	-76.290	-93.720	-84.300	-109.170
Net Dönem Karı	427.000	330.200	407.470	504.350

Kaynak: BDDK

Factoring faiz ve komisyon gelirleri %33 büyümeye göstermiştir. Komisyon oranları aynı kalmış olmakla birlikte tahsilât ve garanti gibi işlemlerin artış göstermiş olmasından kaynaklanmış olabilir. Yabancı para faiz ve komisyon gelirlerinin payı %3,6'dan %5,2 'ye çıkmıştır.

Tablo 40 - Faktoring Şirketleri Ana Gelir Kalemleri (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011	% Değişim
Faktoring Faiz ve Komisyon Gelirleri	1.755.980	1.336.490	1.525.730	2.036.220	33,4
Faiz Gelirleri	1.583.970	1.190.900	1.339.860	1.781.590	33,0
Komisyon Gelirleri	172.010	145.590	185.870	254.630	37,1
Faktoring Dışı Gelirler	1.910.800	1.706.900	2.869.400	1.571.300	-42,2
Faktoring Faiz ve Komisyon Giderleri	-789.050	-479.560	-647.260	-921.520	42,5
Faktoring Dışı Giderler	1.838.400	1.656.100	2.652.600	1.434.200	-45,9
Operasyonel Giderler	345.400	314.700	390.100	217.100	-44,6

Tablo 41 - Faktoring Gelirleri (Milyon TL)

	2009			2010			2011		
	TL	YP	Toplam	TL	YP	Toplam	TL	YP	Toplam
Faiz Gelirleri	1.160	31	1.191	1.306	34	1.340	1.707	75	1.782
Komisyon ve Ücret Gelirleri	129	17	146	165	21	189	224	30	255
Toplam Faktoring Gelirleri	1.289	47	1.337	1.471	55	1.526	1.931	105	2.036

Kaynak: BDDK.

2011 yılında sektörde net kar %24 artışla 407 milyar TL'den 504 milyar TL'ye yükselmiş, aktif getirisi %3,3'den %3,4'e, özkaynak getirisi de %18,2 den %19,1'e çıkmıştır. İlk bakışta sektörün faktoring alacaklarını büyütmeden net kârını arttırdığı görülmektedir. Ancak gruplar bazında ayrıntılara inildiğinde bir kez daha ortalamaların çok anlamlı olamadığı görülmektedir.

Tablo 42 - Kârlılık Rasyoları

	2008	2009	2010	2011
Özkaynaklar (Milyon TL)	2.340,50	2.493,33	2.941,30	3.393,71
Net Kar/Zarar (Milyon TL)	427,00	330,20	407,83	504,35
ROAA (%)	11,0	3,6	3,3	3,4
ROE (%)	18,2	13,2	13,9	14,9
ROAE (%)	46,8	17,0	18,2	19,1

Tablo 43 – 2010-2011 Yıllarında Faktoring Şirketlerinin Karlılık Performansları

	Toplam Aktifler 2011	Özsermaye 2010	Özsermaye 2011	Net Kar 2010	Net Kar 2011	ROAE 2011	ROAA 2011
Yapı Kredi Fac. A.Ş.	1.881.264	167.479	183.263	24.763	46.044	26,26	2,36
Garanti Fac. Hizm. A.Ş.	1.275.030	50.017	84.522	4.139	34.534	51,34	2,43
Deniz Fac. A.Ş.	1.013.675	145.114	180.532	31.070	35.418	21,75	3,65
TEB Fac. A.Ş.	868.679	25.423	38.462	8.356	10.247	32,08	1,24
Fiba Fac. Hizm. A.Ş.	752.044	197.231	216.260	34.286	19.029	9,20	2,44
Kapital Fac. Hizm. A.Ş.	714.479	274.818	316.347	53.248	52.249	17,68	8,38
Vakıf Finans Fac. Hizm. A.Ş.	624.130	71.520	84.763	9.572	13.243	16,95	1,83
Girişim Fac. A.Ş.	520.237	239.518	229.473	10.589	-10.045	-4,28	-1,75
Lider Fac. Hizm. A.Ş.	500.821	56.227	69.035	4.460	9.450	15,09	2,17
Creditwest Fac. Hizm. A.Ş.	487.504	88.598	107.386	24.409	24.873	25,38	6,03
İş Fac. Finansman Hizm. A.Ş.	432.413	49.882	52.973	5.361	8.236	16,01	1,81
Destek Finans Fac. Hizm. A.Ş.	370.425	88.606	112.294	15.753	23.535	23,43	7,57
ING Fac. A.Ş.	312.760	8.672	41.597	-1.903	2.925	11,64	1,26
Yaşar Fac. Hizm. A.Ş.	293.621	77.023	87.405	13.674	10.381	12,63	4,50
Finans Fac. Hizm. A.Ş.	279.570	11.920	23.380	3.220	1.460	8,27	0,54
Şirinoğlu Fac. Fins Hizm. T.A.Ş.	268.001	72.611	97.709	24.064	32.320	37,95	12,42
Eko Fac. A.Ş.	260.456	62.714	70.843	4.159	9.168	13,73	3,97
Fortis Fac. A.Ş.	247.440	20.444	22.304	422	1.860	8,70	1,01
Ekspo Fac. A.Ş.	240.787	74.310	66.669	11.702	10.559	14,98	4,54
C Fac. A.Ş.	235.960	138.543	150.116	371	-2.129	-1,48	-0,94
MNG Fac. Hizm. A.Ş.	226.149	40.204	44.222	5.057	4.018	9,52	2,09
Pamuk Fac. A.Ş.	193.958	53.958	119.834	-1.247	65.877	75,81	35,40
Ulusal Fac. A.Ş.	189.824	19.656	46.693	5.029	2.653	8,00	1,68
Şeker Fac. Hizm. A.Ş.	185.659	17.528	19.833	762	2.305	12,34	1,31
Tekstil Fac. Hizm. A.Ş.	182.191	29.508	33.482	4.760	3.974	12,62	2,59
Kent Fac. A.Ş.	181.938	12.004	35.774	3.536	9.462	39,61	7,24
Bayramoğlu Finans Fac. Hizm. A.Ş.	159.697	83.922	91.305	12.107	7.209	8,23	5,02
Akın Fac. Hizm. A.Ş.	132.842	27.427	33.699	6.092	6.800	22,25	5,82
Strateji Fac. Hizm. A.Ş.	130.167	13.145	13.994	1.276	1.650	12,16	1,28
Çağdaş Finans Fac. Hizm. A.Ş.	129.277	48.937	45.343	6.941	5.817	12,34	5,25
Optima Fac. Hizm. A.Ş.	128.480	23.533	24.988	6.200	5.455	22,49	4,36
Anadolu Fac. Hizm. A.Ş.	120.946	40.586	45.843	11.808	5.267	12,19	3,89
Akdeniz Fac. Hizm. A.Ş.	120.745	10.527	11.774	689	1.247	11,18	1,13
Atılım Fac. A.Ş.	118.810	23.016	28.637	7.163	5.621	21,76	5,06
Başer Fac. A.Ş.	116.377	23.767	27.278	2.859	3.511	13,76	3,35
Para Finans Fac. Hizm. A.Ş.	115.636	19.287	19.943	5.096	2.838	14,47	2,80
Doğan Fac. Hizm. A.Ş.	114.140	16.139	17.960	940	1.821	10,68	2,72
Tek Fac. Hizm. A.Ş.	108.816	13.588	12.162	3.174	1.369	10,63	1,30
Huzur Fac. Finansal Hizm. A.Ş.	93.085	9.891	13.672	1.938	2.282	19,37	2,85
Demir Fac. A.Ş.	84.804	24.394	23.715	247	-718	-2,98	-0,95
VDF Fac. Hizm. A.Ş.	80.939	3.910	8.272	-586	662	10,88	1,42
Yeditepe Fac. Hizm. A.Ş.	80.249	22.476	26.734	6.054	4.258	17,31	5,93
Ar Fac. Finansal Hizm. A.Ş.	74.719	4.343	8.448	-658	1.605	25,10	2,44
Devir Fac. Hizm. A.Ş.	65.920	9.483	11.873	698	1.389	13,01	2,41
Hepkon Finans Fac. Hizm. A.Ş.	62.193	68.830	60.401	5.732	2.171	3,36	3,27
Tuna Fac. Hizm. A.Ş.	58.219	19.764	21.540	2.744	1.976	9,57	4,01

Erişim Finans Fac. Hizm. A.Ş.	55.260	5.472	7.428	366	737	11,43	1,33
Analiz Fac. A.Ş.	50.281	8.161	10.228	1.941	1.664	18,10	3,41
Arena Fac. Hizm. A.Ş.	50.245	11.576	13.412	1.766	1.835	14,69	3,66
Çözüm Finans Fac. Hizm. A.Ş.	49.773	26.558	29.552	3.822	2.995	10,67	6,58
First Fac. A.Ş.	47.460	7.133	7.308	1.721	-8.375	-115,99	-17,84
Kredi Finans Fac. Hizm. A.Ş.	43.181	6.040	8.778	199	-756	-10,20	-2,31
Doğa Fac. Hizm. A.Ş.	42.379	15.961	16.505	1.639	2.477	15,26	7,06
Turkish Fac. Hizm. A.Ş.	40.634	5.155	8.230	-245	575	8,59	1,73
Trend Finans Fac. Hizm. A.Ş.	35.323	11.126	10.445	1.670	1.119	10,38	3,32
Merkez Fac. Hizm. A.Ş.	30.464	5.744	8.701	-3	827	11,45	2,75
ACL Finans Fac. A.Ş.	30.241	11.832	11.848	1.441	16	0,14	0,06
Artı Finans Fac. Hizm. A.Ş.	29.272	6.785	8.247	706	-1.555	-20,69	-6,89
Makro Fac. A.Ş.	29.242	5.993	8.348	-133	-145	-2,02	-0,54
Global Fac. Hizm. A.Ş.	28.274	7.221	10.632	519	3.670	41,11	13,82

Tablo 44 – Kârlılık Rasyoları

	2008	2009	2010	2011
Gelir Getiren Aktiflerin Getirisi	44,6	14,3	11,5	12,2
Faizli Yükümlülüklerin Maliyeti	30,3	7,7	6,9	8,2
Factoring Alacaklarından alınan Faiz/Faiz Gelirleri	96,9	94,9	94,5	98,1
Net Factoring Faiz Marjı	26,0	9,3	6,2	5,9
Net Faiz Marjı	21,7	7,9	5,5	5,5
Factoring Faaliyetleri Marjı/Ort. Net				
Factoring alacakları	20,2	9,8	6,4	6,8
Factoring Faaliyetleri Marjı/ Ortalama Aktifler	14,5	7,5	5,3	6,0
Kazanç Gücü (Faaliyet karı / Ortalama aktifler)	13,0	4,7	4,0	4,1
Ortalama Aktif Karlılığı ROAA	11,0	3,6	3,3	3,4
Özkaynak Karlılığı (dönem sonu) ROE	18,2	13,2	13,9	14,9
Net Factoring faiz gelirlerinin TGA için Ayrılan				
Karşılıkları Karşılama Oranı	3,91	4,80	3,76	7,11
Toplam Faaliyet Giderleri/Faaliyet Geliri	65,3	73,0	79,5	74,3
TGA Karşılıkları / Faaliyet Geliri	40,4	34,1%	36,7	18,8
Factoring Faaliyet Marjının TGA için Ayrılan				
Karşılıkları Karşılama Oranı	1,41	1,56	1,48	2,04
Factoring faaliyet gelirinin TGA için Ayrılan Karşılıkları				
Karşılama Oranı	4,68	5,72	4,69	9,09
Net TGA Karşılıkları / Faaliyet Karı	79,6	103,3	91,3	72,4

- Gelir Getiren Aktiflerin Getirisi : (Factoring faiz geliri + Diğer faiz geliri) / Ort. Gelir Getiren Aktifler
- Faizli Yükümlülüklerin Maliyeti : Finansal giderler / Faizli yükümlülükler
- Net Factoring Faiz Marjı : (Factoring faiz geliri + Diğer faiz geliri) / Ort. Brüt Fac. Alacakları
- Ort. Aktif Karlılığı : Net kar / Ort. Aktifler
- Özkaynak Karlılığı (Dönem Sonu) : Net kar / Özkaynaklar
- Ortalama Özkaynak Karlılığı (Dönem sonu) : Net Akar / Ort. Özkaynaklar

Tablo 45 - Net Faaliyet Karına Göre Karlılık Rasyoları

	Net Faaliyet Karı 2010	Net Faaliyet Karı 2011	NFK/Ortalama Özkaynaklar 2010	NFK/Ortalama Aktifler 2010	NFK/Ortalama Özkaynaklar 2011	NFK/Ortalama Aktifler 2011
	1000 TL	1000 TL	%	%	%	%
Yapı Kredi Fac. A.Ş.	29.719	57.519	19,08	1,67	32,80	2,95
Garanti Fac. Hizm. A.Ş.	5.206	39.461	10,26	0,39	58,66	2,78
Deniz Fac. A.Ş.	38.859	43.776	29,99	5,09	26,89	4,52
TEB Fac. A.Ş.	9.939	13.005	41,13	1,63	40,71	1,58
Fiba Fac. Hizm. A.Ş.	33.042	22.337	18,35	2,86	10,80	2,86
Kapital Fac. Hizm. A.Ş.	53.248	65.392	21,03	11,50	22,12	10,49
Vakıf Finans Fac. Hizm. A.Ş.	11.885	16.450	17,07	1,71	21,05	2,28
Girişim Fac. A.Ş.	3.139	-8.819	1,34	-1,54	-3,76	-1,54
Lider Fac. Hizm. A.Ş.	5.325	11.853	9,61	1,58	18,92	2,73
Creditwest Fac. Hizm. A.Ş.	30.542	31.289	39,98	11,30	31,93	7,58
İş Fac. Finansman Hizm. A.Ş.	6.403	9.835	14,08	1,70	19,12	2,16
Destek Finans Fac. Hizm. A.Ş.	19.156	28.768	23,75	8,95	28,64	9,25
ING Fac. A.Ş.	-1.813	3.739	-41,81	-2,41	14,88	1,61
Yaşar Fac. Hizm. A.Ş.	17.206	13.013	24,51	11,15	15,83	5,65
Finans Fac. Hizm. A.Ş.	3.724	2.668	36,12	1,96	15,12	0,98
Şirinoğlu Fac. Fins. Hizm. T.A.Ş.	30.428	40.560	50,12	14,55	47,63	15,58
Ekspo Fac. A.Ş.	15.031	13.292	21,96	7,98	18,86	5,72
Eko Fac. A.Ş.	6.856	10.619	11,17	4,29	15,90	4,60
Fortis Fac. A.Ş.	664	2.981	3,28	0,82	13,95	1,63
Pamuk Fac. A.Ş.	-1.266	66.392	-2,32	-0,82	76,40	35,68
C Fac. A.Ş.	-615	-1.757	-0,45	-0,28	-1,22	-0,77
MNG Fac. Hizm. A.Ş.	5.057	5.263	25,16	6,39	12,47	2,74
Ulusal Fac. A.Ş.	6.251	3.192	36,47	5,93	9,62	2,03
Şeker Fac. Hizm. A.Ş.	1.073	2.813	6,02	0,76	15,06	1,60
Tekstil Fac. Hizm. A.Ş.	6.060	5.118	19,79	4,28	16,25	3,34
Kent Fac. A.Ş.	4.404	11.443	43,03	7,56	47,90	8,76
Bayramoğlu Finans Fac. Hizm. A.Ş.	15.306	9.023	19,94	11,90	10,30	6,29
Akın Fac. Hizm. A.Ş.	7.595	8.517	29,69	9,22	27,87	7,29
Strateji Fac. Hizm. A.Ş.	1.602	2.092	11,57	1,49	15,42	1,62
Çağdaş Finans Fac. Hizm. A.Ş.	8.720	7.422	19,18	12,91	15,74	6,70
Optima Fac. Hizm. A.Ş.	7.793	6.907	33,98	8,12	28,47	5,53
Anadolu Fac. Hizm. A.Ş.	14.772	6.610	42,59	10,02	15,30	4,88
Akdeniz Fac. Hizm. A.Ş.	740	1.407	14,06	1,48	12,62	1,27
Atılım Fac. A.Ş.	8.673	7.050	75,37	16,78	27,30	6,35
Başer Fac. A.Ş.	4.322	4.461	36,37	9,26	17,48	4,25
Para Finans Fac. Hizm. A.Ş.	6.390	3.639	38,18	8,80	18,55	3,59
Doğan Fac. Hizm. A.Ş.	1.298	2.331	16,09	13,26	13,67	3,49
Tek Fac. Hizm. A.Ş.	3.991	2.198	58,74	7,87	17,07	2,09
Huzur Fac. Finansal Hizm. A.Ş.	2.438	2.870	49,30	7,26	24,36	3,58
Demir Fac. A.Ş.	125	-589	1,02	0,37	-2,45	-0,78
VDF Fac. Hizm. A.Ş.	-729	955	-20,51	-9,13	15,68	2,04
Yeditepe Fac. Hizm. A.Ş.	7.581	5.779	38,98	13,21	23,49	8,04
Ar Fac. Finansal Hizm. A.Ş.	-818	2.036	-37,67	-2,89	31,83	3,10
Devir Fac. Hizm. A.Ş.	921	1.674	10,08	2,26	15,68	2,90
Hepkon Finans Fac. Hizm. A.Ş.	7.501	6.212	11,31	11,15	9,61	9,36
Tuna Fac. Hizm. A.Ş.	3.466	2.489	18,77	10,00	12,05	5,08
Erişim Finans Fac. Hizm. A.Ş.	340	1010	6,43	0,79	15,66	1,82
Analiz Fac. A.Ş.	2.430	2.088	33,79	7,71	22,71	4,27
Arena Fac. Hizm. A.Ş.	2.249	2.343	21,05	7,10	18,75	4,70

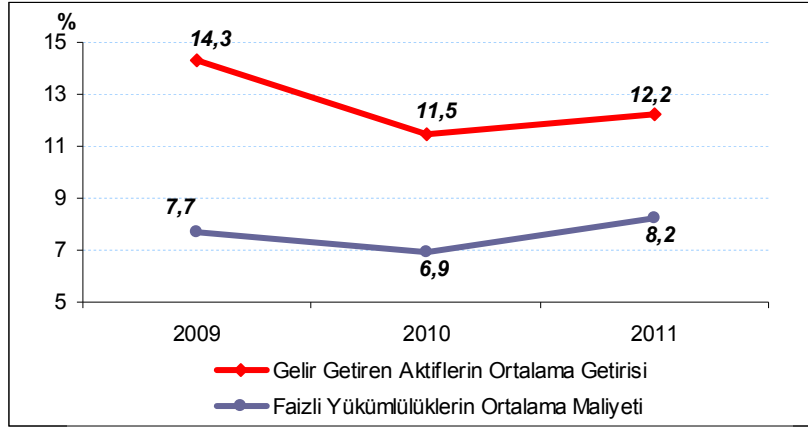
Çözüm Finans Fac. Hizm. A.Ş.	4.919	3.866	19,96	13,88	13,78	8,58
First Fac. A.Ş.	2.431	-9.647	38,76	5,49	-133,61	-20,69
Kredi Finans Fac. Hizm. A.Ş.	68	973	1,14	0,49	12,34	2,96
Doğa Fac. Hizm. A.Ş.	2.126	3.416	13,84	8,63	20,88	9,68
Turkish Fac. Hizm. A.Ş.	-287	673	-5,44	-0,97	10,06	2,02
Trend Finans Fac. Hizm. A.Ş.	1.750	1.377	17,15	6,80	12,77	4,08
Merkez Fac. Hizm. A.Ş.	1.299	1045	22,96	5,84	14,47	3,96
ACL Finans Fac. A.Ş.	1.696	250	15,26	10,06	2,11	0,92
Artı Finans Fac. Hizm. A.Ş.	878	-1.621	12,36	7,01	-21,57	-7,19
Makro Fac. A.Ş.	-31	15	-0,52	-0,14	0,21	0,05
Global Fac. Hizm. A.Ş.	931	4.402	13,27	4,38	49,31	16,58
Sümer Fac. Hizm. A.Ş.	785	227	11,44	4,14	3,15	0,87
Eren Finans Fac. Hizm. A.Ş.	-321	-623	-13,78	-10,26	-10,07	-3,73
Katar Fac. Finans Hizm. A.Ş.	2.898	1.904	29,78	14,38	15,91	8,30
Değer Fac. A.Ş.	-149	163	-6,10	-2,07	2,63	0,85
Saray Fac. A.Ş.	11.576	4.433	86,47	75,80	22,40	21,89
Met-ay Fac. Finans Hizm. A.Ş.	-1.819	-2	-24,76	-11,44	-0,03	-0,01
Sardes Fac. A.Ş.		-210			-5,54	-2,25
Acar Fac. A.Ş.	2.275	2.216	17,10	16,85	14,49	14,23
Mert Finans Fac. Hizm. A.Ş.	925	185	16,58	12,95	2,69	1,57
Batı Fac. Hizm. A.Ş.	-142	397	-2,47	-2,20	5,57	5,37
Atak Fac. Hizm. A.Ş.	324	525	5,04	4,14	7,10	6,14
As Fak. Hizm. A.Ş.	0	-487			-13,69	-12,00
Ak Fac. Hizm. A.Ş.	-434	-642	-7,44	-4,92	-9,65	-9,52
Prime Fac. Hizm. A.Ş.	268	325	5,28	5,08	6,31	6,29
TOPLAM	478.195	611.885	17,60	3,84	19,32	4,06

Tablo 44 sektörün 2008-2011 dönemi kârlılık rasyolarını vermektedir. Tablo 46 ise 2011 yılında faktoring şirketlerinin gruplar bazında kârlılık rasyolarını vermektedir. Bu tabloda çok dikkat çekici farklılıklar bulunmaktadır. Grup A (2 büyük) %1,9 net faktoring faiz marjı ile çalışırken Grup C (orta büyüklükte 13 şirket) %8 daha küçük firmaların olduğu Grup D %9 ile çalışmaktadır. Grup A ve B'nin daha düşük maliyetle fonlandıkları ve müşterilerine daha düşük iskonto oranları uyguladıkları çok açıktır.

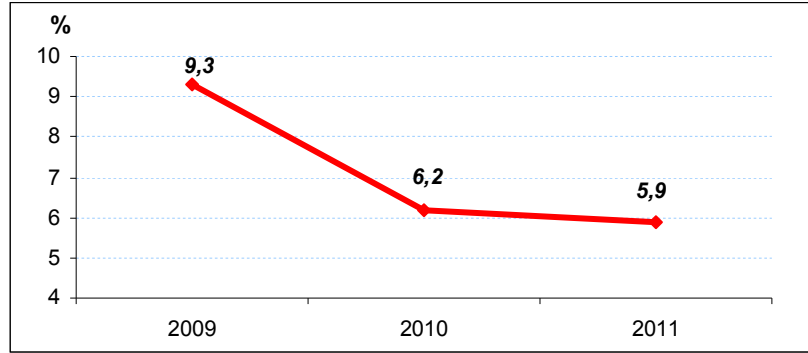
Tablo 46 - Faktoring Şirketlerinin 2011 Yılında Gruplarına Göre Kârlılık Rasyoları

	Sektör	Grup A	Grup B	Grup C	Grup D	Grup E
Gelir Getiren Aktiflerin Getirisi (%)	12,2	6,9	11,04	15,99	18,20	21,49
Faizli Yükümlülüklerin Maliyeti (%)	8,2	5,0	8,14	11,20	12,64	69,41
Net Faktoring Faiz Marjı (%)	5,9	1,9	4,90	8,11	8,95	17,55
Faktoring Faaliyet Marjı / Ort.Net Faktoring Alacakları (%)	6,8	3,0	5,82	11,12	10,78	16,54
Faktoring Faaliyet Marjı / Ortalama Aktifler (%)	6,0	2,8	5,18	8,81	10,12	13,67
Ortalama Aktif Karlılığı ROAA (%)	3,4	2,4	3,30	4,12	3,37	4,46
Özkaynak Karlılığı (dönem sonu) ROE (%)	14,9	33,0	15,14	12,17	14,30	9,67
Ortalama Özkaynak Karlılığı (Dönem sonu) (%)	19,1	52,5	21,59	19,40	20,15	15,88
Faaliyet Giderleri / Faaliyet Geliri (%)	74,3	44,22	51,71	96,58	178,14	79,96
TGA karşılıkları / Faaliyet Geliri (%)	18,8	10,23	15,34	34,03	35,60	81,62

Şekil 8 - Fonlama Maliyeti ve Aktiflerin Getirisi

Şekil 9 - Net Faktoring Faiz Marjı

Aktif kalitesi

Toplam tahsili gecikmiş alacaklar 2011 yılında çok cüzi bir artış göstermiş ancak faktoring alacakları daha hızla büyüdüğü için oran %4,1'den %3,8'e inmiştir. Ancak 2012 yılında bu oran tekrar yükselişe geçmiş ve %4,7'ye çıkmıştır. Yine gruplar arası bir karşılaştırma yapıldığında (Tablo 48) Grup A'nın NPL oranı %1,0 iken, Grup C'de %7,7'ye çıktığı görülmektedir.

Tablo 47 - Aktif Kalitesi

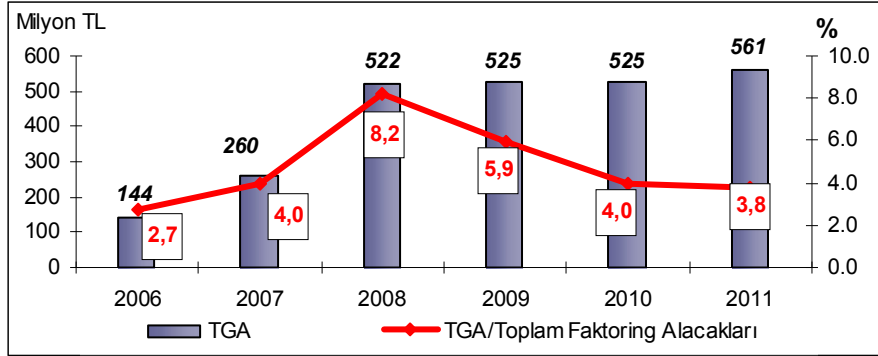
	2008	2009	2010	2011
Faktoring Alacakları (Milyon TL)	6.101.900	8.873.160	12.895.170	14.784.340
Tahsili Gecikmiş Alacaklar (Milyon TL)	510.130	522.340	525.000	561.130
TGA/ Faktoring Alacakları (%)	8,4	5,9	4,1	3,8
TGA / (Özkaynak+ TGA karşılıkları) (%)	18,6	17,8	15,5	14,6
Özel Karşılıklar (Milyon TL)	400.410	437.930	448.460	444.010
Karşılıklar Oranı (%)	78,5	83,8	85,4	79,1

Kaynak: BDDK

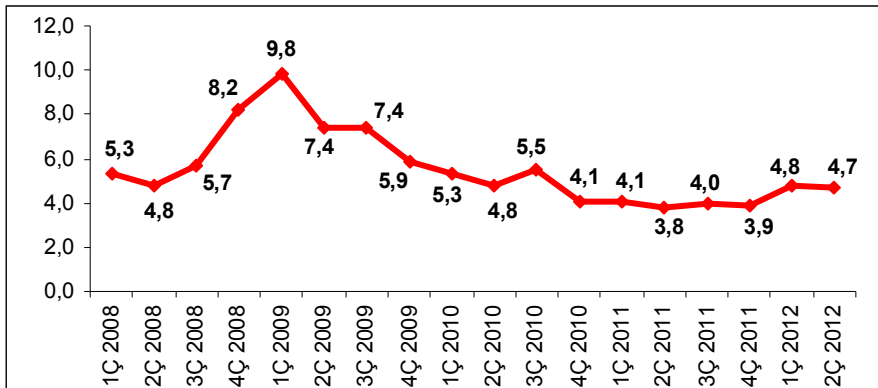
Tablo 48 - Faktoring Şirket Gruplarının TGA Rasyoları (%)

	Sektör		Grup A		Grup B		Grup C		Grup D		Grup E	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
TGA / Faktoring Alacakları	3,8	4,1	1,2	1,0	3,1	3,4	6,9	7,6	5,8	5,5	7,0	6,3

Şekil 10 – Tahsili Gecikmiş Alacaklar

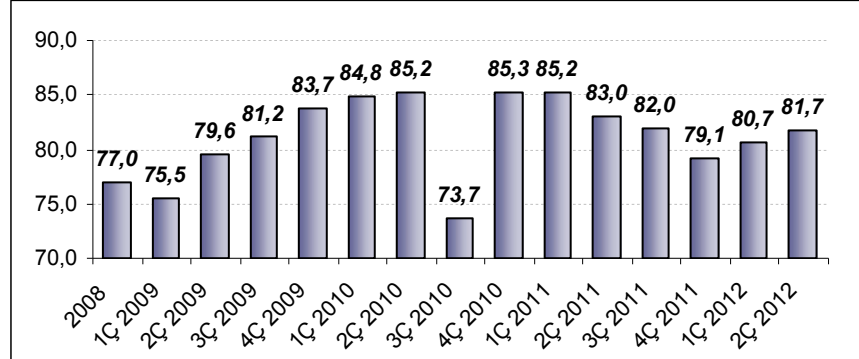

Şekil 11 - TGA/Faktoring Alacakları (3 aylık)

BDDK'nın getirmiş olduğu karşılık yönetmeliği uyarınca problemlili kredilere 2011'de %79,1, 2012'nin ikinci çeyreğinde %81,7 oranında karşılık ayrılmıştır.

Şekil 12 - Özel Karşılıklar/TGA

Kaynak: BDDK

Fon Kaynakları

A. Özkaynaklar

2011 sonunda özkaynaklar 3,4 milyar TL'ye ulaşmıştır. Net kârın %15 artması sonucunda özkaynaklarda da %15,4 artış olmuştur. Ödenmiş sermayede artış %17,3'tür.

Tablo 49 - Özkaynakların Kompozisyonu (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011
Özkaynaklar	2.340,50	2.493,33	2.941,30	3.393,71
A) Ödenmiş Sermaye	1.030,03	1.026,35	1.090,50	1.279,63
B) Sermaye Yedekleri	99,14	285,06	262,54	300,67
a) Hisse Senedi İhraç Primleri	0,00	0,00	16,41	29,61
b) Hisse Senedi İptal Kârları	0,00	0,00	0,00	0,00
c) Menkul Değerler Değerleme Farkları	-1,06	48,94	78,62	56,71
d) Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları	0,79	10,33	7,84	20,81
e) İştirakler, Bağlı Ort. ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. Bedelsiz Hisse Senetleri	50,40	35,14	35,58	36,03
f) Riskten Korunma Değerleme Farkları (Etkin kısım)	0,00	0,00	0,00	0,00
g) Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıkların Birikmiş Değerleme Farkları	0,00	0,00	0,00	0,00
h) Diğer Sermaye Yedekleri	49,01	190,65	124,08	157,51
C) Kâr Yedekleri	694,25	750,85	1068,07	1293,21
a) Yasal Yedekler	91,87	103,49	118,07	133,98
b) Statü Yedekleri	10,06	10,48	38,36	1,01
c) Olağanüstü Yedekler	397,95	263,96	533,95	716,31
d) Diğer Kâr Yedekleri	194,38	372,92	377,69	441,92
D) Kâr veya Zarar (97+98)	517,08	431,07	520,20	520,20
a) Geçmiş Yıllar Kâr veya Zararı	90,08	100,88	112,36	15,85
b) Dönem Net Kâr veya Zararı	427,00	330,20	407,83	504,35
Özkaynaklar/Toplam Aktifler (%)	30,5	24,0	20,3	21,7

B. Krediler

Faktoring hizmetlerinin finansmanı en temel sorunlardan birini oluşturmaktadır. Faktoring şirketleri ağırlıklı olarak yurt içi bankalardan fon sağlamaktadır. Son 4 yıllık dönemde borçlanmaları toplam aktiflerinin %70'in üzerinde olmuş, 2011 yılında bu oran %76,7 den %73,3'e gerilemiştir. Yabancı para krediler, 2008 yılında %54,8'e yükseldikten sonra o yıl bazı şirketlerin ciddi kambiyo zararları görmeleri üzerine 2009 ve 2010 yıllarında %23 düzeyine düşmüş, 2011'de %26 olmuştur.

Tablo 50 - Faktoring Sektörü Kredi Kullanımı (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011
Pasiflerin Toplamı	7.796,46	10.407,04	14.466,71	15,644.09
Alınan Krediler	4.943,14	7.499,22	11.095,97	11.463,64
YP Krediler/Toplam Krediler	54,78	23,47	22,85	25,94
Alınan Krediler / Aktifler (%)	63,4	72,1	76,7	73,3
Ort. İhraç edilen Menkul Kıym./ ort. toplam fonlama (%)	0,9	1,6	1,7	2,4
Özkaynaklar	2.373,59	2.493,33	2.941,30	3.393,71

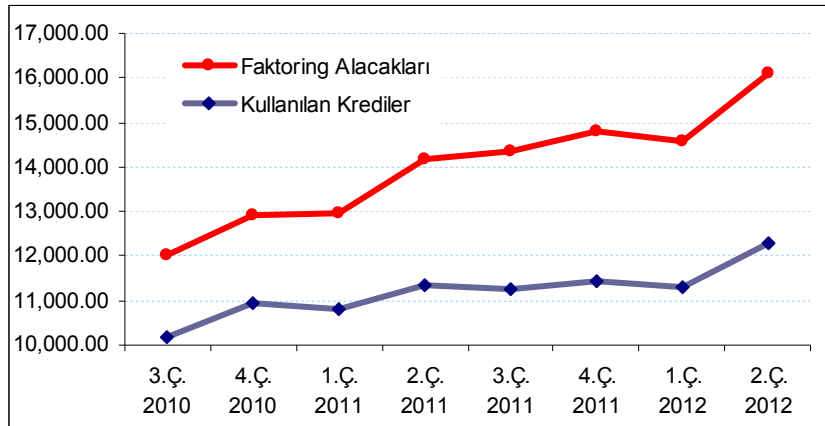
Kaynak: BDDK

Tablo 51 - Krediler (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011
Alınan Krediler	4.943,14	7.499,22	11.095,97	11.463,64
Faktoring Borçları	152,52	111,27	74,97	196,12
Kiralama İşlemlerinden Borçlar	2,21	2,69	2,80	2,16
A) Finansal Kiralama Borçları	2,60	3,27	3,23	2,43
B) Faaliyet Kiralaması Borçları	0,00	0,00	0,00	0,00
C) Diğer	0,00	0,00	0,00	0,00
D) Ertelenmiş Finansal Kiralama Giderleri (-)	0,40	0,58	0,43	0,27
İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net)	92,85	113,95	211,17	346,49
A) Bonolar	0,00	0,00	0,00	0,00
B) Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler	0,00	0,00	0,00	0,00
C) Tahviller	92,85	113,95	211,17	236,49
Muhtelif Borçlar	125,09	43,84	31,47	55,78
Diğer Yabancı Kaynaklar	4,82	9,94	4,59	13,83

Kaynak: BDDK

Şekil 13 - Faktoring Alacakları ve Kredi Kullanımı (Milyon TL)

Kaynak: BDDK

C. Bankalardan Yurtiçi Kredi Kullanımları

Merkez Bankasının verilerine göre 2011 yılında bankacılık sektörünün toplam 724,7 milyar TL kredi hacmi içinde 24,5 milyar TL'nin "Leasing, Faktoring, Finansman Şirketleri ve Diğerleri" grubuna verilmiş olduğu görülmektedir (Tablo 52). Sektörel bazda dağılımı veren bu tabloya göre bu grubun toplam kredilerden aldığı pay sadece %3,4. Yine bu grubun tahsili gecikmiş alacaklara dönüşme oranı binde 6'dır. Bankacılık sektörünün TGA/Toplam krediler oranı %2,4 iken leasing, faktoring ve finansman şirketlerine verilen kredilerde binde 6'dır.

Tablo 52 - Türkiye'de Bankacılık Sektörü Kredi Dağılımı (Merkez Bankası)

Nakdi Krediler (Milyon TL)						
	2007	2008	2009	2010	2011	Haz 2012
FINANSAL ARACILIK	15.520	18.987	21.207	28.990	34.636	37.090
- Leasing, Faktoring, Finansman Şir. ve Diğerleri	10.595	12.866	13.413	18.516	24.461	27.266
- Aracı Kurumlar,GYO,RSYO,Sig.ve Emeklilik Kuruluşları ve Diğerleri	4.925	6.120	7.794	10.474	10.175	9.823
TOPLAM	287.971	387.610	411.752	542.168	724.667	776.611
Nakdi Krediler içinde % Pay						
FINANSAL ARACILIK	5,39	4,90	5,15	5,35	4,78	4,78
- Leasing, Faktoring, Finansman Şirketleri ve Diğerleri	3,68	3,32	3,26	3,42	3,38	3,51
- Aracı Kurumlar,GYO,RSYO,Sig.ve Emeklilik Kuruluşları ve Diğerleri	1,71	1,58	1,89	1,93	1,40	1,26
Tahsili Gecikmiş Alacaklar (Milyon TL)						
	2007	2008	2009	2010	2011	Haz 2012
FINANSAL ARACILIK	73	38	50	40	36	30
- Leasing, Faktoring, Finansman Şirketleri ve Diğerleri	62	20	17	15	15	10
- Aracı Kurumlar,GYO,RSYO,Sig.ve Emeklilik Kuruluşları ve Diğerleri	11	18	33	25	21	20
TOPLAM	9.069	12.840	21.310	19.123	18.197	19.729
TGA/Nakdi Krediler (%)						
FINANSAL ARACILIK	0,47	0,20	0,24	0,14	0,11	0,08
- Leasing, Faktoring, Finansman Şirketleri ve Diğerleri	0,59	0,15	0,13	0,08	0,06	0,04
- Aracı Kurumlar,GYO,RSYO,Sig.ve Emeklilik Kuruluşları ve Diğerleri	0,22	0,30	0,42	0,24	0,21	0,21
Sektörün NPL Oranı	3,15	3,31	5,18	3,53	2,51	3,43

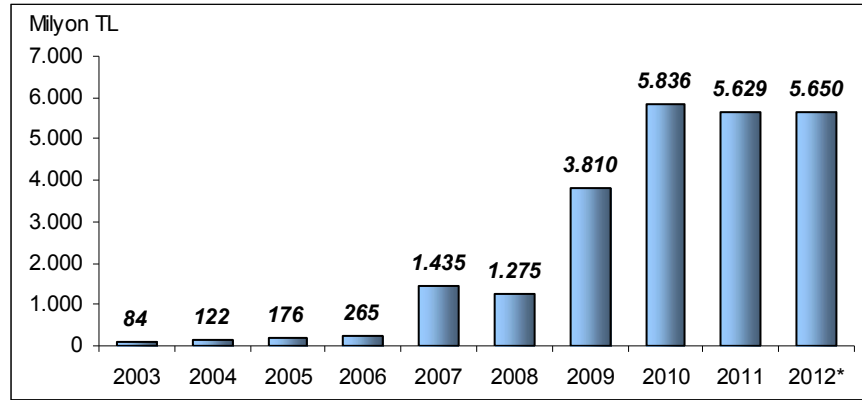
Kaynak: TCMB

Diğer taraftan Merkez Bankası verileri faktoring şirketlerinin mevduat ve yatırım bankalarından 5,8 milyar TL kullandıklarını göstermektedir. Toplam kredi kullanımı 11,5 milyar TL olduğuna göre sektörün yurtdışı bankalardan 5,6 milyar TL (3,1 milyar \$) kredi kullandığı tahmin edilmektedir.

Tablo 53 - Faktoring Sektörünün Mevduat ve Yatırım Bankalarından Kullandıkları Krediler (1000 TL)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	6/2012
Mevduat Bankaları	122.262	175.856	265.073	1.435.377	1.275.235	3.810.354	5.835.773	5.628.969	5.650.214
Kalk. & Yat. Bankaları	29.742	39.751	67.448	104.972	5.700	60.041	117.079	141.060	170.450
Toplam	152.004	215.607	332.521	1.540.349	1.280.935	3.870.395	5.952.852	5.770.029	5.820.664

Şekil 14 - Faktoring Şirketlerinin Mevduat Bankalarından Kredi Kullanımı

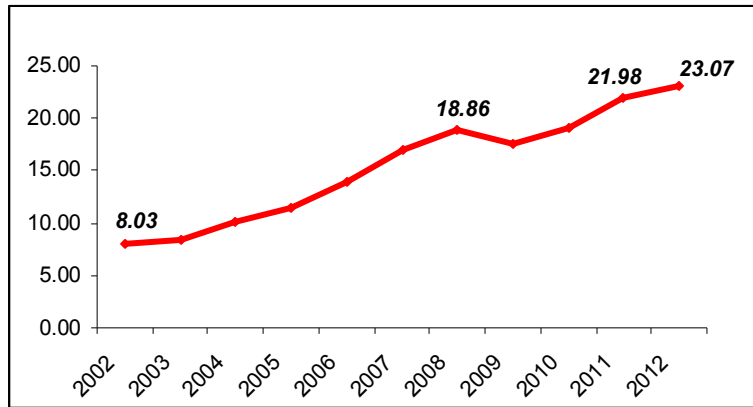

Kaynak : TCMB Para Banka İstatistikleri * Haziran 2012

D. Tahvil İhraçları

Tahvil ihraçları faktoring şirketlerine fonlama çeşitliliğini artırmalarına imkân sağlayacak yeni bir fon kaynağı sağlamıştır. 2011 yılında özel sektör tahvil ihraçları toplam tahvil piyasasında %22 paya ulaşmıştır. 2011 yılında ihraç edilmiş bulunan 14,4 milyar TL tahvil ihracının %66'sı bankaların tahvilleri, %29'u diğer özel sektör, %5'i de VDMK ve varant gibi diğer borçlanma senetleridir.

Şekil 15 - Özel sektör tahvilleri/Toplam Tahvil Stoku (%)

İlk tahvil ihracı, 2007 yılında bir faktoring şirketi tarafından 30 milyon TL'lik (halka arz edilmeksizin) tahsisli olarak yapmış. Aynı şirket 2008 yılında ikinci tahvil ihracını gerçekleştirmiştir. Faktoring şirketlerinin tahvil ihraçları 2009 ve 2010 yıllarında canlanmış olsa da henüz toplam fonlama içinde çok düşük düzeyde kalmaktadır.

Tablo 54 - 2008-2011 Yıllarında Faktoring Sektörünün İhraç Etmiş Olduğu Tahviller (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011
İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net)	92.85	113.95	211.17	346.49
A) Bonolar	0.00	0.00	0.00	0.00
B) Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler	0.00	0.00	0.00	0.00
C) Tahviller	92.85	113.95	211.17	236.49

Kaynak: BDDK

Önümüzdeki dönemde pek çok faktoring şirketinin piyasa koşullarını kollayarak uygun fırsatları değerlendirecekleri düşünülmektedir. 2010 yılından itibaren yapılan ihraçlar aşağıda verilmiştir. Bu

ihraçlar 9 ayrı şirket tarafından yapılmış, ihraçlar 7 ayrı yöntemle yapılmıştır. Bu ihraçların vadelerinin ve yöntemlerin farklı olması nedeni ile faiz oranları karşılaştırılamaz. Ancak, bu faiz oranları bankaların uyguladığı faiz oranları ile karşılaştırıldığında genel olarak tahvil ihracı yoluyla daha uygun maliyetle fon sağlanabildiği görülmektedir.

2010 Yılı

İhraççı Kurum	Halka Arz edilen/edilmeyen	İlk İhraç Tarihi	VADE	İhraç Tutarı Nom.	Kupon Dönemi (gün)	Son İhraç Faizi % (yıllık basit)
1. Şirket	4	21 Ekim 2010	2 YIL	20.000	182	10,24
2. Şirket	4	30 Kasım 2010	2 YIL	50.000	182	9,78

2011 Yılı

İhraççı Kurum	Halka Arz edilen/edilmeyen	İlk İhraç Tarihi	VADE	İhraç Tutarı Nom.	Kupon Dönemi (gün)	Son İhraç Faizi % (yıllık basit)
3. Şirket	4	3 Mart 2011	2 YIL	50.000	182	10,73
2. Şirket	4	31 Mayıs 2011	2 YIL	50.000	182	12,14
3. Şirket	4	27 Haziran 2011	2 YIL	50.000	182	11,07

2012 Yılı

İhraççı Kurum	Halka Arz edilen/edilmeyen	İlk İhraç Tarihi	VADE	İhraç Tutarı Nom.	Kupon Dönemi (gün)	Son İhraç Faizi % (yıllık basit)
4. Şirket	1	17 Nisan 2012	1 YIL	20.000	28-33	13,07
4. Şirket	1	8 Mayıs 2012	1,5 YIL	20.000	28-33	12,89
4. Şirket	2	8 Mayıs 2012	2 YIL	30.000	87-94	13,25
2. Şirket	1	12 Haziran 2012	3 YIL	50.000	27-35	11,77
3. Şirket	3	26 Haziran 2012	2 YIL	75.000	91	11,43
4. Şirket	3	29 Haziran 2012	3 YIL	20.000	88-94	12,71
5. Şirket	3	25 Temmuz 2012	1 YIL	13.500	90-92	11,61
6. Şirket	3	26 Temmuz 2012	2 YIL	50.000	86-96	11,35
7. Şirket	5	31 Temmuz 2012	2 YIL	50.000	182-184	11,47
BONO						
8. Şirket	6	19 Haziran 2012	6 AY	20.000		10,86
9. Şirket	7	14 Mayıs 2012	5 AY	15.000		11,15

- 1 Halka arz yoluyla ihraç edilen değişken faizli 12 kuponlu özel sektör tahvilleri
- 2 Halka arz yoluyla ihraç edilen değişken faizli 4 kuponlu özel sektör tahvilleri
- 3 Halka arz edilmeksizin ihraç edilen değişken faizli 4 kuponlu özel sektör tahvilleri
- 4 Halka arz yoluyla ihraç edilen değişken faizli 2 kuponlu özel sektör tahvilleri
- 5 Halka arz edilmeksizin ihraç edilen değişken faizli 2 kuponlu özel sektör tahvilleri
- 6 Halka arz yoluyla ihraç edilen iskontolu finansman bonoları
- 7 Halka arz edilmeksizin ihraç edilen iskontolu finansman bonoları

E. Borçluluk Oranları

Ağırlıklı olarak KOBİ'lerle çalışan faktoring şirketleri çeşitli riskler taşımaktadır. Borçlanma yolları karşılaştırıldığında büyük şirketler özkaynaklarının 12,4 katı kadar faktoring alacaklarını büyümüşler

ve kullandıkları krediler aktif büyüklüklerinin %90'ına kadar çıkmıştır. Buna mukabil çok düşük NPL rasyoları bulunmaktadır.

Tablo 55 - Finansal Rasyolar - Sektör

	2008	2009	2010	2011
Brüt Faktoring Alacakları / Aktifler (%)	78,6	85,3	89,1	94,5
Brüt Faktoring Alacakları / Özkaynak (X)	2,6	3,6	4,4	4,4
Menkul Kıymetler / Aktifler (%)	1,3	2,4	2,0	1,8
Alınan Krediler / Aktifler (%)	63,7	72,1	76,7	73,3
Özkaynak / Alınan Krediler (%)	47,3	33,2	26,5	29,6
Özkaynak / Toplam Fonlama (%)	45,0	32,3	25,8	28,3
Özkaynak / Aktifler (%)	30,1	24,0	20,3	21,7
Taahhütler / Özkaynak (%)	10,8	14,4	15,8	13,7
Türev Finansal Araçlar / Özkaynak (%)	58,6	53,5	73,2	67,0

Tablo 56 - Finansal Rasyolar – Faktoring Şirketleri Grupları

	Grup A		Grup B		Grup C		Grup D		Grup E	
Aktif kalitesi ve Risk Yönetimi	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Brüt Faktoring Alacakları / Aktifler(%)	91,7	97,8	86,2	91,3	84,2	85,1	99,0	100,4	89,2	89,8
Brüt Faktoring Alacakları / Özkaynaklar	19,9	12,4	7,3	6,4	4,6	4,1	4,9	5,6	3,2	3,6
Menkul Kıymetler / Aktifler (%)	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Alınan Krediler / Aktifler (%)	93,6	90,4	74,1	70,6	56,4	57,2	58,2	69,6	47,3	53,1
Özkaynaklar / Krediler ve Borçlar (%)	6,2	9,1	35,4	38,7	76,1	71,5	-	36,5	-	-
Özkaynaklar / Toplam Finansman (%)	6,2	9,1	32,8	33,9	82,7	60,5	102,5	29,1	-	-
Özkaynaklar / Aktifler (%)	5,7	8,2	21,1	22,1	29,7	29,3	28,6	21,2	44,1	42,0
Taahhütler / Özkaynak (%)	4,0	9,0	9,0	9,4	16,6	0,0	25,3	23,6	217,2	35,3
Türev Fin. Araçlar / Özkaynak (%)	190,7	943,0	66,4	47,3	31,4	-	0,4	0,5	2,7	4,1

F. Kur Riski

Yurtdışı işlem yapmayan çok sayıda şirket hiç yabancı para ile işlem yapmadığından, yabancı para kredi kullanmamakta ve kur riski taşımamaktadır. 2011 yılında toplam kredilerde yabancı para oranı tekrar %25,9'a çıkmıştır. Sektöre yeni katılan bir şirketin kullandığı kredilerin %77'si yabancı para, en büyük faktoring şirketinin kullandığı kredilerin %66'sı yabancı para olmuştur. Genelde sektördeki şirketler kur riski almamaktadırlar. 74 şirketin içinde sadece 7 şirket yabancı para kredi kullanmaktadır.

Tablo 57 - Alınan Krediler TL/YP Dağılımı (Milyon TL)

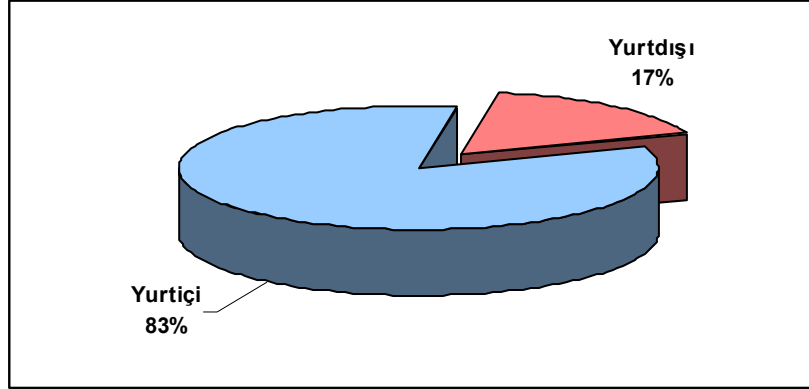
	Kredi Kullanımı				Faktoring Alacakları			
	TL	YP	Toplam	YP Oranı	TL	YP	Toplam	YP Oranı
2008	2.236	2.708	4.944	%54,0	5.051	541	5.592	%9,6
2009	5.739	1.760	7.593	%23,2	7.838	513	8.351	%6,1
2010	8.561	2.535	11.096	%22,8	11.220	1.151	12.370	%9,3
2011	8.490	2.974	11.464	%25,9	12.713	1.510	14.233	%10,6

Kaynak: BDDK

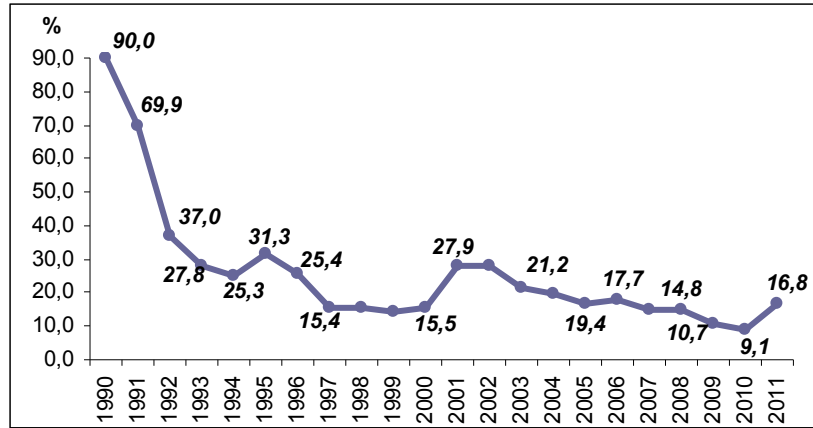
6. YURTDIŞI FAKTORİNG

Halen 20 faktoring şirketi ihracat ve ithalat faktoringi işlemleri yapmaktadır. Yurt dışı işlem yapan 16 şirket Factors Chain International'ın üyesi, 4 şirket International Factors Group (IFG) üyesidir. Yurtdışı işlemlerin toplam ciro içindeki payı 2010 yılında %9,1 iken 2011 yılında %17'ye yükselmiştir.

Şekil 16 - Cironun Dağılımı (2011)

Şekil 17 - Yurtdışı Cironun Toplam Ciro İçindeki Payı (%)

2011 yılında döviz kurlarının artışı sonucunda toplam ciro dolar bazında 51,6 milyar Dolardan 40,0 milyar dolara düşmüştür.

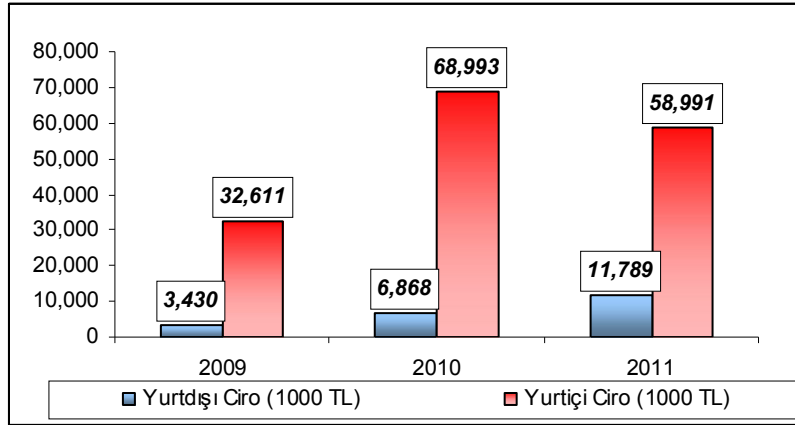
Tablo 58 - GSMH ve Faktoring Penetrasyon Oranı

	2007	2008	2009	2010	2011
GSMH artışı	4,7	0,7	-4,8	9,2	8,5
GSMH (Milyon Dolar)	658.786	742.094	616.703	731.608	772.298
Toplam Ciro (Milyon Dolar)	26.405	28.677	30.370	51.594	39.997
Penetrasyon Oranı (%)	4,0	3,9	4,9	7,1	5,2

Kaynak: Ciro Faktoring Derneğinden alınmıştır.

Bugüne kadar ihracat faktoringinin olması gereken boyutlara ulaşamamasında temel nedenin ihracat sigortası hizmetlerinin faktoring şirketlerinin ihtiyaçlarına cevap verememeleri olduğu düşünülmektedir.

Şekil 18 - Yurt içi ve Yurt dışı Faktoring

Tablo 59 - Faktoring Sektörü Ciro Hacmi (Milyon TL)

	12/2009	12/2010	03/2011	06/2011	09/2011	12/2011	03/2011	06/2012
Yurtdışı Ciro	3.430	6.868	2.710	5.405	8.534	11.789	3.314	7.294
Yurtiçi Ciro	32.611	68.993	15.322	29.842	44.452	58.991	13.457	28.860
Toplam Ciro	36.041	75.861	18.031	35.247	52.986	70.780	16.771	36.154

Diğer Ülkelerde Faktoring Şirketleri

2011 yılında dünya faktoring hacmi %28,8 büyümeye kaydetmiştir. Bu büyümede Çin'in önemli bir katkısı olduğu görülmektedir çünkü yıllık büyüme oranı %78'dir. Çin'den sonra en yüksek büyüme hızı Türkiye, İtalya ve Almanya'nın. EK 4'te (Sayfa 83) Factors Chain International'a üye 69 ülkenin yurtiçi ve yurtdışı faktoring ciroları verilmektedir. Türkiye 39 milyar Euro cirosu ile 69 ülke arasında 12. sırada yer almaktadır. 2010 yılında dünya faktoring cirosunun 1,6 trilyon Euro'ya ulaşmış olduğu ve bir önceki yıla göre %28,4 artış gösterdiği görülmektedir. Avrupa'da İngiltere, İtalya ve Fransa en yüksek cirolara sahip ülkelerdir.

Faktoring daha önceki yıllar İngiltere'de ve İtalya'da yüksek cirolar gösterirken Almanya'da da ciro hızla artmıştır. Çinde son dört yılda ciro 10 katından fazla büyümüş ancak Asya'da Japonya ve Tayvan dışında yüksek cirolar görülmemektedir. Orta Doğu ülkelerinde de cirolar düşüktür.

Tablo 60 - Dünyada En Yüksek Faktoring Ciroları Olan Ülkeler (Milyon Dolar)

	2008	2009	2010	2011	2011/2010 (%)	2011 GSYH	2011 Penetrasyon Oranı (%)
1. Çin	77.550	96.239	205.351	354.620	72,7	7.318.000	4,8
2. İngiltere	265.080	279.727	300.609	347.351	15,5	2.432.000	14,3
3. İtalya	180.762	177.678	190.994	226.983	18,8	2.195.000	10,3
4. Fransa	190.350	183.300	203.626	226.203	11,1	2.773.000	8,2
5. Almanya	149.460	137.566	172.114	204.765	19,0	3.571.000	5,7
6. İspanya	141.000	149.037	150.022	158.237	5,5	1.491.000	10,6
7. Japonya	150.165	119.691	130.877	144.140	10,1	5.867.000	2,5
8. A.B.D	141.000	126.555	126.227	136.049	7,8	15.090.000	0,9
9. Tayvan	68.738	48.334	89.023	103.397	16,1	480.459	21,5
Dünya	1.868.397	1.835.489	2.190.002	2.610.844	19,2	68.474.104	3,8
Türkiye	25.451	29.000	51.803	39.997	-22,8	773.100	5,2

* GSYH <http://data.worldbank.org/country>

Factors Chain International 2011 yılında dünyada 2503 faktoring şirketi üyesi olduğunu bildirmektedir. EK 4'te görüleceği üzere İngiltere'de 42, İtalya'da 45, Fransa'da 12, Almanya'da 100 faktoring şirketi bulunmaktadır. Çin'de 30, Amerika Birleşik Devletlerinde 300, Japonya'da 4, Tayvan'da 20 şirket faaliyettedir.

Tablo 61'de dikkati çeken husus, 2005 yılından bu yana rücu edilebilir faktoringin payı yükselirken rücu edilemeyen faktoringin payının azalmakta olduğudur. 2010 yılında rücu edilebilir faktoring %48 artarken rücu edilemeyen faktoring %17 artmıştır.

Tablo 61 - Factors Chain International Verilerine Göre Dünya Faktoring Sektörü Ciro Dağılımı (Milyon Dolar)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2011/2010 % Değ.
FCI Üyeleri							
İskontolu Fatura Temliki	255.855	321.074	291.750	283.130	271.755	361.647	33, 08
Kabili Rücu Faktoring	184.771	246.277	236.683	227.423	312.097	346.630	11,06
Gayrı Kabili Rücu Faktoring	327.120	346.874	343.212	346.695	376.285	429.210	14,07
Tahsilat	16.637	20.344	36.575	34.043	31.083	33.712	8,46
Toplam Yurtiçi Faktoring	784.382	934.569	908.221	891.290	991.220	1.171.198	18,16
İhracat Faktoringi	78.279	99.899	124.424	108.185	167.459	211.162	26,10
İthalat Faktoringi	19.727	25.428	31.532	25.205	31.336	40.092	27,94
İhracat Faturalarının Temliki	31.916	47.348	45.727	57.705	39.619	66.170	67,01
Toplam Yurtdışı Faktoring	129.921	172.675	201.683	191.095	238.414	317.425	33,14
Toplam FCI Üyeleri	914.304	1.107.244	1.109.904	1.082.386	1.229.634	1.488.623	21,06
Dünya Yurtiçi Faktoring	1.360.389	1.683.571	1.620.010	1.598.883	1.863.278	2.268.640	21,76
Dünya Yurtdışı Faktoring	136.870	213.154	248.397	236.606	326.724	342.204	4,74
TOPLAM	1.497.260	1.896.725	1.868.407	1.835.489	2.190.002	2.610.844	19,22

Kaynak: Faktoring Derneği

Dünya faktoring cirosu 2011 yılında %19,2 artış göstererek 2,6 milyar dolara ulaşmıştır. Toplam yurtdışı ciro %4,7 artışla 342,2 milyar Euro'ya ulaşmış, yurtiçi ciro ise %21,8 artış ile 2.268,6 milyar dolara ulaşmıştır. (Ek 4 de ayrıntılı tablo verilmiştir).

Tablo 62 - Faktoring Sektörü Ciro Dağılımı (Milyon Dolar)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Dünya (Milyar \$)	1.199.525	1.497.260	1.896.725	1.868.407	1.835.489	2.190.002	2.610.844
Yurtiçi	616.632	784.382	934.569	908.221	891.290	991.220	1.171.198
Yurtdışı	90.835	129.921	172.675	201.683	191.095	238.414	317.425
Türkiye (Milyon \$)	13.959	19.701	26.405	28.677	30.370	51.594	39.997
Yurtiçi	11.607	16.216	22.470	24.447	27.110	46.919	33.158
Yurtdışı	2.352	3.485	3.935	4.230	3.260	4.675	6.839

Kaynak: Faktoring Derneği

Faktoring şirketleri arasında 20 firma ihracat ve/veya ithalat faktoringi yapmaktadır. Yapı Kredi ve TEB Faktoring, birlikte, bu alanda %54 paya sahiptirler. Her iki şirketin gücü bu alanda ihtisaslaşmış kadrolarından oluştuğu gibi, ana hissedarları olan bankaların yabancı ortaklarının uluslararası işbirliklerinden yararlanabilmelerinin onlara doğal bir avantaj sağladığı düşünülmektedir. Bu açıdan, küçük faktoring şirketlerinin onlarla rekabet etmesi mümkün görülmemektedir.

Tablo 63 - 2011 Yılında Yurtdışı İşlemler Yapan Şirketler ve İşlem Hacimleri (Milyon)

	İhracat USD	İthalat USD	Toplam USD	Pay (%)
Demir Factoring A.Ş.	23.974		23.974	0,33
Deniz Faktoring A.Ş.	219.133		219.133	2,98
Ekspo Faktoring A.Ş.	42.182	10.906	53.088	0,72
Eurobank Tekfen A.Ş.	31.482	4.059	35.541	0,48
Fiba Faktoring Hizmetleri A.Ş.	482.844	24.722	507.566	6,91
Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.	14.996		14.996	0,20
Fortis Faktoring A.Ş.	263.956	29	263.985	3,59
Garanti Faktoring Hizmetleri A.Ş.	252.019	202.426	454.445	6,19
Girişim Faktoring A.Ş.	28.655		28.655	0,39
HSBC Bank A.Ş.	197.930		197.930	2,69
ING Faktoring A.Ş.	661.566		661.566	9,01
İş Faktoring Finansman Hizm. A.Ş.	230.189	1.073	231.263	3,15
Kapital Faktoring Hizmetleri A.Ş.	1.799		1.799	0,02
Pamuk Faktoring A.Ş.	343.705		343.705	4,68
Strateji Faktoring Hizmetleri A.Ş.	257.314		257.314	3,50
Şeker Faktoring Hizmetleri A.Ş.	184		184	0,00
TEB Faktoring A.Ş.	2.055.648	1.920	2.057.568	28,01
Tekstil Faktoring Hizmetleri A.Ş.	7.743		7.743	0,11
Vakıf Finans Factoring Hizm.A.Ş.	78.772	10.331	89.103	1,21
Yapı Kredi Faktoring A.Ş.	1.875.703	20.213	1.895.916	25,81
TOPLAM	7.069.794	275.679	7.345.472	100,00

Tablo 64 - 2010 Yılında Yurtdışı İşlemler Yapan Şirketler ve İşlem Hacimleri (Milyon)

	İhracat USD	İthalat USD	Toplam USD	Pay (%)
Demir Factoring A.Ş.	31.406		31.406	0,67
Deniz Factoring A.Ş.	162.237		162.237	3,47
Destek Finans Factoring Hizmetleri A.Ş.	544		544	0,01
Ekspo Faktoring A.Ş.	87.126		87.126	1,86
Eurobank Tekfen A.Ş.	49.673	10.375	60.048	1,28
Fiba Faktoring Hizmetleri A.Ş.	353.178	25.682	378.860	8,10
Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.	14.673		14.673	0,31
Fortis Faktoring A.Ş.	192.918	152	193.070	4,13
Garanti Faktoring Hizmetleri A.Ş. *	189.955	202.255	392.210	8,39
Girişim Faktoring A.Ş.	69.230		69.230	1,48
HSBC Bank A.Ş.	175.303		175.303	3,75
ING Faktoring A.Ş.	199.628		199.628	4,27
İş Faktoring Finansman Hizmetleri A.Ş.	15.945	10.179	26.124	0,56
Kapital Faktoring Hizmetleri A.Ş.	2.524		2.524	0,05
Pamuk Faktoring A.Ş.	155.537		155.537	3,33
Şeker Faktoring Hizmetleri A.Ş.	885		885	0,02
Strateji Faktoring Hizmetleri A.Ş.	224.829		224.829	4,81
TEB Faktoring A.Ş.	1.080.913	2.008	1.082.921	23,17
Tekstil Faktoring Hizmetleri A.Ş.	2.706		2.706	0,06
Vakıf Finans Factoring H	61.477	5.735	67.212	1,44
Yapı Kredi Faktoring A.Ş.	1.331.955	15.484	1.347.439	28,83
TOPLAM	4.402.641	271.870	4.674.511	100,00

7. YASAL ÇERÇEVE

Halen Yürürlükte Olan Mevzuat ve Geçmiş Uygulamalar

Bugün sektörün faaliyetlerini düzenleyen kurallar, 01.11.2005 tarihli 5411 sayılı Bankalar Kanununa istinaden 10.10.2006 tarih ve 26315 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik” ile uygulamaya konulmuştur.

17 Mayıs 2007 tarihinde “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerine Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi ile Kamuya Açıklanacak Finansal Tabloların Biçim ve İçeriği Hakkında Tebliğ” ile de faktoring şirketlerine muhasebe standartları getirilmiştir. Buna ilaveten “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerince Alacakları İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” 20 Temmuz 2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

10 Ekim 2006 tarihli Yönetmelik ile, Türkiye’de kurulacak faktoring şirketlerine asgari 5 milyon TL asgari ödenmiş sermaye ve açılacak her temsilcilik ya da şube için ilave en az 1 milyon TL ödenmiş sermaye koşulu getirildi. 24 Şubat 2011 tarihinde asgari sermaye düzeyi 7,5 milyon TL’sına çıkarıldı. Aynı zamanda Türkiye’de şube ya da temsilcilik açacak yabancı şirketlerin bulundukları ülkede en az 3 yıldır faaliyette olmaları koşulu aranırken, kurucular ve idarecilerde bulunması gereken asgari koşullar da belirlendi.

Aynı yönetmelik, bu koşulların yanı sıra, şirketlerin sermayesinin %10 ve fazlasının devri için BDDK onayını, Bağımsız Denetime tabi olmayı ve şirketlerin kullandıracakları kredi tutarının öz kaynaklarının 30 mislinden fazla olmaması hususlarını zorunlu hale getirdi.

8 Temmuz 2010 tarihinde BDDK bir genelge yayınlayarak, faktoring şirketlerinin firma beyanlarına istinaden işlem yapmaları nedeniyle, fatura ve benzeri belgelerin niteliklerinin kontrolü konusunda daha fazla hassasiyet gösterilmesi için faktoring şirketlerinden iç kontrol, muhasebe, raporlama ve bilgi işlem sistemlerini gözden geçirme ve gerekli ilave tedbirleri almalarını istemiştir. Yeni düzenlemelerle faktoring şirketleri faturaların doğruluğundan sorumlu hale getirilmiştir.

BDDK bu genelge ile faktoring işlemine konu edilmiş gerçeğe aykırı belgelerden öncelikle faktoring şirketlerini sorumlu tutacağını belirtmiştir. Bu bağlamda 2010 yılında BDDK tarafından fatura temlik prosedüründe yapılan “sticker” uygulaması tüm faktoring şirketleri tarafından uygulanmaya başlanmıştır. Art niyetli firmaların kopyalayıp çoğalttıkları faturaları birden fazla faktoring şirketine temlik etmelerini ve faktoringe uygun olmayan işlemlerin faktoringe konu edilmesini önlemek amacı ile getirilen bu uygulama doğal olarak faktoring şirketlerinin sorumluluğunu ve operasyonel süreçlerini artırmıştır.

Faturanın firmada kalan nüshasının üzerine etiket yapıştırmak suretiyle temlik işleminin gerçekleştirilmesi biçiminde tanımlanabilecek bu “sticker” uygulaması mükerrer fatura kullanımının tespit edilmesine yaramaktadır ama tümüyle önleyememektedir. Daha sonra BDDK’nın 04.01.2011 tarihli Genelgesi ile “fatura” kavramı genişletilerek yerine “doğmuş veya doğacak alacağın tevsikine hizmet eden fatura veya benzer belgeler” kavramı getirilerek yasal çerçeve genişletilmiştir.

İlk olarak 06.10.1983 tarih ve 18183 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 90 sayılı “Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” faktoring ve finansman şirketlerinin kurulmasına izin vermiştir. Söz konusu KHK, faktoring şirketini “Mal ve hizmet satışlarından doğmuş veya doğacak alacakları temellük ederek, tahsilini üstlenen, bu alacaklara karşılık ödemelerde bulunarak finansman sağlayan şirketler” olarak tanımlamıştır.

Daha sonra bu düzenlemenin bazı maddeleri 27.06.1994 tarihli ve 21973 Mükerrer Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “545 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname” ile değiştirildi. Bu kararnamenin kapsamı “İkrazatçılar, Finansman şirketleri ve Faktoring şirketleri” ve amacı “ faiz veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığı veya ipotek almak suretiyle sürekli olarak ödünç para verme işleriyle uğraşan gerçek kişilerin ve finansman şirketleri ile faktoring şirketlerinin faaliyetlerinin düzenlenmesi ve denetlenmesi” olarak tanımlamaktadır.

BDDK’ya devredilmeden önce bu sektörü uzun süre düzenleyen mevzuat 1994 yılında yayınlanmıştır. Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan “Faktoring Şirketlerinin Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik” 21.12.1994 tarih ve 22148 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş, Yönetmelik daha sonra sırasıyla 1997, 1998, 1999 ve 2001 yıllarında bazı değişiklikler yapılmasına karşın 2006 yılına kadar yürürlükte kalmıştır.

Yeni Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanun Tasarısı

28 Mayıs 2008 tarihli BDDK Kurul Kararı ile (Nazım Ekren’in Devlet Bakanlığı döneminde) Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı Makamına gönderilmiş olan “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanun Tasarısı” 28 Nisan 2009 tarihinde TBMM’ne sunulmuştur. Bu taslak yıllardır Meclis arşivinde hükümsüz olarak yer aldıktan sonra 23 Mart 2012 tarihinde Tasarı’nın yenilenmesi Bakanlar Kurulunca kabul edilmiş ve Başbakan tarafından Meclis Başkanlığı’na gönderilmiştir.

Böylece, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri ile bankaların faktoring işlemleri, katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının finansal kiralama işlemlerini düzenleyen kanun tasarısı bu yılın başında bir kez daha gündeme getirilmiştir. Birkaç hafta süren görüşmelerden sonra 4 Mayıs tarihinde TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda “Finansal kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu Tasarısı” kabul edilmiştir. Ancak, konu Genel Kurula gelmeden Meclis tatile girmiş ve tasarının yasalaşması bir kez daha geciktirilmiştir.

Temelde bu kanun tasarısı finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin mevcut yapılarının iyileştirilmesine yönelik birkaç önemli yenilik getirmektedir:

- Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin kuruluş ve faaliyetleri tek bir kanun çatısı altında toplamaktadır.
- Kabul edilen tasarıya göre, BDDK’nın uygun görüşüyle hazırlanacak statü ile kanunun yürürlüğe girmesini takip eden altı ay içinde tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumları niteliğinde meslek kuruluşu olarak "Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği" kurulacak; şirketlere bu birliğe üye olma zorunluluğu getirilmektedir.
- Şirketlerin sahip olmaları gereken asgari ödenmiş sermayeleri nakden ve her türlü muvazaadan arınmış olarak en az 20 milyon TL ye yükseltilmektedir.
- Şirketlerin etkin gözetim ve denetimleri için gerekli yasal altyapı tesis etmeleri gerekecektir.
- Şirketlerin işlemlerinden kaynaklanan alacaklarından doğmuş veya doğması beklenen zararlarını karşılamak amacıyla karşılık ayırma zorunluluğu getirmektedir. Ancak söz konusu karşılıkların tamamının, ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edileceğine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.
- Şirket genel müdürünün en az 7 yıl, genel müdür yardımcısının ise en az 5 yıl olmak üzere işletmecilik veya finans alanında mesleki deneyime sahip olmaları ve lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmaları gerekmektedir. Şirketin yönetim kurulu, genel müdür dâhil üç kişiden az olamayacak, genel müdür için aranan mesleki tecrübe şartı yönetim kurulu üyelerinin bir fazlası için de aranacaktır.

- Kanuna tabi kurulacak şirketlerden, öngörülen faaliyet konularına ait iş planlarını, kuruluşun mali yapısı ile ilgili projeksiyonlarını, ilk üç yıl için bütçe planını ve yapısal örgütlenmesini gösteren bir faaliyet programını ibraz etmeleri istenecektir.
- Kayıt sistemi kurulması ve bu sayede faktoring işlemi faturalarının sisteme kaydedilerek mükerrer kullanımın önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Faktoring şirketleri ile bankalar, fatura bilgileri de dâhil olmak üzere devir aldıkları alacaklarla ilgili bilgileri, Risk Merkezi nezdinde veya Birliğin uygun göreceği bir şekilde toplulaştıracak, bilgilerin paylaşımına ilişkin usul ve esaslar Birlik tarafından belirlenecektir. (Komisyonda “Fatura Merkezi Kayıt Sistemi” tanımı çıkarılmış)
- Faktoring şirketleri bundan böyle sadece şube açabilecekler, şube dışında teşkilatlanmaya gidemeyeceklerdir.

Sektör bir taraftan bu yasanın çıkmasını sabırsızlıkla beklerken tasarının Komisyon’dan geçen son metinde bulunan bazı maddeler üzerinde kaygılar taşımaktadır. En temel sorun BDDK’nın faktoring şirketlerini “finansal kuruluş” olarak tanımladığı halde Maliye Bakanlığının bu tanımı kabul etmemesidir. Bu yasada, banka ve finansal kuruluşların tabi olduğu vergi, resim ve harç istisna ve yükümlülüklerin faktoring şirketlerine de uygulanması gereği belirtilmemiştir. Bizim açımızdan bakıldığında en büyük tutarsızlık Finansal Kiralama ve Finansman Şirketleri ile müştereken bir Birlik kurulmasıdır. Dört katılım bankasından oluşan Katılım Bankaları Birliği örneği varken 74 faktoring şirketinin küçük bir grup olduğu ileri sürülerek diğer iki grup ileri birleştirilmesi iyi bir çözüm değildir. Kaldı ki, bu üç grubun aynı yasaya tabi olmalarının dahi yeterli dayanağı bulunmamaktadır.

Kutu 1 – Faktoring Şirketleri ile ilgili Yasal Düzenlemeler

Yönetmelikler:

01.11.2005 tarihli 5411 sayılı Bankalar Kanununa istinaden 10.10.2006 tarihli 26315 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyetleri hakkında Yönetmelik.

10/10/2006 tarih ve 26315 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik

Bu Yönetmelik üzerine yapılan değişiklikler

- 23/03/2008 tarih ve 26825 sayılı Resmi Gazete
- 26/06/2009 tarih ve 27270 sayılı Resmi Gazete
- 14/01/2011 tarih ve 27815 sayılı Resmi Gazete
- 24/02/2011 tarih ve 27856 sayılı Resmi Gazete

MASAK (Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı)

9 Ocak 2008 tarih ve 26751 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terör Finansmanının Önlenmesine Dair Yönetmelik

Genelgeler:

08 Temmuz 2010 tarihinde BDDK Uygulama Dairesi II tarafından yayınlanan Genelge

04 Ocak 2011 tarihinde BDDK Uygulama Dairesi II tarafından yayınlanan Genelge

Tebliğler:

10 Ekim 2006 tarihinde “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerine Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi ile Kamuya Açıklanacak Finansal Tabloların Biçim ve İçeriği Hakkında Tebliğ”

20 Temmuz 2007 tarihinde yürürlüğe giren “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkındaki Yönetmelik” 17 Mayıs 2007 tarihinde, “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerince Alacakları İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ”

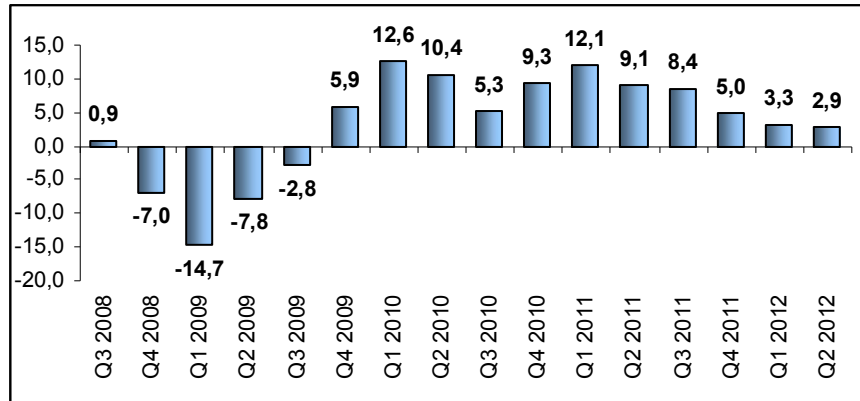
8. 2011 YILINDA EKONOMİK ORTAM

2011 yılında hükümet politikaları çerçevesinde ekonominin soğutulmaya çalışıldığı ve bu amaca yönelik politikaların izlendiği bir yıl olmuştur. 2011 yılı aynı zamanda uluslararası finans dünyasının çeşitli nedenlerle büyük ölçüde bir istikrarsızlık yaşadığı bir yıl olmuştur. İstikrarsızlığın ve belirsizliklerin kaynağı büyük ölçüde Avrupa ülkelerinin yaşadığı sorunlar olmakla birlikte, Merkez Bankasının para politikası ve hükümetin ekonomiyi soğutma tedbirleri de şirket performanslarını olumsuz etkilemiş, genelde borçlar artarken gelirler azalmıştır.

Ekonomik Daralma

2010 yılında ekonominin %9,2 büyümesini 2011 yılında tekrar %8,5'luk yüksek bir büyüme takip etmiştir. Büyüme modeli büyük ölçüde yurt dışından borçlanma üzerine kurulu olduğu için ödemeler dengesi açığını hızla büyüttü. Daha 2010 yılında uluslararası finans çevrelerinde ödemeler dengesi açığının milli gelire oranı endişe yaratmaya başlayınca, hükümet Eylül 2010'dan itibaren ekonomiyi soğutma amacıyla bir dizi önleme başvurmuştur. Bu önlemler her ne kadar 2011 sonunda cari açığın GSYH'nın %10'una ulaşmasına mani olamadı ise de 2011'in son çeyreğinde büyüme temposunda yavaşlama hissedilmeye başlanmıştır. Nihayet 2012 yılının ilk yarısında büyüme %3'e düşmüş, dış ticaret açığında ve ödemeler dengesi açığında belirgin bir daralma olmuştur.

Şekil 19 - Üç Aylık GSYH Artışı (%)

2011 yılında ekonomik büyüme büyük ölçüde iç tüketimin tetiklediği bir büyüme olmuştur. Özel tüketim harcamaları %7,7 artış göstermiş, özel sabit sermaye harcamaları %22,8 artmıştır. 2012 yılında ise tam tezat bir tablo ortaya çıkmış, özel tüketim ve yatırımlarında ani bir düşme meydana gelmiştir.

Tablo 65 - Harcamalar Yönü ile GSYH artışı (%)

	2009	2010	1.Ç. 2011	2. Ç. 2011	3. Ç. 2011	4. Ç. 2011	2011	1.Ç. 2012	2. Ç. 2012
Özel Tüketim Harcamaları	-2,3	6,7	11,9	8,2	7,8	3,4	7,7	0,2	-0,5
Kamu Tüketim Harcamaları	7,8	2,0	7,0	9,0	10,3	-4,3	4,5	5,5	4,4
Sabit Sermaye Yatırımları	-19,0	30,5	33,9	28,7	14,6	2,4	18,3	1,5	-7,4
- Kamu	-0,6	17,7	-0,9	-0,2	0,3	-9,4	-3,2	2,1	-4,0
- Özel	-22,5	33,6	39,8	34,7	17,7	5,2	22,8	1,4	-7,9
İhracat	-5,0	3,4	8,7	0,5	10,2	6,7	6,5	11,9	19,8
İthalat	-14,3	20,7	26,9	18,9	6,8	-5,1	10,6	-6,0	-3,6
GSMH	-4,8	9,2	11,9	9,1	8,4	5,2	8,5	3,3	2,9

Kaynak: Turkstat

Enflasyon

2011 yılı enflasyonun tekrar yükseldiği ve yılsonunda hedeflerden saparak %10,45'i bulduğu bir yıl olmuştur.

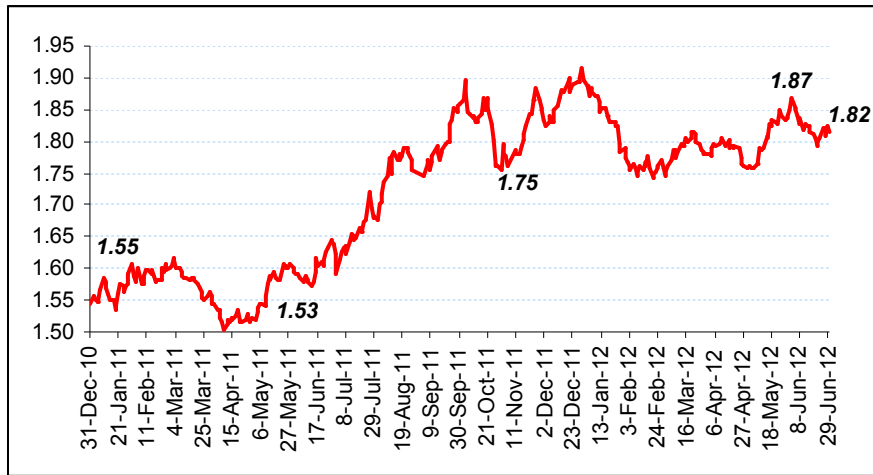
Tablo 66 - Yıllık Tüketici Fiyat Endeksi

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Tüketici Endeksi	7,72	9,65	8,39	10,06	6,53	6,40	10,45

Döviz Kurlarının Değişimi

Türk Parası yılın ikinci yarısından sonra hızla değer kaybetmiştir. 2011 yılında kur riski taşıyan bütün şirketlerde kambiyo zararı oluşmuş ve yılsonu net kârlarını düşürmüştür.

Şekil 20 - Kur Hadleri (1 Dolar = TL)

Reel Kesimin Karlılık Performansı - ISO 500 Şirketleri - Mali Yapılarında Zayıflama

2012 ortalarında yayınlanan veriler, 2011 yılında şirketlerin üretimlerini artırmaya devam etmelerinin büyük ölçüde kârdan feragat etme pahasına yapılmış olduğunu göstermektedir. 2011 yılında Fortune 500 şirketlerinin net satışları %22,2 artarken net kârı %2,8 düşmüştür. Esas faaliyet kârlarının %21,4 artış göstermesine rağmen kur farkı zararları net kârları aşağıya çekmiştir.

ISO 500 sonuçları açıklandığında ilk 500 şirketin satışları %27, ihracatları %17 artmasına rağmen satış karlılığı %7,6'dan %5,6'ya gerilediği görülmüştür. Özel sektör firmalarında satış karlılığı %5,9'dan %4,8'e inmiş, her dört kuruluştan biri zarar açıklamıştır. Burada en büyük etken sepet bazında %16,8 değer kaybeden Türk Lirası nedeni ile şirketlerin kambiyo zararları olmuştur. Buna ilâveten faizlerin artması ile finansman maliyetlerinin yükselmesinin de etkisi olmuştur. Özel kuruluşların finansman giderleri %102 artış gösterirken toplam borçları %20 artmış, özkaynakların toplam varlıklar içindeki payı %45,8'den %40,6'ya gerilemiştir.

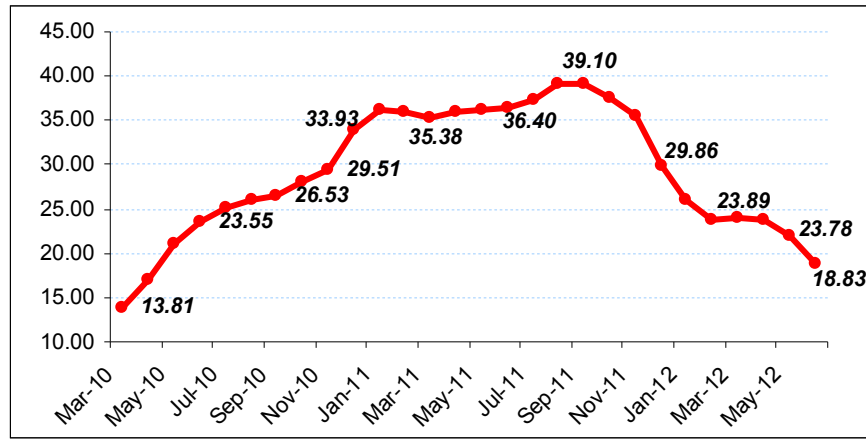
Hükümetin Kredi Hacmini Daraltma Politikası

İç tüketimin yüksek kredi kullanımından kaynaklandığı varsayımı ile hükümet Eylül 2010'dan itibaren kredi kullanımı kısımayı amaçlayan bir dizi karar almıştır. Ancak Şekil 21'de görüleceği üzere yıllık kredi artışı Eylül 2011'e kadar hızını korumuş ve ancak %39'luk bir büyüme hızına ulaştıktan sonra düşme sürecine girmiştir. 2012 yılının ortalarında yıllık kredi artış hızı %18,8'e inmiştir. Bu süreçte bankalar daha seçici olarak kredi verdikleri gibi ticari kredilere uygulanan faizler de yıl içinde %8,3'ten %14,9'a hızla tırmanmıştır.

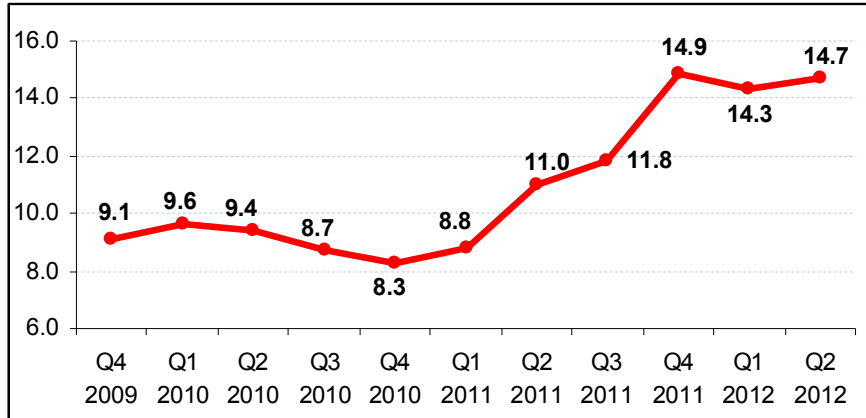
Tablo 67 - Yıllık Kredi Artış Hızı (%)

	2008	2009	2010	2011	Q1 2012	Q1 2012
Kredi Artış Oranı	28,6	6,8	33,9	29,9	23,9	18,8

Şekil 21 - Toplam Kredilerin Yıllık Artış Hızı (%)

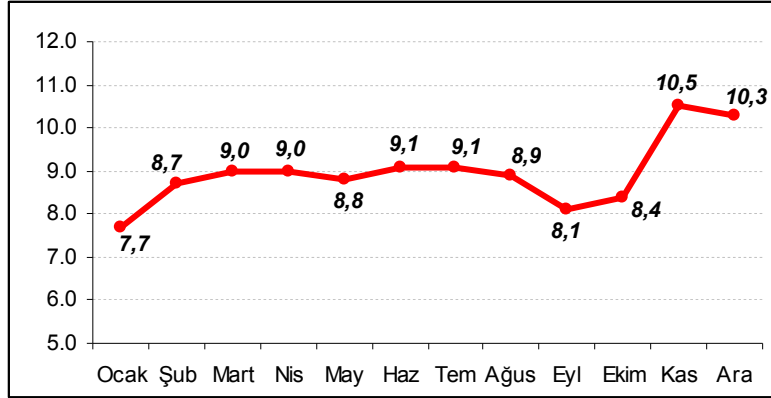

Şekil 22 - Kurumsal Kredilere Uygulanan Faiz Oranları (%)

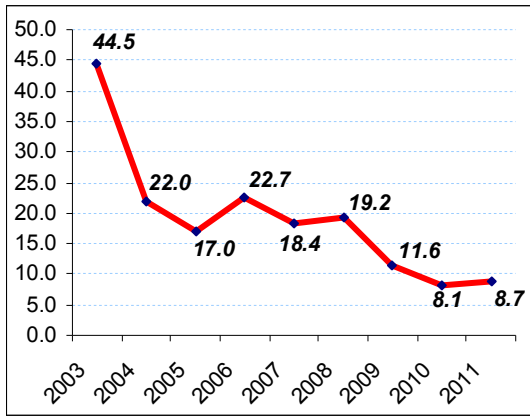
Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Şekil 23 - Hazine Müsteşarlığı 2011 Yılı Sabit Faizli Ortalama Borçlanma Maliyeti (%)

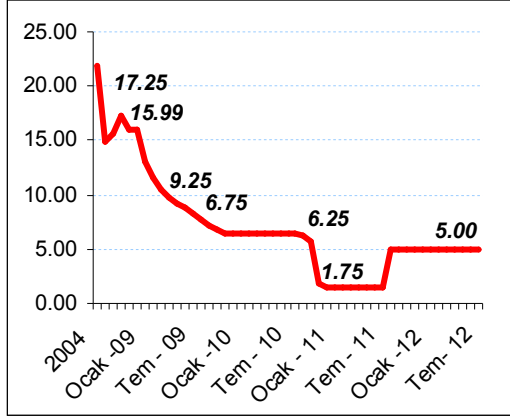
Kaynak: Hazine Müsteşarlığı Kamu Borç Yönetimi Raporu

Şekil 24 - Hazine Borçlanmasında Maliyet

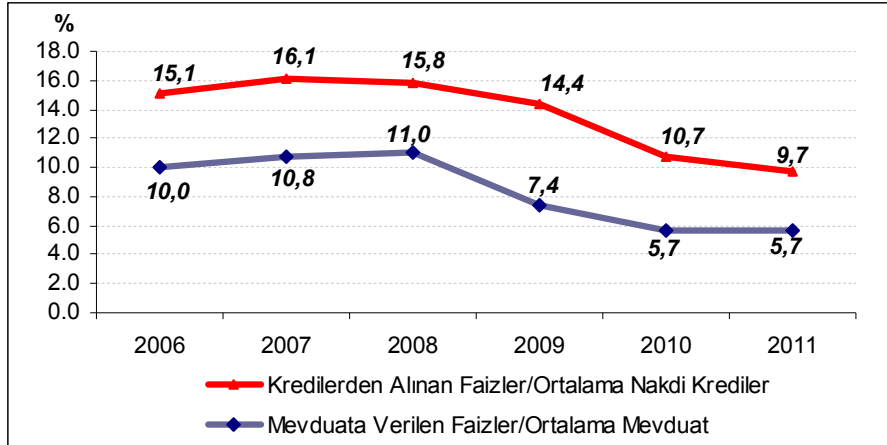

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Şekil 25– Merkez Bankası O/N Faiz Oranları

Şekil 26- Bankaların Maliyetleri ve Gelirleri Grafikler

Kaynak: BDDK Finansal Piyasalar Raporu

BDDK raporlarından alınan verilerle derlenen Şekil 26 bankaların fonlama maliyetleri ile faiz getirili aktiflerinin (menkul değerler dâhil) 2006 yılından itibaren düşme trendini göstermektedir. Bankacılıkta yaşanan bu volatilité de pek çok şirketi faktoring piyasasına yönlendirmiş olabilir.

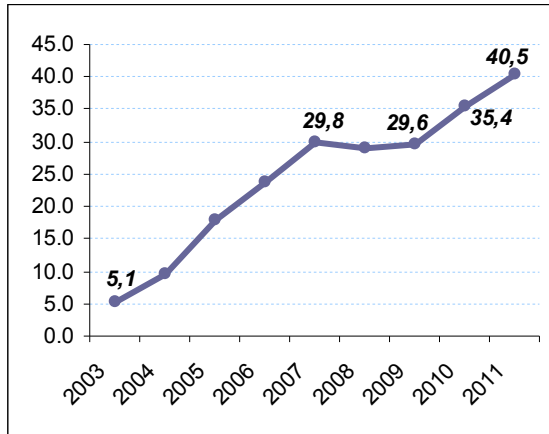
Hane halklarının borçluluklarında artış

Hükümetin kredilerin artış hızını yavaşlatma amacının gerisinde ödemeler dengesi açığını düşürmek olduğu kadar hane halkının borçluluğunda meydana gelen hızlı yükselişin verdiği kaygılar da rol oynamıştır. Uluslararası kıyaslamalarda, özellikle Amerika gibi ülkelerle kıyaslandığında, hane halkı yükümlülüğünün GSYH'ya oranı (%16) son derece düşük olmakla birlikte son 5 yıl içerisinde çok hızlı bir şekilde artmıştır. Faktoring sektörü müşterileri arasında belirli bir payı olan (mikro KOBİ olarak vasıflandırılan) çok küçük işletmelerin sahiplerinin gerektiğinde şirket ihtiyacı için kredi kartı ve ihtiyaç kredisi kullanımı yaygındır. Bu kategorideki kredilerin de faizleri yükseltilerek artış hızları frenlenmektedir.

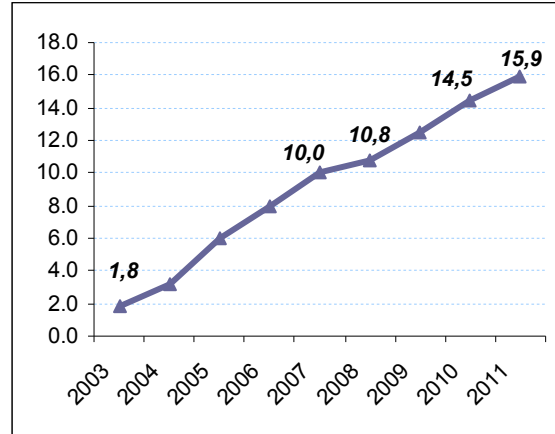
Tablo 68 - Hanehalkı Borçlanma Oranları

	Yükümlülükler /Varlıklar (%)	Yükümlülükler /GSYH (%)
2003	5,1	1,8
2004	9,5	3,2
2005	18,0	6,0
2006	23,7	8,0
2007	29,8	10,0
2008	29,0	10,8
2009	29,6	12,5
2010	35,4	14,5
2011	40,5	15,9

Şekil 27- Hanehalkı Yükümlülükler/Varlıklar (%)

Şekil 28 - Hanehalkı Yükümlülükler/GSYH (%)

Kaynak: BDDK

Bankacılık Sektöründe Gelişmeler

2011 yılında bankacılık sektörünün toplam aktifleri %21 artış göstermesine rağmen net kârları %10 azalmıştır. Mevduat munzam karşılıklarının artması ile fonlama maliyetleri yükselmiş ama maliyet artışlarını kredilere tümüyle yansıtamamışlardır. Şekil 26 de görüleceği üzere kredilerden alınan faiz oranları ile mevduata ödenen faiz arasındaki marj daralmıştır. Mevduat hacminde reel olarak artış düşük kalmıştır. Buna mukabil tahvil ihraçları ile para piyasalarından fonlanmışlardır. 2011 yılında krediler %29,9 (2010 da %39,9) artış göstermiştir. Tahsili gecikmiş alacaklar hem nominal olarak düşmüş hem oran olarak %2,8'e gerilemiştir. Özkaynakların artışı %7,5 olarak geçmiş yılların gerisinde kalmıştır. Sermaye yeterlilik rasyoları hâlâ yüksek (%16,5) düzeyini korudu. Leasing ve

bankacılık sektörleri ile karşılaştırıldığında (Tablo 69) faktoring sektörünün aktif ve özkaynak getirileri diğer sektörlerin üzerinde kalmaya devam etmiştir.

Tablo 69 - Bankacılık ve Leasing Sektörü ile Kârlılık Rasyolarının Karşılaştırılması

		2008	2009	2010	2011
Factoring	Net Kar/Zarar (Milyon TL)	427,0	330,2	407,5	504,4
	ROAA (%)	5,7	3,6	3,3	3,4
	ROAE (%)	30,3	13,6	15,0	15,9
Leasing	Net Kar/Zarar (Milyon TL)	590	583	466	522
	ROAA (%)	2,8	2,8	2,9	2,8
	ROAE (%)	15,7	13,6	12,0	12,4
Bankalar	Net Kar/Zarar (Milyon TL)	13.422	20.182	21.119	19.844
	ROAA (%)	1,8	2,4	2,5	1,7
	ROAE (%)	15,5	18,2	20,1	15,5

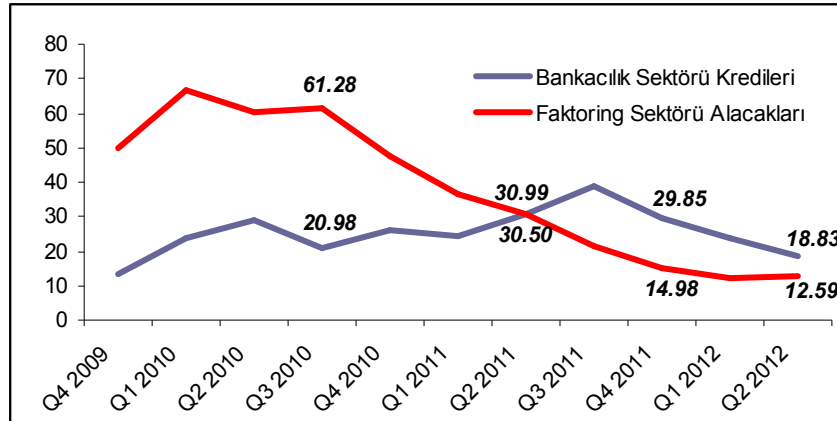
Tablo 70 - Bankaların Finansal Göstergeleri

	2008	2009	2010	2011
Toplam Varlıklar (Milyon)	732.536	834.014	1.006.671	1.217.620
Yıllık Artış (%)	25,9	13,9	20,8	21,0
Krediler (Milyon)	367.445	392.621	525.851	682.919
Yıllık Artış (%)	28,6	6,9	33,9	29,9
Tahsili Gecikmiş Alacaklar (Milyon)	10.345	21.853	19.993	18.960
TGA /Toplam Krediler	3,7	5,2	3,8	2,8
Net Kar (Milyon)	13.422	20.076	21.119	19.844
Yıllık Artış (%)	-10,0	50,4	8,7	-10,3
Özkaynaklar (Milyon)	86.402	110.887	134.545	144.595
Yıllık Artış (%)	13,9	28,3	21,1	7,47

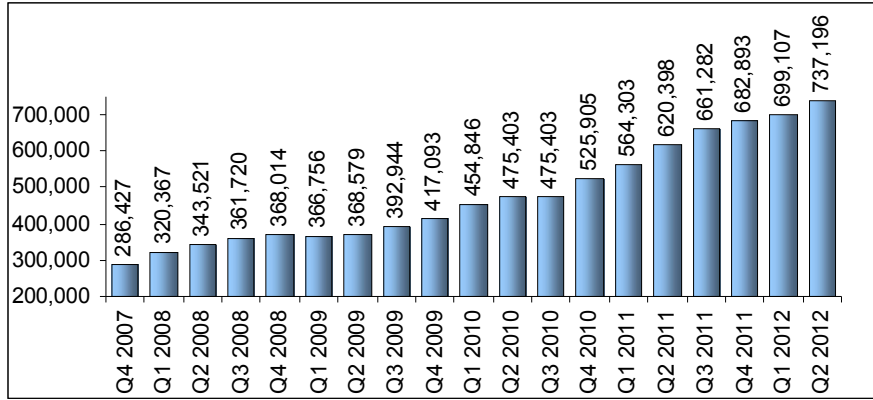
Kaynak: BDDK

Bankalarla faktoring şirketlerinin karşılaştırılmasında banka kredilerinin artış hızının ancak Ekim 2011'den sonra yavaşlamış olduğunu, buna mukabil faktoring alacaklarının artış hızının 2010 yılının 3. çeyreğinden itibaren yavaşladığını görüyoruz.

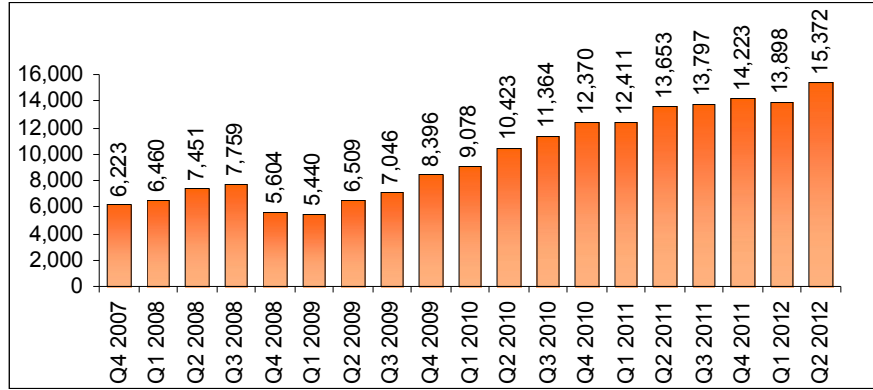
Şekil 29 - Banka Kredileri ve Faktoring Alacakları Yıllık Artış Hızı (%)

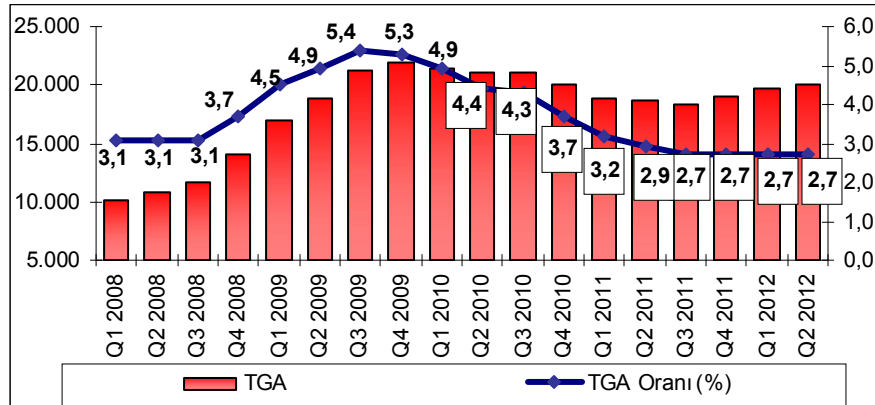
Şekil 30- 2007-2011 Bankacılık Sektörü Kredi Hacmi (Milyon TL)

Şekil 31 - 2007-2011 Faktoring Sektörü Kredi Hacmi (Milyon TL)

Şekil 32 - Bankacılık Sektörü TGA'lar (Milyon TL) ve TGA Oranları (%)

9. 2012 YILI GELİŞMELERİ

Bu yıl koşulların bir kez daha değişmesiyle ekonomik faaliyetlerin yavaşladığı, milli gelir artışının %9 lardan %3 lere düştüğü bir dönem yaşanmaktadır. Bu daralma tahsili gecikmiş alacaklara yansımış ve NPL rasyolarında dikkati çeken bir artış başlamıştır. Bu koşullara rağmen sektör büyümesini sürdürmektedir. 2012 yılının faktoring sektörünün daha da olgunlaştığı ve şirketler arası ayrışmanın daha da belirginleştiği bir dönem olacağı düşünülmektedir.

Faktoring Sektörü İlk Çeyrekte Yavaşladı – İkinci Çeyrekte Hızlandı

2012 yılının ilk çeyreğinde bir duraklama, hatta marjinal bir daralma gösteren sektör ikinci üç ayda büyümeye geçerek faktoring alacaklarını ilk altı ayda 7,6% arttırmayı başardı. Bu sonuçların verdiği güvenle bir çok şirket bu yıl %15 ila %20 büyümeyi hedefliyor.

Tablo 71 - 3-Aylık Temel Göstergeler (Milyon TL)

	1.Ç / 2011	2. Ç / 2011	3. Ç / 2011	4. Ç. / 2011	1. Ç. / 2012	2.Ç. / 2012
Faktoring Alacakları	12.411	13.653	13.797	14.229	13.898	15.372
Toplam Krediler	10.798	11.368	11.244	11.464	11.321	12.278
YP Krediler	2.811	2.873	3.093	2.974	2.739	2.765
TP Krediler	7.987	8.495	8.151	8.490	8.582	9.513
Özkaynaklar	3.032	3.058	3.235	3.400	3.388	3.472
Toplam Aktifler	14.352	15.119	15.253	15.652	15.516	16.827

Kaynak: BDDK

İlk 6 ayda toplam kredi kullanımlarındaki artışın %7,1 de kaldığı ve faktoring şirketlerinin alacaklarını artırırken likit değerlerini azalttığı görülmektedir.

Tablo 72 - Toplam Aktif / Pasif İçindeki Payları (%)

	1. Ç. 2010	2. Ç. 2010	3. Ç. 2010	4. Ç. 2010	1. Ç. 2011	2. Ç. 2011	3. Ç. 2011	4. Ç. 2011	1. Ç. 2012	2. Ç. 2012
Banka + Nakit Değerler	10,1	8,4	7,6	8,1	6,1	3,5	3,0	2,9	3,7	2,4
Faktoring Alacakları	82,1	84,5	84,8	85,5	86,5	90,3	90,5	90,9	89,6	91,2
Takipteki Alacaklar	0,7	0,6	1,3	0,5	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8
Diğer Aktifler	7,2	6,5	6,3	5,9	6,9	5,7	5,9	5,4	5,9	5,4
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Krediler	74,6	75,8	76,4	77,2	75,8	76,2	74,8	74,5	74,5	74,7
Özkaynaklar	23,0	21,5	21,0	20,3	21,1	20,2	21,2	21,7	21,8	20,6
Diğer Pasifler	1,5	1,2	0,4	0,4	2,4	2,0	1,6	0,5	2,7	2,8
Kar	0,9	1,6	2,2	2,8	0,7	1,5	2,4	3,2	0,9	1,9

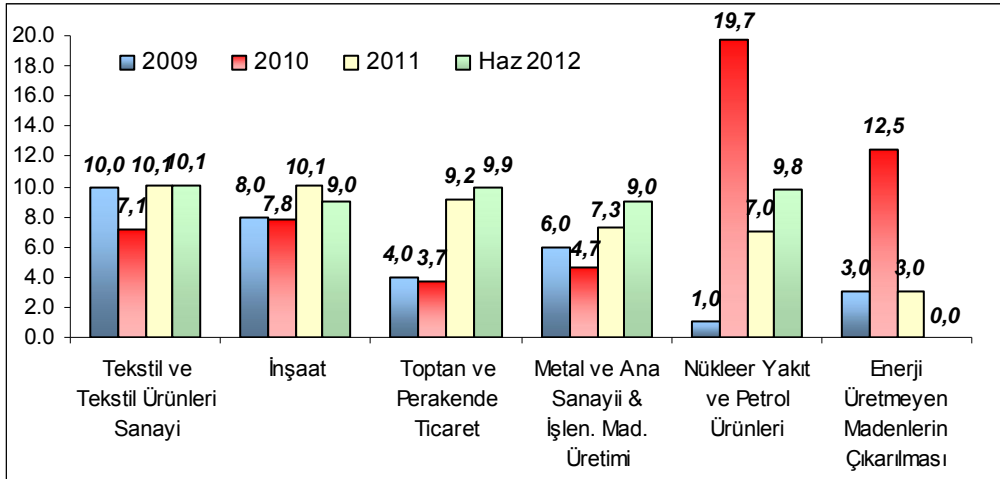
Kaynak: Faktoring Derneği

Tablo 73 - 3-Aylık Dönemler itibarıyla Ciro (1000 TL)

	1. Ç. 2011	2. Ç. 2011	1. Ç. / 2012	2. Ç. / 2012
Yurtdışı Ciro	2.710	5.405	3.314	7.294
Yurtiçi Ciro	15.322	29.868	13.457	28.860
Toplam Ciro	18.031	35.273	16.771	36.154

Kaynak: Faktoring Derneği

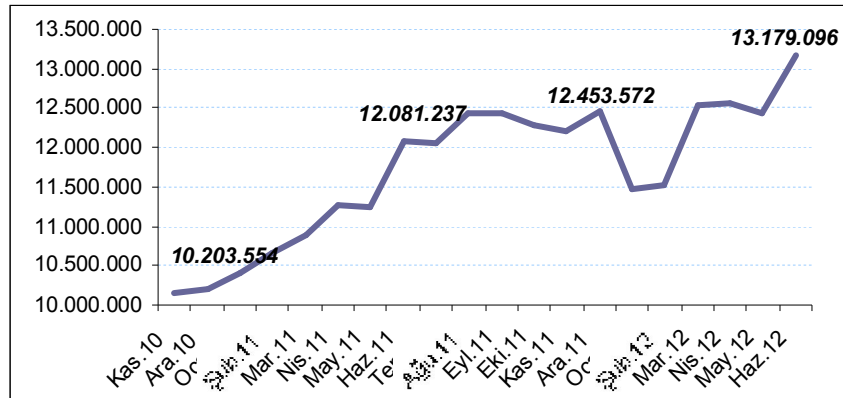
Şekil 33 - Faktoring Alacaklarında Sektör Payları (%) (Haziran 2012 dahil)

Merkez Bankası Göstergeleri

Merkez Bankasının açıkladığı “Firma Bazında Bildirimi Yapılan Nakdi Krediler ve Tasfiye Olunacak Krediler” verileri 2012’nin ilk 6 ayında TGA’larda %34 artış olduğunu ve NPL oranının %7 lere doğru ilerlediğini göstermektedir.²

Şekil 34 - Faktoring Sektörü - Toplam Nakdi Krediler (1000 TL)

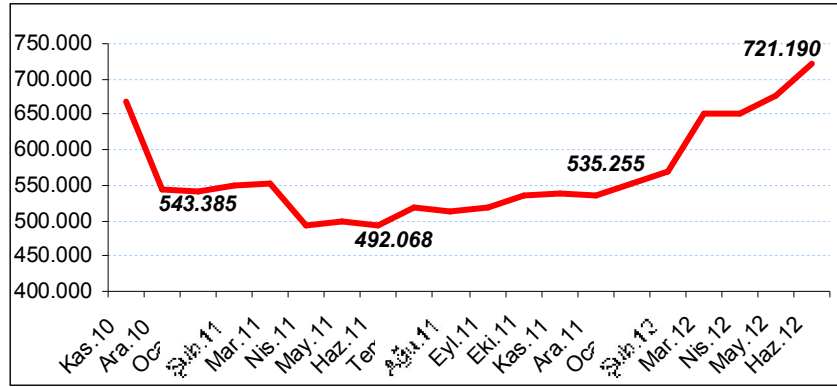
Kaynak: TCMB

² **Merkez Bankası Notu:** Firma bazında krediler: kredi limit veya riskleri toplamı 8.000 TL (dahil) üzerinde olan vergi kimlik numarası / TC Kimlik numarası bulunan gerçek ve tüzel kişilere factoring şirketlerinde kullanılan kredilerden oluşmaktadır.

Brüt Krediler = Nakdi Krediler + Tasfiye Olunacak Krediler

Nakdi Krediler ve Tasfiye Olunacak Krediler, 1211 sayılı T.C.M.B. Kanunu’nun mülga 44’üncü maddesi çerçevesinde faktoring şirketlerince yapılan bildirimlerden derlenmiş olup, geçici rakamlardır. Nakdi Kredilere Faiz Reeskontu ve Faiz Tahakkuku dahil edilmiştir.

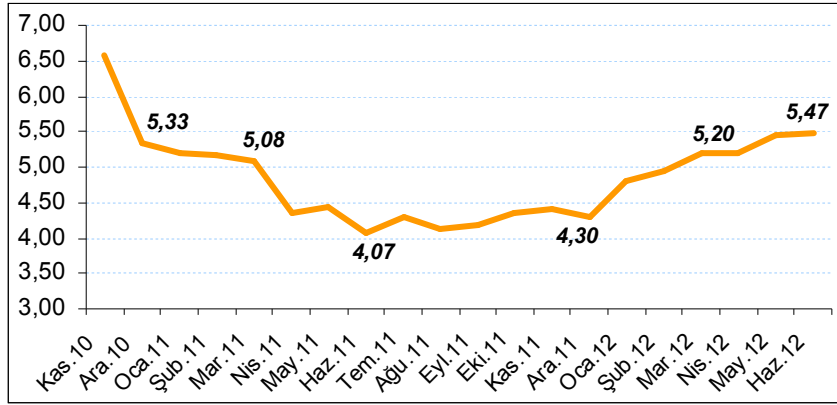
Şekil 35 - Toplam Faktoring Tahsili Gecikmiş Alacaklar (1000 TL)

Kaynak: TCMB

Bu veriler TGA/Toplam Faktoring Alacakları oranının Haziran 2012 itibariyle %5,8'e çıktığını göstermektedir. Bu veriler geçici olabilir ama önemli bir uyarı oluşturmaktadır.

Şekil 36 - TGA/Toplam Faktoring Alacakları (%)

Ekonomide Gelişmeler

Ekonomik faaliyette belirgin bir düşme yaşanan 2012 yılının ilk yarısında, sanayi üretimi geçen yıla göre çok daha düşük (%3) bir düzeyde artış göstermiş, ihracat ve ithalat artışı yavaşlamıştır. Üçüncü çeyrekte tüketici güven endekslerinde düşme görülmekte, yılsonuna doğru canlanma işaretleri vermemektedir. Enflasyon düşme eğilimine girmesine rağmen kredi faizleri düşmemiş, sermaye malları ithalatındaki çarpıcı daralma (Şekil 37) yatırımlardaki sert düşüşü yansıtmaktadır.

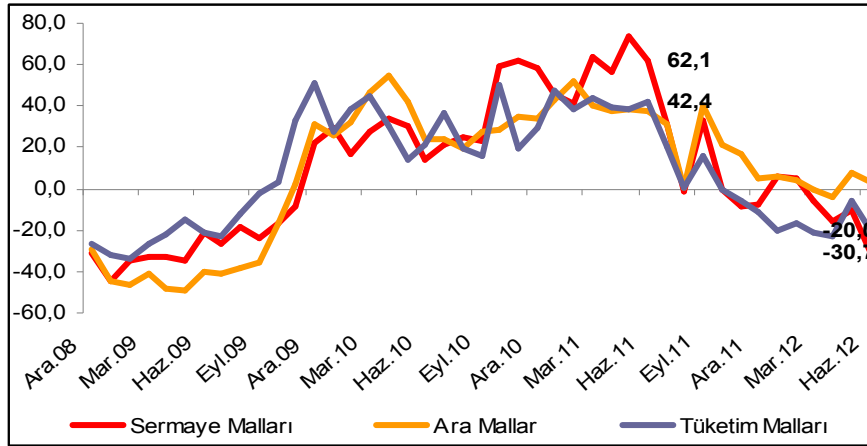
GSYH ilk çeyrekte %3,3 ikinci çeyrekte %2,9 oranında artış göstermiştir. Özel tüketim harcamaları sert bir iniş göstermiş, yatırımlar altı ayda kamuda %1,5 özel sektörde %3,5 daralmıştır.

Döviz kurlarındaki değişimler ve ileriye dönük belirsizlikler yatırım planlarının ertelenmesine yol açmıştır. Üçüncü çeyreğe gelindiğinde Avrupa ülkelerindeki durgunluğun etkisi ile ihracatta düşme görülmüştür.

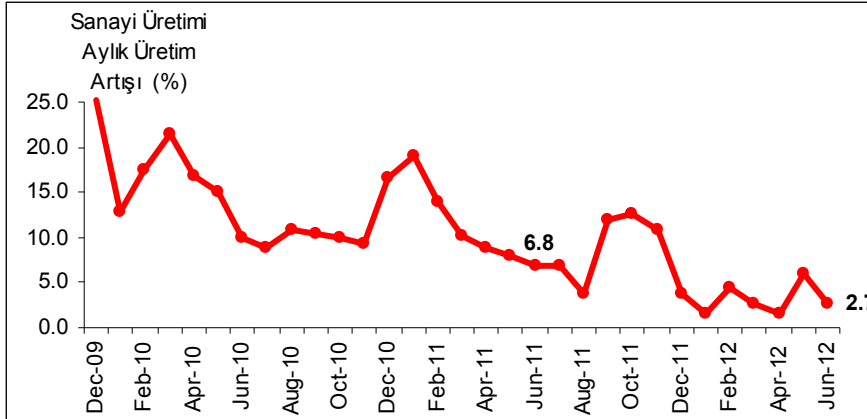
Tablo 74 - Harcamalar Yönü ile GSMH artışı (%)

	2009	2010	1.Ç. 2011	2. Ç. 2011	3. Ç. 2011	4. Ç. 2011	2011	1.Ç. 2012	2. Ç. 2012
Özel Tüketim Harcamaları	-2,3	6,7	11,9	8,2	7,8	3,4	7,7	0,2	-0,5
Kamu Tüketim Harcamaları	7,8	2,0	7,0	9,0	10,3	-4,3	4,5	5,5	4,4
Sabit Sermaye Yatırımları	-19,0	30,5	33,9	28,7	14,6	2,4	18,3	1,5	-7,4
- Kamu	-0,6	17,7	-0,9	-0,2	0,3	-9,4	-3,2	2,1	-4,0
- Özel	-22,5	33,6	39,8	34,7	17,7	5,2	22,8	1,4	-7,9
İhracat	-5,0	3,4	8,7	0,5	10,2	6,7	6,5	11,9	19,8
İthalat	-14,3	20,7	26,9	18,9	6,8	-5,1	10,6	-6,0	-3,6
GSMH	-4,8	9,2	11,9	9,1	8,4	5,2	8,5	3,3	2,9

Şekil 37 – Sermaye Mallar, Ara Mallar ve Tüketim Malları İthalatının Yıllık Artış Hızı

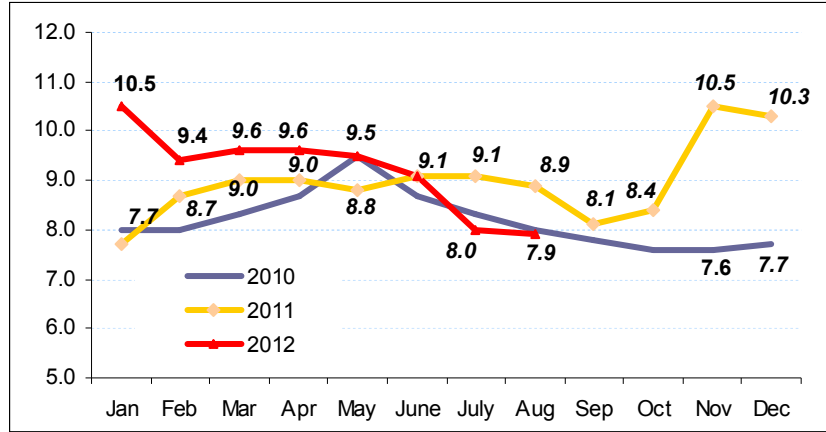

Şekil 38 – Bir yıl öncesi aynı döneme göre sanayi üretimi artışı (%)

Hazine Müsteşarlığının sabit faizli tahvil ihraçlarında gerçekleşen faiz hadleri yılın ilk yarısında geçen yıllara kıyasla oldukça yüksek, %9,5'larda seyretmiş, Haziran ayından sonra enflasyonun da düşmesi ile %8 düzeyine inmiştir. Faiz oranlarının istikrarsızlığı ve yılın ikinci yarısında nasıl bir gelişme olacağı konusunda ki belirsizlikler doğal olarak hem bankacılık sektöründe hem faktoring sektöründe risk faktörlerini arttırmaktadır.

Şekil 39- Hazine Müsteşarlığı Borçlanma Oranları (%)

Borçlar Kanunu

1 Temmuzda yeni Türk Ticaret Kanunu ve yeni Borçlar Kanunu yürürlüğe girdi

Yıllardır beklenen yeni Türk Ticaret Kanunu son anda birçok maddesinin değiştirilmesine rağmen Temmuz başında yürüdüğü girdi. Borçlar Kanunu çerçevesinde şahsi kefalette eşin onayının aranması faktoring sektöründe olsun bankacılıkta olsun bazı işlemlerin yavaşlatılmasına sebep olmuştur.

Basel 2 Uygulaması

Daha önce açıklanmış olduğu üzere BDDK Basel 2 kurallarını 1 Temmuz 2012 başında uygulamaya geçirmiştir. Ancak bu uygulamanın Faktoring Şirketlerine verilen kredileri ne şekilde etkilediği çok açık değildir. Bankaların sermaye yeterlilik hesaplarında KOBİ'lerin risk ağırlıkları %100'den %75'e düşürken, diğer bütün ticari ve kurumsal şirketlerin kredi risk ağırlığı %100 olarak hesaplanmaktadır.

Karşılıksız Çeklerin Artışı

Mart 2012'den itibaren karşılıksız çeklerin artışı çek kullanan bütün kesimler tarafından hissedildi. Bu artışı istatistikler de kanıtlıyordu. Genel kanaat, 31 Ocak 2012 tarihinde 6273 sayılı yeni Çek Kanununun "Bir yıla kadar hapis" cezasının "Cumhuriyet Savcısı tarafından 300 TL'sinden 3.000 TL'sine kadar idari para" şeklinde değiştirilmesi, kısaca hapis cezasının kaldırılmış olmasının karşılıksız çeklerin artmasına neden olduğu idi. Eylül sonuna gelindiğinde 2012 yılında toplam karşılıksız çek miktarı değer olarak %92,87 artmıştı. İş çevreleri çek kullanımının azaldığını ifade etmişlerdir. Ancak Merkez Bankası verileri bu 9 aylık dönemde ibraz edilen çek tutarlarında ne adet olarak ne de değer olarak bir azalma göstermemektedir.

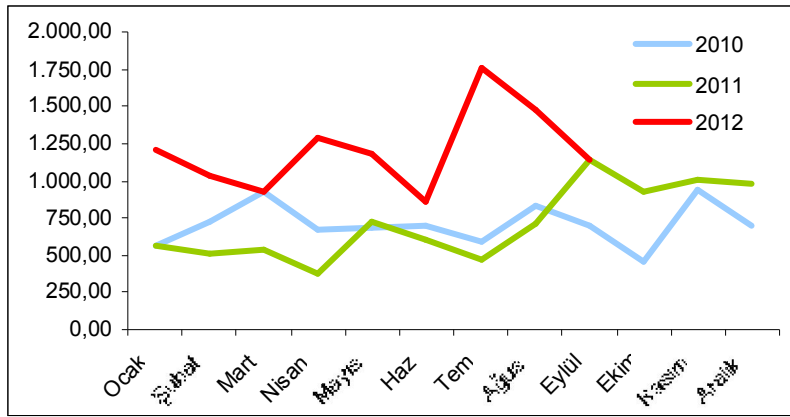
Kredi Kayıt Bürosu 9 Nisan 2012 tarihinde "Çek Raporu" sistemini kullanıma açmıştır. Bankaların dışında kişi ve kurumlar geçmiş çek ödeme bilgilerini içeren çek raporlarını KKB'den alabilecekler. Çek kabul edenler de bu kişi ve kurumlardan çek raporu talep ederek nasıl bir risk aldıklarını görebilecekler. Çok olumlu bir gelişme olmakla birlikte Nisan ayından bu yana henüz etkisi sayılara yansımadı. Şekil 40 ve Şekil 41 de görüleceği üzere 2012 de karşılıksız çeklerin değer ve sayı olarak bir önceki yıla göre dikkate değer artışı göstermektedir.

Tablo 75 - Karşılıksız Çeklerin Hacmi (Milyon TL)

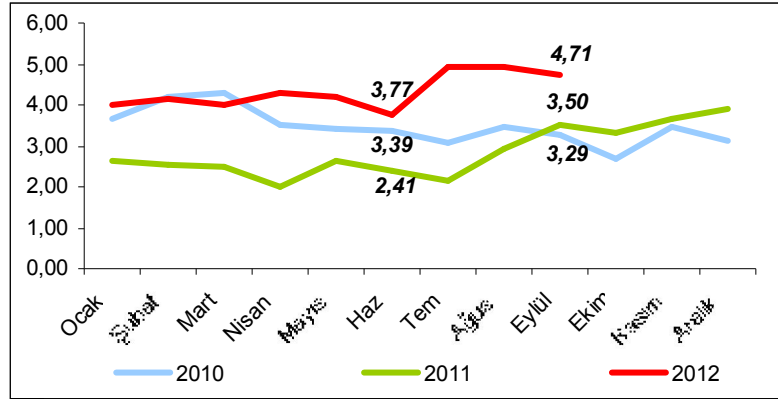
	2011	2012
Ocak	563	1.213
Şubat	511	1.040
Mart	534	920
Nisan	376	1.289
Mayıs	728	1.179
Haziran	598	865
Temmuz	464	1.764
Ağustos	718	1.470
Eylül	1.147	1.135
Toplam	5.638	10.875

Kaynak: TCMB

Şekil 40 - Karşılıksız Çeklerin Değeri (Milyon TL)

Şekil 41 - Karşılıksız Çek Hacminin Değer Olarak Toplam Çeklere Oranı (%)

Kaynak: TCMB

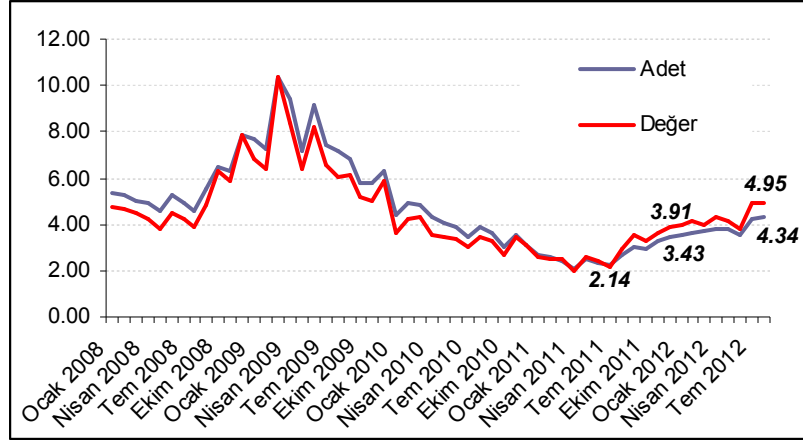
Tablo 76 - Yıllar itibariyle Karşılıksız Çek Oranları

	Karşılıksız Çek Hacim olarak Oranı (%)	Karşılıksız Çek Değer olarak Oranı (%)
2008	5,6	5,02
2009	7,66	6,83
2010	3,94	3,46
2011	2,71	2,91
2012*	3,85	4,33

Kaynak: TCMB * 2012 9 Aylık Ortalama

Merkez Bankası verileri çek kullanımının son yıllarda karşılıksız çıkan çeklerin oranında belirgin bir düşme olduğunu gösteriyor. Ancak değer olarak 2011 yılında %2,9'a düşmüş bulunan karşılıksız çeklerin hacmi (Şekil 40) bu yıl Ağustos ayında %4,9'a yükselmiş durumdadır.

Şekil 42 - Karşılıksız Çeklerin Sayı ve Değer olarak Oranları

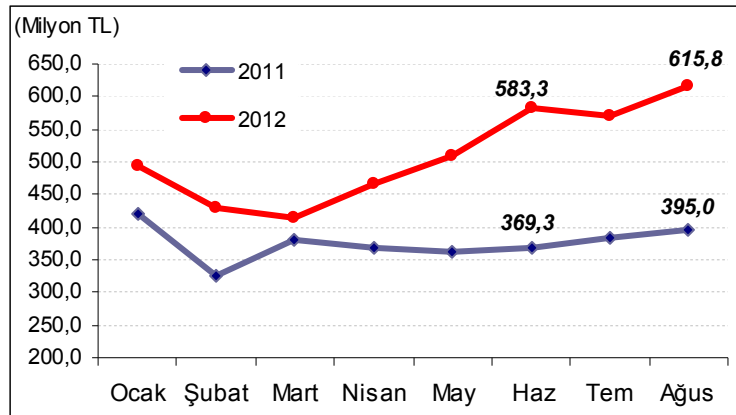
Diğer taraftan protestolu senetlerin hacminde de artış olmuştur. 2012 yılının ilk 8 ayında protestolu senetlerin tutarı değer olarak %35,96 arttı, adet olarak %14,9 artış göstermektedir.

Tablo 77 - Protestolu Senetler (Adet ve Miktar)

	Protestolu Senet Adedi			Protestolu Senet Miktarı (TL)		
	2011	2012	% Değ.	2011	2012	% Değ.
Ocak	74.624	77.755	4,20	419.898.682	494.156.665	17,68
Şubat	60.631	80.151	32,19	326.323.085	430.033.631	31,78
Mart	73.406	79.788	8,69	380.390.860	413.978.245	8,83
Nisan	72.188	77.079	6,78	367.992.387	467.024.680	26,91
Mayıs	72.891	86.768	19,04	362.070.199	510.558.770	41,01
Haziran	74.449	85.958	15,46	369.340.097	583.334.855	57,94
Temmuz	75.379	88.406	17,28	353.548.986	571.355.143	61,61
Toplam	428.189	487.499	13,85	2.226.015.310	2.899.086.846	56,40

Kaynak: TCMB

Şekil 43 - Protestolu Senetler

10. SEKTÖRÜN SORUNLARI VE BEKLENTİLERİ

2012 ortalarına gelindiğinde sektörün iki önemli sorunu hala yasanın çıkmayışı ve vergi uygulamalarından doğan haksızlıklardır. Sektör Yasanın 2012 sonundan önce çıkmasını beklemektedir. Yasanın çıkması sonbaharda Meclis açıldıktan sonra önceliklerin ne olduğuna bağlıdır.

Karşılıkların Gider Gösterilememesi

2010 yılı içinde sektörün karşılaştığı sorunlardan biri de BDDK ve Maliye Bakanlığı'nın, şüpheli alacaklara ilişkin karşılıkların giderleştirilmesi konusunda farklı yaklaşımlarından kaynaklanan muhasebeleştirme uyumsuzlukları ve ilgili vergi cezalarıdır. Faktoring şirketlerinin kârlılığını etkileyen, faktoring işlemlerinden doğan ve doğabilecek zararlara ayırdıkları karşılıkların gider yazılmasını, Maliye Bakanlığı kabul etmemektedir. Vergi Usul Kanununun 323. Maddesine göre şüpheli alacaklar için karşılık ayrılabilmesi için, a) şüpheli hale gelen alacağın ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olması ve b) dava ve icra aşamasında bulunması, gerekmektedir.

Faktoring şirketleri mali tablolarında faktoring işlemlerinden kaynaklanan alacaklarından doğmuş veya doğabilecek zararları için BDDK tarafından belirlenen usul ve esaslara göre karşılık ayırmaktadırlar. Söz konusu karşılıklar ticari kârın hesaplanmasında düşülmektedir. Öte yandan faktoring şirketleri kurumlar vergisi mükellefi olarak hesapladıkları mali kâr üzerinden vergi vermektedirler. 2010 yılında Maliye Bakanlığının denetimleri ve pek çok şirkete ceza yazılması ile ortaya çıkan bu sorun halen devam etmektedir. Çoğu şirket cezayı ödemiş, birkaç şirket tarafından açılan davaların uyuşmazlık safhası sürmekte ve sonuçlandırılmamaktadır.

Bu konuya bir çözüm getirmek isteyen BDDK'nın hazırladığı yasa tasarısında, faktoring şirketlerinin şüpheli alacakları için ayırdıkları karşılıkların vergi kanunlarına göre kanunen kabul edilen gider kapsamında değerlendirileceği ifadesine yer verilmiş, ancak bu ibare Başbakanlıktan TBMM'ye gönderilen taslaktan çıkarılmıştır.

Faktoring Derneği, 334 seri numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yapılan düzenlemenin, faktoring şirketleri alacaklarının, anapara kısmı dâhil, karşılık ayrılmasına imkân verecek şekilde genişletilmesi ile bu sorunun çözülmesini önermektedir.

Diğer Vergisel Farklılıklar

Vergi uygulamaları açısından ortaya çıkan problemlerin özünde BDDK'nın faktoring şirketlerini "finansal kuruluş" olarak tanımlamasına karşın, vergi kanunları faktoring şirketlerini "finansal kuruluş" olarak kabul etmemektedir. Sektör, bu konuda yürürlükteki yasalarda düzeltme yapılarak finansal kuruluşların tabi olduğu her türlü istisna ve yükümlülüğün faktoring şirketlerine de uygulanmasını (haklı olarak) talep etmektedir. Faktoring sektörü daha birçok alanda finans sektörünün farklı oyuncularının aynı işlem nedeni ile farklı vergilendirmeye tabi tutulmakta olmalarından yakınmaktadır. Temel itirazlar aşağıda özetlenmiştir:

"Farklı vergilendirme uygulamaları:

- BDDK tebliğine göre bankalar tarafından ayrılan özel kredi karşılıkları kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider kabul edildiği halde banka dışı mali kuruluşlar açısından gider kabul edilmemektedir.

- Banka dışı mali kuruluşların en az iki tam yıl süre ile aktiflerinde yer alan taşınmazların satışından doğan kazançlarının %75'lik kısmı kurumlar vergisinden istisnadır, ancak Bankalar hiçbir süreye tabi olmadan bu istisnadan yararlanmaktadır.
- Bankaların ilişkili kuruluşlardan yaptıkları tüm borçlanmalar örtülü sermaye dışında tutulduğu halde banka dışı mali kuruluşlara böyle bir imkân tanınmamıştır.
- Bankalar kullandıkları kredilerle ilgili olarak her türlü harçtan muaf oldukları halde, banka dışı mali kuruluşlar aynı işlemler için harca tabi tutulmaktadır.
- Bankaların alacaklarına karşılık olarak borçlularından aldıkları taşınmaz ve iştirak hisselerinin devir ve teslimleri KDV'den istisna olduğu halde, banka dışı mali kuruluşlara böyle bir istisna tanınmamıştır.
- Banka dışı mali kuruluşların en az iki tam yıl süre ile aktiflerinde yer alan taşınmazların satışları KDV'den istisnadır, ancak Bankalar taşınmaz satışlarında KDV yükümlülüğünden muaftır.
- Harçlar Kanununun 123'üncü maddesinde bankalara uygulanacağı belirtilen istisnalar banka dışı mali kuruluşları da kapsayacak şekilde genişletilmelidir.
- Finansal kiralama ve faktoring şirketlerinin yurtdışındaki bankalardan kullandıkları bir yıldan kısa vadeli döviz kredilerinden ve kredili ithalat işlemlerinden % 3 oranında KKDF tahsil edilmektedir.³

Banka Sigorta Muamele Vergisi (BSMV) Uygulaması

Faktoring şirketlerinin aleyhine bir diğer vergi uygulaması da bankalardan kullandıkları krediler üzerinden BSMV tahsil edilmesidir. Faktoring şirketleri, hem müşterilerine sağladıkları faktoring hizmetlerinden elde ettikleri faiz ve komisyon gelirleri üzerinden %5 BSMV ödemekte, hem de söz konusu hizmetler için yurtiçindeki bankalardan kullandıkları kredi faizleri üzerinden %5 BSMV yükümlülüğüne maruz kalmaktadır. Bu kapsamda, maliyetler yükseldiği gibi çifte vergilendirme de söz konusu olmaktadır.

³ Bu görüşler Faktoring Derneğine aittir.

11. GENEL DEĞERLENDİRME

Geçen yıl sektör hakkında yapılan değerlendirme büyük ölçüde değişmemiştir. Özetle, büyüme potansiyeli yüksek olan önemli bir sektör olduğu düşünülmektedir. Türkiye’de KOBİ’lerin finansman sorunlarına cevap verebilen ve finansal sistemi çeşitlendiren önemli ve güçlü bir sektör olmaya devam etmektedir.

2006 yılında BDDK’ya devredildikten sonra geçen geçiş dönemi 2010 yılında sona ermiş ve sektör daha da olgunlaşmıştır. 2010 ve 2011 yıllarında faktoring şirketleri arasında farklılaşma daha belirgin hale gelmiştir.

Temel tespitler:

1. Talep Ekonomik Yapıdan Kaynaklanıyor - Üretimin %90’ının çok küçük işletmelerce yapıldığı bir ekonomik yapı ve ödemelerde vadeli çek ve senet kullanımının yaygınlığı Türkiye’de faktoring hizmetlerine talep oluşmasında altyapıyı oluşturuyor.
2. Faktoringin Geliştirilmesi Resmi Hükümet Politikaları Arasında Yer Alıyor - Resmi hükümet politikaları açısından da sektör destek görmekte, bütün yıllık programlarda faktoring sektörünün geliştirilmesi hedefler arasında yer almaktadır. Faktoring işlemlerinin kayıt dışına engel olması bu sektörün desteklenmesi için en büyük gerekeçyi oluşturmaktadır.
3. 2012 yılında ülke çapında karşılıksız çeklerin artması, çok sayıda faktoring şirketini etkilemiştir. Ekonominin küçülmekte olduğu bir döneme rastlaması da ödeme sıkıntılarının artmasında bir etken olmuş olabilir. Bu koşullarda şirketlerin yarısının faktoring alacaklarını kısıtları ve daha seçici oldukları görülmektedir.
4. Hükümetin politikaları çerçevesinde bankaların kredi artışını frenlemeleri küçük faktoring şirketlerinin kredi bulmalarını zorlaştırmıştır. Buna rağmen sektörün toplam alacakları büyüme trendini sürdürmektedir. Faktoring hizmetlerinin KOBİ ler tarafından daha yakından tanınması ve daha büyük şirketlerin yöneticilerinin daha iyi bilgilendirilmeleri ile daha yaygınlaştırılması mümkündür. Halen pek çok faktoring şirketi fonlama konusunda bankalara bağımlı konumdadır.
5. 2011 yılında bankalardan 11,5 milyar TL kredi kullanımlarının %62,4’ü zaten banka iştiraki olan şirketler tarafından kullanılmıştır. Geri kalan şirketler de kredi kullanımlarında alacak senetlerini teminat olarak verdiklerinden kullandıkları kredilerin tahsili gecikmiş alacağa dönme olasılığı son derece düşüktür. Merkez Bankası verilerine göre “Leasing, Faktoring ve Finansman Şirketleri” grubuna verilen kredilerde NPL oranı binde 6 dır, Haziran 2012’de binde 4’e düşmüştür. Bu koşullarda faktoring şirketlerinin uygun koşullarda kredi kullanabilmeleri gerekirdi.
6. İhracat ve ithalat faktoringinin gelişmesi sınırlı kalmıştır. 2010 yılında 114 milyar dolar, 2011 yılında 135 milyar dolar ihracatın çok küçük bir bölümünde faktoringden yararlanılmış, penetrasyon oranı düşmüştür.
7. Beklendiği üzere farklı yönetim stratejisi izleyen faktoring şirketlerinin pazar paylarında değişiklikler olmuştur ve bu trend devam edecektir. Büyüme stratejilerinin farklı olması sonucunda sıralamalarda önemli değişiklikler olabilmektedir.

8. Yabancı fonların ilgisi sürmektedir. Ancak, beklendiği ölçüde ve yaygınlıkta bir yatırım olmamıştır. Sektöre sermaye girişi Zorlu Grubu gibi güçlü yeni şirketlerin katılımı ile olmaktadır. Bu şirketlerin çok kısa dönemde paylarını büyütecekleri düşünülmektedir.

9. Bütün bu olumlu gelişmelere rağmen hala şeffaflık ve kurumsal yönetim konusunda kaydedilecek mesafe bulunmaktadır. Faktoring şirketlerinin pay ve menfaat sahiplerine karşı şeffaflık konusunda yetersiz kaldıkları görülmektedir. Şeffaflık ve hesap verilebilirlik konusunda yapılacak iyileştirmelerin sektöre olan algıyı daha da iyileştireceği düşünülmektedir. Bu çerçevede hem bağımsız denetim raporlarının daha ayrıntılı olması (örneğin faktoring alacaklarının sektörel dağılımı yanısıra KOBİ/Mikro-KOBİ/Ticari/Kurumsal dağılımını göstermesi gibi) hem de web sayfalarında şirketleri hakkında ve şirket ortakları hakkında daha çok bilgi vermeleri önerilebilir.

Sektörle ilgili çalışmalarda, tek bir tip faktoring şirketi olmadığı, çok farklı iş modelleri çerçevesinde çalışan, birbirinden çok ayrışan şirketlerin bu özelliklerinin duyurulmasının da sektöre bakış açısını değiştireceği düşünülmektedir.

Kaynaklar

- BDDK raporları ve istatistikleri
- Faktoring Derneği Temsilcileri ile Görüşmeler
- Factors Chain International
- Sektörde çalışanlarla mülakatlar
- Dünya Gazetesi Ekleri
- Faktoring şirketinin bağımsız denetim raporları

EK 1 - BDDK FAKTORİNG VERİLERİ

BDDK'nın Faktoring Sektörüne ilişkin yayınladığı finansal veriler 3 Mart 2012 tarihinde indirilmiştir.

Daha sonraki tarihlerde yapılan düzeltmeler dikkate alınmamıştır.

BİLANÇO (Milyon TL)

AKTİFLER (Milyon TL)

		2008	2009	2010	2011
1	NAKİT DEĞERLER	10,96	4,61	10,57	9,46
2	GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI K/Z'A YANSITILAN FV (Net)	39,89	73,42	13,22	9,41
3	A) Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar	38,05	65,10	9,08	7,67
4	B) Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV	0,76	0,23	0,33	0,22
5	C) Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Varlıklar	1,07	8,09	3,81	1,53
6	BANKALAR	1.132,58	1.069,55	1.155,79	451,07
7	TERS REPO İŞLEMLERİNDEN ALACAKLAR	7,42	0,00	0,06	0,00
8	SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR (Net)	55,80	186,87	286,31	273,90
9	FAKTÖRİNG ALACAKLARI (10+14)	5.591,77	8.350,82	12.370,17	14.223,21
10	A) İskontolu Faktoring Alacakları (11+12-13)	2.845,77	3.846,15	5.507,53	6.822,09
11	a) Yurt İçi	2.969,22	3.976,44	5.630,24	7.064,89
12	b) Yurt Dışı	0,00	0,00	26,11	4,53
13	c) Kazanılmamış Gelirler (-)	123,44	130,29	148,83	247,34
14	B) Diğer Faktoring Alacakları (15+16)	2.746,00	4.504,68	6.862,63	7.401,13
15	a) Yurt İçi	2.294,09	4.081,98	5.885,01	6.037,64
16	b) Yurt Dışı	451,91	422,69	977,62	1.363,49
29	TAKİPTEKİ ALACAKLAR	109,72	84,41	76,54	117,12
30	A) Takipteki Faktoring Alacakları	510,13	522,34	525,00	561,13
33	D) Özel Karşılıklar (-)	400,41	437,93	448,46	444,01
34	RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL VARLIKLAR)	27,27	0,02	0,00	0,01
35	A) Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar	21,47	0,02	0,00	0,01
36	B) Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar	5,80	0,00	0,00	0,00
37	C) Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar	0,00	0,00	0,00	0,00
38	VADEYE KADAR ELDE TUTULACAK YATIRIMLAR (Net)	0,08	0,11	0,01	0,00
39	BAĞLI ORTAKLIKLAR (Net)	97,95	81,49	93,16	99,36
40	İŞTİRAKLER (Net)	433,62	329,28	202,23	158,75
41	İŞ ORTAKLIKLARI (Net)	0,00	0,00	0,00	0,00
42	MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	107,33	116,08	122,86	136,87
43	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Net) (44+45)	7,88	6,86	7,32	10,93
44	A) Şerefiye	0,80	0,00	0,00	0,00
45	B) Diğer	7,08	6,86	7,32	10,93
46	ERTELENMİŞ VERGİ VARLIĞI	16,01	35,89	56,92	62,38
47	SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN VARLIKLAR (Net)	12,13	11,26	12,05	14,61
48	A) Satış Amaçlı	12,13	11,26	12,05	14,61
49	B) Durdurulan Faaliyetlere İlişkin	0,00	0,00	0,00	0,00
50	DİĞER AKTİFLER	113,43	56,38	59,52	77,01
51	AKTİF TOPLAMI	7.763,82	10.407,04	14.466,71	15.644,09

PASİFLER (Milyon TL)

		2008	2009	2010	2011
52	ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER	2,08	2,87	9,51	48,62
53	ALINAN KREDİLER	4.943,78	7.499,22	11.095,97	11.463,64
54	FAKTÖRİNG BORÇLARI	154,61	111,27	74,97	196,12
55	KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR (56+57+58-59)	2,21	2,69	2,80	2,16
56	A) Finansal Kiralama Borçları	2,60	3,27	3,23	2,43
57	B) Faaliyet Kiralaması Borçları	0,00	0,00	0,00	0,00
58	C) Diğer	0,00	0,00	0,00	0,00
59	D) Ertelenmiş Finansal Kiralama Giderleri (-)	0,40	0,58	0,43	0,27
60	İHRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER (Net) (61+62+63)	92,85	113,95	211,17	346,49
61	A) Bonolar	0,00	0,00	0,00	0,00
62	B) Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler	0,00	0,00	0,00	0,00
63	C) Tahviller	92,85	113,95	211,17	346,49
64	MUHTELİF BORÇLAR	120,00	43,84	31,47	55,78
65	DİĞER YABANCI KAYNAKLAR	4,78	9,94	4,59	13,83
66	RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER (67+68+69)	6,07	0,00	0,02	0,00
67	A) Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar	1,93	0,00	0,00	0,00
68	B) Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar	4,15	0,00	0,02	0,00
69	C) Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar	0,00	0,00	0,00	0,00
70	ÖDENECEK VERGİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	33,40	48,11	39,66	41,92
71	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI (72+73+74)	56,39	77,57	53,94	80,76
72	A) Yeniden Yapılanma Karşılığı	0,00	0,03	0,19	0,14
73	B) Çalışan Hakları Yükümlülüğü Karşılığı	5,56	12,14	17,11	20,62
74	C) Diğer Karşılıklar	50,83	65,40	36,64	60,00
75	ERTELENMİŞ VERGİ BORCU	7,15	4,25	1,28	0,97
76	SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIK BORÇLARI (Net) (77+78)	0,00	0,00	0,03	0,09
77	A) Satış Amaçlı	0,00	0,00	0,03	0,09
78	B) Durdurulan Faaliyetlere İlişkin	0,00	0,00	0,00	0,00
79	SERMAYE BENZERİ KREDİLER	0,00	0,00	0,00	0,00
80	ÖZKAYNAKLAR (81+82+91+96)	2.340,50	2.493,33	2.941,30	3.393,71
81	A) Ödenmiş Sermaye	1.030,03	1.026,35	1.090,50	1.279,63
82	B) Sermaye Yedekleri (83+84+85+86+87+88+89+90)	99,14	285,06	262,54	300,67
83	a) Hisse Senedi İhraç Primleri	0,00	0,00	16,41	29,61
84	b) Hisse Senedi İptal Kârları	0,00	0,00	0,00	0,00
85	c) Menkul Değerler Değerleme Farkları	-1,06	48,94	78,62	56,71
86	d) Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları	0,79	10,33	7,84	20,81
87	e) İştirakler, Bağlı Ort. ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. Bedelsiz Hisse Senetleri	50,40	35,14	35,58	36,03
88	f) Riskten Korunma Değerleme Farkları (Etkin kısım)	0,00	0,00	0,00	0,00
89	g) Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıkların Birikmiş Değerleme Farkları	0,00	0,00	0,00	0,00
90	h) Diğer Sermaye Yedekleri	49,01	190,65	124,08	157,51
91	C) Kâr Yedekleri (92+93+94+95)	694,25	750,85	1.068,07	1.293,21
92	a) Yasal Yedekler	91,87	103,49	118,07	133,98
93	b) Statü Yedekleri	10,06	10,48	38,36	1,01
94	c) Olağanüstü Yedekler	397,95	263,96	533,95	716,31
95	d) Diğer Kâr Yedekleri	194,38	372,92	377,69	441,92
96	D) Kâr veya Zarar (97+98)	517,08	431,07	520,20	520,20
97	a) Geçmiş Yıllar Kâr veya Zararı	90,08	100,88	112,36	15,85
98	b) Dönem Net Kâr veya Zararı	427,00	330,20	407,83	504,35
99	PASİF TOPLAMI (52+53+54+55+60+64+65+66+70+71+75+76+79+80)	7.763,82	10.407,04	14.466,71	15.644,09

NAZIM HESAPLAR (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011
100 RİSKİ ÜSTLENİLEN FAKTORİNG İŞLEMLERİ	815,27	588,09	2.449,59	1.355,82
101 RİSKİ ÜSTLENİLMEYEN FAKTORİNG İŞLEMLERİ	3.870,03	2.501,66	3.878,74	4.348,40
102 ALINAN TEMİNATLAR	15.561,39	10.548,09	18.899,15	18.719,36
103 VERİLEN TEMİNATLAR	758,72	465,79	504,67	465,89
104 TAAHHÜTLER (105+106)	252,85	360,13	464,41	464,30
105 A) Cayılamaz Taahhütler	53,69	196,70	271,82	276,00
106 B) Cayılabilir Taahhütler (107+110)	199,16	163,43	192,60	188,30
107 a) Kiralama Taahhütleri (108+109)	199,16	163,43	192,60	188,30
110 b) Diğer Cayılabilir Taahhütler	53,69	196,70	271,82	276,00
111 TÜREV FINANSAL ARAÇLAR (112+116)	1.370,67	1.334,62	2.153,97	2.274,23
112 A) Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Araçlar (113+114+115)	1.010,35	639,93	15,95	198,97
113 a) Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	600,31	331,37	15,18	198,97
114 b) Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	410,04	308,56	0,77	0,00
115 c) Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	0,00	0,00	0,00	0,00
116 B) Alım Satım Amaçlı İşlemler (117+118+119+120+121)	360,32	694,68	2.138,02	2.075,26
117 a) Vadeli Alım-Satım İşlemleri	79,11	1,00	470,76	467,82
118 b) Swap Alım Satım İşlemleri	234,20	365,97	1.495,57	1.061,79
119 c) Alım Satım Opsiyon İşlemleri	47,01	277,30	2,05	2,46
120 d) Futures Alım Satım İşlemleri	0,00	0,00	0,00	0,00
121 e) Diğer	0,00	50,42	169,65	543,19
122 EMANET KIYMETLER	7.906,75	11.503,53	11.328,43	12.211,72
123 NAZIM HESAPLAR TOPLAMI (100+101+102+103+104+111+122)	30.535,67	27.301,91	39.678,95	39.839,71

KAR ZARAR TABLOSU (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011
1 ESAS FAALİYET GELİRLERİ (2+9+12)	1.755,98	1.336,49	1.525,73	2.036,22
2 FAKTORİNG GELİRLERİ (3+6)	1.755,98	1.336,49	1.525,73	2.036,22
3 A) Faktoring Alacaklarından Alınan Faizler (4+5)	1.583,97	1.190,90	1.339,86	1.781,59
4 a) İskontolu	1.085,78	719,13	776,93	1.043,09
5 b) Diğer	498,19	471,77	562,93	738,51
6 B) Faktoring Alacaklarından Alınan Ücret ve Komisyonlar (7+8)	172,01	145,59	185,87	254,63
7 a) İskontolu	116,54	90,19	114,68	152,97
8 b) Diğer	55,47	55,40	71,19	101,66
16 ESAS FAALİYET GİDERLERİ (-) (17+...+21)	328,55	309,48	390,61	456,15
17 A) Personel Giderleri	192,27	182,67	233,70	279,07
18 B) Kıdem Tazminatı Karşılığı Gideri	3,69	2,92	3,24	3,51
19 C) Araştırma Geliştirme Giderleri	0,01	0,00	0,00	0,00
20 D) Genel İşletme Giderleri	112,72	112,78	141,27	150,47
21 E) Diğer	19,85	11,10	12,41	23,11
22 DİĞER FAALİYET GELİRLERİ (23+24+25+30+31+34+35)	1.910,80	1.706,89	2.869,35	1.571,28
23 A) Bankalardan Alınan Faizler	48,05	63,39	77,01	32,66
24 B) Ters Repo İşlemlerinden Alınan Faizler	1,00	0,11	0,04	0,01
25 C) Menkul Değerlerden Alınan Faizler (26+...+29)	1,94	0,60	0,89	1,38
26 a) Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklardan	1,75	0,60	0,19	0,27
27 b) Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV	0,01	0,00	0,43	0,46
28 c) Satılmaya Hazır Finansal Varlıklardan	0,00	0,00	0,00	0,66
29 d) Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlardan	0,17	0,00	0,27	0,00
30 D) Temettü Gelirleri	3,66	10,64	9,86	64,18
31 E) Sermaye Piyasası İşlemleri Kârı (32+33)	34,56	19,69	6,19	52,30
32 a) Türev Finansal İşlemlerden	33,95	19,54	6,01	52,21
33 b) Diğer	0,61	0,15	0,18	0,09
34 F) Kambiyo İşlemleri Kârı	1.502,43	1.566,85	2.630,65	1.310,97
35 G) Diğer	319,16	45,60	144,72	109,79
36 FİNANSMAN GİDERLERİ (-) (37+...+42)	806,11	509,19	680,22	988,23
37 A) Kullanılan Kredilere Verilen Faizler	772,34	467,01	629,09	895,37
38 B) Faktoring İşlemlerinden Borçlara Verilen Faizler	6,78	7,69	19,68	31,50
39 C) Finansal Kiralama Giderleri	0,03	0,09	0,10	0,12
40 D) İhraç Edilen Menkul Kıymetlere Verilen Faizler	7,78	16,62	12,72	35,06
41 E) Diğer Faiz Giderleri	2,47	5,23	0,47	0,03
42 F) Verilen Ücret ve Komisyonlar	16,71	12,55	18,17	26,15
43 TAKİPTEKİ ALACAKLARA İLİŞKİN ÖZEL KARŞILIKLAR (-)	203,16	144,71	180,23	115,34
44 DİĞER FAALİYET GİDERLERİ (-) (45+49+55+56+57)	1.826,00	1.656,09	2.652,57	1.434,18
45 A) Menkul Değerler Değer Düşüş Gideri (46+47+48)	1,49	0,40	0,27	0,00
46 a) Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV Değer Düşme Gideri	1,49	0,00	0,15	0,00
47 b) Satılmaya Hazır Finansal Varlıklardan	0,00	0,40	0,11	0,00
48 c) Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlardan	0,00	0,00	0,00	0,00
49 B) Duran Varlıklar Değer Düşüş Giderleri (50+...+54)	2,26	6,76	0,35	0,63
50 a) Maddi Duran Varlık Değer Düşüş Giderleri	0,68	0,78	0,35	0,41
51 b) Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durudurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıklar Değer Düşüş Giderleri	1,43	0,68	0,00	0,18
52 c) Şerefiye Değer Düşüş Gideri	0,00	0,00	0,00	0,00
53 d) Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Değer Düşüş Giderleri	0,03	0,00	0,00	0,04
54 e) İştirak, Bağlı Ortaklık ve İş Ortaklıkları Değer Düşüş Giderleri	0,13	5,30	0,00	0,00
55 C) Türev Finansal İşlemlerden Zarar	63,02	46,34	6,14	78,54
56 D) Kambiyo İşlemleri Zararı	1.685,70	1.564,35	2.633,49	1.338,55
57 E) Diğer	73,53	38,24	12,32	16,45
58 NET FAALİYET K/Z (1+22)-(16+36+43+44)	502,96	423,92	491,46	613,59

59	BİRLEŞME İŞLEMİ SONRASINDA GELİR OLARAK KAYDEDİLEN FAZLALIK TUTARI	0,00	0,00	0,00	0,00
60	NET PARASAL POZİSYON KÂRI/ZARARI	0,00	0,00	0,00	0,00
61	SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z (58+59+60)	502,96	423,92	491,46	613,59
62	SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±) (63+64+65)	74,76	93,72	84,28	109,20
63	A) Cari Vergi Karşılığı	73,41	110,89	100,64	117,12
64	B) Ertelenmiş Vergi Gider Etkisi (+)	6,71	4,77	5,64	7,79
65	C) Ertelenmiş Vergi Gelir Etkisi (-)	-5,36	-21,94	-22,00	-15,70
66	SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z (61±62)	428,19	330,20	407,18	504,39
67	DURDURULAN FAALİYETLERDEN GELİRLER (68+69+70)	0,38	0,00	0,33	0,00
68	A) Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlık Gelirleri	0,00	0,00	0,33	0,00
69	B) Bağlı Ortaklık, İştirak ve İş Ortaklıkları Satış Karları	0,38	0,00	0,00	0,00
70	C) Diğer Durdurulan Faaliyet Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00
71	DURDURULAN FAALİYETLERDEN GİDERLER (-) (72+73+74)	0,05	0,00	0,03	0,07
72	A) Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlık Giderleri	0,00	0,00	0,03	0,07
73	B) Bağlı Ortaklık, İştirak ve İş Ortaklıkları Satış Zararları	0,05	0,00	0,00	0,00
74	C) Diğer Durdurulan Faaliyet Giderleri	0,00	0,00	0,00	0,00
75	DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z (67-71)	0,33	0,00	0,31	-0,07
76	DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±) (77+78+79)	1,40	0,00	0,02	-0,03
77	A) Cari Vergi Karşılığı	1,40	0,00	0,00	0,00
78	B) Ertelenmiş Vergi Gider Etkisi (+)	0,00	0,00	0,02	0,00
79	C) Ertelenmiş Vergi Gelir Etkisi (-)	0,00	0,00	0,00	0,03
80	DURDURULAN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z (75±76)	-1,20	0,00	0,29	-0,04
81	NET DÖNEM KARI/ZARARI (66+80)	427,000	330,200	407,470	504,350
82	Hisse Başına Kâr / Zarar	0,230	0,640	0,740	1,850

EK 2 - ŞUBELER VE TEMSİLCİLİKLER

(30 Temmuz 2012 tarihi itibarıyla BDDK'nın Faaliyet İzni Verdiği Şirketler)

Şubeler ve Temsilcilikler (Şube ve temsilciliği olmayanlar boş bırakılmıştır)

	Şube	Temsilcilik
1. Acar Factoring A.Ş.		1
2. ACL Finana Faktoring A.Ş.		1
3. Ak Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
4. Akdeniz Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
5. Akın Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
6. Anadolu Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
7. Analiz Faktoring A.Ş.	1	1
8. Ar Faktoring Finansal Hizmetler A.Ş.		2
9. Arena Faktoring Hizmetleri A.Ş.		3
10. Artı Finans Faktoring A.Ş.		4
11. As Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
12. Atak Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
13. Atılım Faktoring A.Ş.		1
14. Başer Faktoring A.Ş.		7
15. Batı Faktoring A.Ş.		
16. Bayramoğlu Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.		1
17. C Faktoring A.Ş.		
18. Creditwest Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
19. Çağdaş Faktoring A.Ş.		1
20. Çözüm Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.		2
21. Değer Faktoring A.Ş.		
22. Demir Faktoring A.Ş.		1
23. Deniz Faktoring A.Ş.		11
24. Destek Faktoring A.Ş.		
25. Devir Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
26. Doğa Faktoring Hizmetleri A.Ş.		5
27. Doğan Faktoring A.Ş.		
28. Eko Faktoring Hizmetleri A.Ş.	1	7
29. Ekspo Faktoring A.Ş.		
30. Eren Faktoring A.Ş.		
31. Erişim Finans Faktoring Hizm.A.Ş.		5
32. Fiba Faktoring Hizmetleri A.Ş.	1	7
33. Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.		3
34. First Faktoring A.Ş.		
35. Fortis Faktoring A.Ş.		
36. Garanti Faktoring Hizmetleri A.Ş.		11
37. Girişim Faktoring A.Ş.		
38. Global Faoring		1
39. Hepkon Faktoring A.Ş.		2
40. Huzur Faktoring A.Ş.	2	2
41. ING Faktoring A.Ş.		
42. İş Faktoring Finansman Hizmetleri A.Ş.		
43. Ivme Faktoing Hizmetleri A.Ş.		
44. Kapital Faktoring Hizmetleri A.Ş.		6
45. Katar Faktoing A.Ş.		3
46. Kent Faktoring A.Ş.		2

47. Kredi Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
48. Lider Faktoring Hizmetleri A.Ş.		23
49. Makro Faktoring A.Ş.		
50. Merkez Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
51. Mert Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
52. Met-ay Faktoring Finans Hizmetleri A.Ş.		6
53. MNG Faktoring Hizmetleri A.Ş.	1	7
54. Optima Faktoring Hizmetleri A.Ş.	8	
55. Pamuk Faktoring A.Ş.		
56. Para Finans Faktoring Hizm. A.Ş.	6	
57. Prime Faktoring A.Ş.		
58. Saray Faktoring A.Ş.		
59. Sardes Faktoring A.Ş.		
60. Strateji Faktoring Hizmetleri A.Ş.		10
61. Sümer Faktoring A.Ş.		
62. Şeker Faktoring Hizmetleri A.Ş.		8
63. Şirinoğlu Faktoring Fins. Hizm. T.A.Ş.		39
64. Tam Faktoring A.Ş.		
65. TEB Faktoring A.Ş.	9	
66. Tek Faktoring Hizmetleri A.Ş.		6
67. Tekstil Faktoring Hizmetleri A.Ş.		5
68. Trend Faktoring A.Ş.		1
69. Tuna Faktoring A.Ş.		2
70. Turkish Faktoring A.Ş.		
71. Ulusal Faktoring A.Ş.	2	2
72. Vakıf Faktoring A.Ş.		
73. VDF Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
74. Yapı Kredi Faktoring A.Ş.		5
75. Yaşar Faktoring Hizm. A.Ş.	11	
76. Yeditepe Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
TOPLAM	42	202

Kaynak: Faktoring Derneği

EK 3 – LİSANSI İPTAL EDİLEN ŞİRKETLER

Lisansı BDDK tarafından iptal edilen Faktoring şirketleri

15.	İptal Tarihi
1. KIZILKAPLAN FAKTORİNG FİNANS HİZMETLERİ A.Ş.	20.07.2006
2. KOÇ FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	14.12.2006
3. K FAKTORİNG A.Ş.	25.01.2007
4. ÖZ FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	22.11.2007
5. EURO FAKTORİNG ALACAK ALIMİ A.Ş.	28.02.2008
6. TASFİYE HALİNDE ADK FAKTORİNG FİNANS HİZMETLERİ A.Ş.	28.02.2008
7. AVRASYA FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	17.04.2008
8. BAYINDIR FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	17.04.2008
9. PERA FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	17.04.2008
10. KÖROĞLU FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	15.05.2008
11. GOLD FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	26.06.2008
12. SAFİR FİNANS VE FAKTORİNG A.Ş.	08.10.2008
13. ÜNİVERSAL FİNANS FAKTORİNG A.Ş.	01.10.2009
14. KURTULUŞ FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	02.04.2009
15. ORTAK FAKTORİNG A.Ş.	02.07.2009
16. ŞARK FİNANS FAKTORİNG A.Ş.	22.07.2009
17. BEST FAKTORİNG A.Ş.	05.08.2009
18. SERAY FAKTORİNG A.Ş.	07.01.2010
19. AKÇE FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	15.04.2010
20. ANA FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	15.04.2010
21. FON FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	15.09.2010
22. GİSAD FAKTORİNG A.Ş.	06.10.2010
23. ULUS FAKTORİNG A.Ş.	21.10.2010
24. D FAKTORİNG A.Ş.	21.10.2010
25. ERA FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	21.10.2010
26. İLKE FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	11.11.2010
27. SÜZER FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	07.04.2011
28. HEDEF FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	05.05.2011
29. EDF FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	29.12.2011
30. GÜVEN FAKTORİNG A.Ş.	10.02.2011

EK 4 – ÜLKELER İTİBARI İLE FAKTORİNG VERİLERİ

2011Yılında Ülke Bazında Cırolar (Milyon Dolar)

Şirket Sayısı	Ülke	Yurtiçi	Yurtdışı	Toplam
AVRUPA				
100	Almanya	162.481	42.284	204.765
4	Avusturya	9.082	2.562	11.643
6	Belçika	37.192	12.309	49.501
1	Bosna Hersek	39	19	58
7	Bulgaristan	1.037	272	1.309
8	Çek Cumhuriyeti	5.008	1.620	6.628
6	Danimarka	7.139	4.729	11.869
4	Estonya	1.259	249	1.508
5	Finlandiya	14.317	2.527	16.844
12	Fransa	183.225	42.979	226.203
20	Hırvatistan	2.790	150	2.940
4	Hollanda	38.871	20.731	59.602
42	İngiltere	323.490	23.862	347.351
8	İrlanda	22.088	1.663	23.750
24	İspanya	141.339	16.899	158.237
40	İsveç	36.615	1.296	37.911
8	İsviçre	4.343	127	4.470
45	İtalya	184.878	42.105	226.983
3	Kıbrıs	4.794	75	4.869
9	Letonya	259	222	481
8	Litvanya	1.030	1.735	2.765
1	Lüksemburg	229	4	233
22	Macaristan	3.181	469	3.650
2	Malta	194	65	259
7	Norveç	18.573	2.670	21.243
18	Polonya	18.399	4.794	23.193
15	Portekiz	32.149	3.974	36.123
13	Romanya	2.490	855	3.345
33	Rusya	27.137	298	27.435
13	Sırbistan	941	259	1.200
7	Slovakya	1.050	468	1.517
4	Slovenya	531	181	713
74	Türkiye	33.158	6.839	39.997
25	Ukrayna	1.209	29	1.237
12	Yunanistan	16.436	2.651	19.087
610	Avrupa Toplamı	1.336.953	241.968	1.578.921
AMERİKA				
300	ABD	116.613	19.436	136.049
5	Arjantin	590	26	615
1	Bolivya	41	4	45
1.112	Brezilya	59.058	56	59.114
1	Honduras	0	39	39
51	Kanada	6.454	393	6.846
30	Kolombiya	6.206	259	6.466
11	Meksika	27.285	21	27.306
17	Panama	907	0	907
9	Peru	2.937	251	3.189
148	Şili	25.914	1.944	27.858

1.685	Amerika Toplamı	246.005	22.427	268.433
	AFRIKA			
4	Fas	1.589	233	1.822
5	Güney Afrika	27.519	181	27.700
4	Mısır	130	130	259
1	Moritis	165	0	165
4	Tunus	385	56	441
18	Afrika Toplamı	29.786	600	30.386
	ASYA			
4	B.A.E	1.296	972	2.267
30	Çin	302.460	52.160	354.620
1	Endonezya	0	4	4
4	Ermenistan	13	5	18
12	Hindistan	3.434	194	3.628
12	Hong Kong	19.493	3.037	22.530
6	İsrail	1.684	453	2.138
4	Japonya	142.780	1.360	144.140
1	Katar	58	39	97
10	Kore	0	10.478	10.478
1	Lübnan	401	22	423
30	Malezya	1.088	272	1.360
8	Singapur	5.662	2.980	8.642
13	Tayland	3.978	13	3.991
20	Tayvan	98.473	4.924	103.397
1	Ürdün	0	16	16
7	Vietnam	54	32	87
164	Asya Toplamı	580.875	76.962	657.837
	AUSTRALASYA			
19	Avustralya	74.244	247	74.491
7	Yeni Zelanda	777	0	777
26	Toplam	75.021	247	75.269
2.503	Dünya	2.268.640	342.204	2.610.844
Şirket Sayısı	Ülke	Yurtiçi	Yurtdışı	Toplam
	AVRUPA			
100	Almanya	162.481	42.284	204.765
4	Avusturya	9.082	2.562	11.643
6	Belçika	37.192	12.309	49.501
1	Bosna Hersek	39	19	58
7	Bulgaristan	1.037	272	1.309
8	Çek Cumhuriyeti	5.008	1.620	6.628
6	Danimarka	7.139	4.729	11.869
4	Estonya	1.259	249	1.508
5	Finlandiya	14.317	2.527	16.844
12	Fransa	183.225	42.979	226.203
20	Hırvatistan	2.790	150	2.940
4	Hollanda	38.871	20.731	59.602
42	İngiltere	323.490	23.862	347.351
8	İrlanda	22.088	1.663	23.750
24	İspanya	141.339	16.899	158.237
40	İsveç	36.615	1.296	37.911
8	İsviçre	4.343	127	4.470
45	İtalya	184.878	42.105	226.983

3	Kıbrıs	4.794	75	4.869
9	Letonya	259	222	481
8	Litvanya	1.030	1.735	2.765
1	Lüksemburg	229	4	233
22	Macaristan	3.181	469	3.650
2	Malta	194	65	259
7	Norveç	18.573	2.670	21.243
18	Polonya	18.399	4.794	23.193
15	Portekiz	32.149	3.974	36.123
13	Romanya	2.490	855	3.345
33	Rusya	27.137	298	27.435
13	Sırbistan	941	259	1.200
7	Slovakya	1.050	468	1.517
4	Slovenya	531	181	713
74	Türkiye	33.158	6.839	39.997
25	Ukrayna	1.209	29	1.237
12	Yunanistan	16.436	2.651	19.087
610	Avrupa Toplamı	1.336.953	241.968	1.578.921
	AMERIKA			
300	ABD	116.613	19.436	136.049
5	Arjantin	590	26	615
1	Bolivya	41	4	45
1.112	Brezilya	59.058	56	59.114
1	Honduras	0	39	39
51	Kanada	6.454	393	6.846
30	Kolombiya	6.206	259	6.466
11	Meksika	27.285	21	27.306
17	Panama	907	0	907
9	Peru	2.937	251	3.189
148	Şili	25.914	1.944	27.858
1.685	Amerika Toplamı	246.005	22.427	268.433
	AFRIKA			
4	Fas	1.589	233	1.822
5	Güney Afrika	27.519	181	27.700
4	Mısır	130	130	259
1	Moritis	165	0	165
4	Tunus	385	56	441
18	Afrika Toplamı	29.786	600	30.386
	ASYA			
4	B.A.E	1.296	972	2.267
30	Çin	302.460	52.160	354.620
1	Endonezya	0	4	4
4	Ermenistan	13	5	18
12	Hindistan	3.434	194	3.628
12	Hong Kong	19.493	3.037	22.530
6	İsrail	1.684	453	2.138
4	Japonya	142.780	1.360	144.140
1	Katar	58	39	97
10	Kore	0	10.478	10.478
1	Lübnan	401	22	423
30	Malezya	1.088	272	1.360
8	Singapur	5.662	2.980	8.642

13	Tayland	3.978	13	3.991
20	Tayvan	98.473	4.924	103.397
1	Ürdün	0	16	16
7	Vietnam	54	32	87
164	Asya Toplamı	580.875	76.962	657.837
AUSTRALASYA				
19	Avustralya	74.244	247	74.491
7	Yeni Zelanda	777	0	777
26	Toplam	75.021	247	75.269
2.503	Dünya	2.268.640	342.204	2.610.844

Kaynak: Faktoring Demeği

2004 – 2011 Yıllarında Ülke Bazında Faktoring Ciroları (Milyon Dolar)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	% Değ.
AVRUPA									
Almanya	60,750	65,030	95,040	129,940	149,460	137,566	172,114	204,765	19%
Avusturya	4,984	5,042	6,248	7,620	8,954	9,481	11,038	11,643	5%
Belçika	18,225	16,520	22,044	28,032	31,725	34,207	42,788	49,501	16%
Bosna Hersek						50	60	58	-2%
Bulgaristan	0	0	46	438	635	486	731	1,309	79%
Çek Cumhuriyeti	3,537	3,404	5,313	6,979	7,050	5,377	5,860	6,628	13%
Danimarka	9,153	9,175	10,144	12,372	7,755	10,153	10,630	11,869	12%
Estonya	5,292	2,832	3,828	1,898	2,012	1,430	1,630	1,508	-7%
Finlandiya	12,375	12,355	14,652	18,469	17,837	15,375	16,476	16,844	2%
Fransa	110,160	105,044	132,012	177,624	190,350	183,300	203,626	226,203	11%
Hırvatistan	38	207	449	1,606	2,961	3,504	3,711	2,940	-21%
Hollanda	26,460	27,494	33,660	46,457	42,300	42,900	46,505	59,602	28%
İngiltere	249,102	279,902	328,375	418,284	265,080	279,727	300,609	347,351	16%
İrlanda	17,753	27,352	39,195	33,462	33,840	27,691	26,836	23,750	-11%
İspanya	61,258	65,508	88,139	122,201	141,000	149,037	150,022	158,237	5%
İsveç	19,575	23,364	28,644	31,682	22,560	26,827	24,926	37,911	52%
İsviçre	1,890	2,242	2,640	3,669	3,652	7,150	5,315	4,470	-16%
İtalya	163,350	131,187	158,974	179,288	180,762	177,678	190,994	226,983	19%
Kıbrıs	2,889	2,862	3,361	4,358	4,590	4,791	4,584	4,869	6%
Letonya	1,404	1,935	2,503	3,927	4,724	2,510	2,046	2,765	35%
Litvanya	209	24	364	1,694	2,143	1,287	436	481	10%
Lüksemburg	385	330	404	715	846	499	427	233	-45%
Macaristan	1,856	2,148	3,802	4,526	4,512	3,604	4,437	3,650	-18%
Malta	0	0	1	37	73	150	181	259	43%
Norveç	11,637	11,346	15,134	24,820	21,150	21,593	20,030	21,243	6%
Polonya	4,779	4,366	5,841	11,534	10,998	17,160	21,539	23,193	8%
Portekiz	19,845	20,019	22,290	24,656	25,380	25,327	27,578	36,123	31%
Romanya	567	649	990	1,898	2,327	2,002	2,392	3,345	40%
Rusya	1,526	2,997	11,293	19,126	22,772	12,269	16,161	27,435	70%
Sırbistan	0	0	198	330	522	586	664	1,200	81%
Slovakya	898	979	1,731	2,015	2,256	1,616	1,303	1,517	16%
Slovenya	250	271	449	664	917	930	864	713	-17%
Türkiye	10,733	13,959	19,701	28,653	25,451	29,000	51,803	39,997	-23%
Ukrayna	0	393	818	1,299	1,853	758	717	1,237	72%
Yunanistan	5,981	5,322	6,904	10,833	14,382	17,589	19,552	19,087	-2%
Avrupa Toplamı	826,859	844,255	1,065,185	1,361,105	1,252,832	1,253,608	1,388,584	1,578,921	14%
AMERİKA									
A.B.D	110,511	111,109	126,720	141,620	141,000	126,555	126,227	136,049	8%
Arjantin	136	325	439	529	501	479	465	615	32%
Bolivya						26	24	45	90%
Brezilya	20,925	23,659	26,471	30,748	31,098	42,385	65,173	59,114	-9%
Honduras	0	0	0	139	7	150	213	39	-82%
Kanada	4,262	4,508	4,470	6,234	4,230	4,648	4,947	6,846	38%
Kolombiya	0	0	132	2,964	2,961	3,420	3,699	6,466	75%
Meksika	6,210	8,378	10,758	13,432	13,466	3,032	19,317	27,306	41%
Panama	271	283	801	705	649	715	797	907	14%
Peru	0	112	743	946	1,234	1,084	3,603	3,189	-12%
Şili	5,670	11,210	14,916	21,345	22,278	20,735	21,820	27,858	28%
Amerika Toplamı	147,986	159,583	185,450	218,661	217,775	203,078	246,284	268,433	9%

AFRİKA									
Fas	405	507	581	964	1,199	1,301	1,423	1,822	28%
Güney Afrika	9,585	6,584	10,296	14,279	17,075	19,305	20,090	27,700	38%
Mısır	1	1	4	29	71	157	266	259	-2%
Tunus	250	267	356	358	357	395	392	441	12%
Afrika Toplamı	10,241	7,360	11,237	15,629	18,701	21,158	22,171	30,221	36%
ASYA									
B.A.E	196	519	1,069	496	2,623	2,731	2,657	2,267	-15%
Çin	5,825	6,879	18,876	48,145	77,550	96,239	205,351	354,620	73%
Endonezya								4	
Ermenistan					10	10	18	18	0%
Hindistan	2,194	2,348	4,699	7,380	7,332	3,790	3,654	3,628	-1%
Hong Kong	6,480	9,086	12,817	11,242	11,985	11,553	19,133	22,530	18%
İsrail	209	384	495	1,168	1,974	2,002	2,192	2,138	-2%
Japonya	97,922	91,120	98,380	113,473	150,165	119,691	130,877	144,140	10%
Katar						33	31	97	218%
Kore	43	1,003	1,122	1,394	1,269	4,200	6,748	10,478	55%
Lübnan	55	72	125	257	564	601	598	423	-29%
Malezya	986	628	634	683	776	1,001	1,406	1,360	-3%
Maritius						173	166	165	-1%
Singapur	3,510	3,398	3,901	4,774	5,640	6,721	7,706	8,642	12%
Tayland	2,025	1,935	2,541	3,270	3,337	3,013	2,784	3,991	43%
Tayvan	31,050	42,480	52,800	62,050	68,738	48,334	89,023	103,397	16%
Ürdün						61	57	16	-73%
Vietnam	0	2	21	63	120	135	86	87	1%
Asya Toplamı	150,495	159,854	197,480	254,395	332,083	300,288	472,487	658,001	39.26
AVUSTURALASYA									
Avusturalya	24,544	27,293	36,396	48,297	45,890	56,356	59,679	74,491	25%
Yeni zelanda	319	295	370	1,022	987	1,001	797	777	-2%
Avusturalasya Toplamı		27,588	36,766	49,319	46,877	57,357	60,476	75,268	24.5
DÜNYA TOPLAM	1,160,444	1,198,641	1,496,118	1,899,111	1,868,397	1,835,489	2,190,002	2,610,844	19%

Kaynak: Faktoring Demeği

İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. (Turkrating) yerli ve yabancı profesyonellerden oluşan güçlü bir ekip tarafından kurulmuş ulusal bir derecelendirme şirkettir.

Turkrating'in amacı, yerel ve uluslararası finans piyasaları nezdinde Türk firmaları hakkında tarafsız ve güvenilir analizler sağlamaktır. Derecelendirme hizmetleri, tüm finansal kuruluşları, özel şirketleri, kamu kuruluşlarını, belediyeleri ve bu kuruluşların sermaye piyasasında tahvil ve bono ihraçlarını kapsamaktadır. Derecelendirme raporları bu kuruluşların kredibiliteleri hakkında tümüyle objektif görüşler içermektedir. Turkrating pek çok sektör üzerine yaptığı araştırmalara ek olarak son 3 yıldır Faktoring Sektörünü çok yakından izlemektedir.

İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş., Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından "Bankalar ile Kredi Müşterilerinin Kredi Değerliliğine İlişkin Derecelendirme Faaliyeti Yapmak Üzere", ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından "Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti Yapmak Üzere" yetkilendirilmiştir.

www.turkrating.com

İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.
Büyükdere Caddesi No: 159/4, 34394 Zincirlikuyu İstanbul
Tel: (0212) 272 01 44 (pbx) ▪ Faks: (0212) 211 34 56 ▪ www.turkrating.com